

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KAFKA

ARALIK 2021 Sayı: 87
Fiyat: 15 TL - KKTC: 18 TL

bi dünya...

TARİH KİTAPLARI YAZMAZ AŞK SAVAŞLARINI

kiçik iskenler

Sunay Akın • Nermin Yıldırım • Özgür Akın • Mustafa Akın • Levent Erden • Can Yılmaz
Yekta Kopan • Nilay Örnek • Gökhan Cınar • Murat Ozyaşar • İsmail Saymaz • Marcus Graf • Metin Uca • Başar Başaran • Kaan Koç
Nihat İzzet • Gökhan Çiğdem • Ben Elan • Cem Güvëntürk • Aslı Alpar • Bedia Güzelce • Mert Dolapçıoğlu • Eylül Görmüş • Sokrat St

ARAS'IN TARZI VODAFONE

HEMEN İNDİR

Kendi tarzını yaratmak için
ihtiyaç duyduğun her şey
Vodafone Her Şey Yanımda'da.

Ceket

Parfüm

Çanta

**Vodafone
Yanımda**

Birlikte mümkün

vodafone

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

01.12.2019 tarihine kadar geçerlidir. İndirimli ürünler ve indirim oranları değişiklik gösterebilir. Vodafone Her Şey Yanımda, Vodafone Dağıtım, İçerik ve Servis Hizmet A.Ş.'nin bir hizmetidir. Detaylar vodafone.com.tr'dedir.

CEMAL SÜREYA'NIN KALEMİNDEN

Sezai Karakoç

'Bulgucu adam. Belki de ülkemizde tek bulgucu. Çok daha yetenekli bir Mehmet Akif'in tinsel görüntüsüyle adanmışlık dırüst bir Necip Fazıl'ını iç içe geçirir, yaklaşık bir Sezai Karakoç fotoğrafı elde edebilirsiniz.

Türkiye'de, özellikle sağın, özellikle de mukaddesatçı kesimin içinde yalnız. Bir başına. Hiçbir ortaklığa girmez. Dışarıda ve yukarıdadır. Düşüncesini de, öfkesini de hemen ortaya koyar. Ama yalnız olması yalnız kalma anlamında değil, diyorum. Yapısı öyle.

Karakoç ve Sevket Eyyi Ankara'dan geldiler. Bundan mı acaba? Aydınlar Ocağı tipiyle aralarında en küçük benzerlik yok ikisinin de. Özellikle Karakoç, bence, yaşama konumu olarak da tek ve benzersiz bir kişi. Tek ama, 1960'tan bu yana mukaddesatçı kesimde boy gösteren sanatçı ve yazarları en çok o etkilemiş. İsmet Özel bile yeni yöneline ilk onu aramıştı. Özdenören kardeşler Anadolu'ya 'Kafka yaratıkları' salarken ondan ışık almışlardı. Cahit Zartıoğlu'nun büyük inanç içindeki küçük inançsızlıklarını Karakoç'tan sapma olarak düşünebiliriz.

Aydınlar Ocağı tipi için, inanç, kılık kıyafet gibi, rahatlığa ulaşmış tavır gibi, hemşerilik gibi bir şey. Marmara Kiraathanesi'ndeki şakaları, dedikoduları da içerir. Bu tipin en belirgin örneği rahmetli Fethi Gemürlüoğlu idi. Aynı tip Mehmet Çavuşoğlu'nda sevinçli bir yüzeyellik, Mehmet Genç'te doğrudan düşünceye açılmak isteyen bir derinlik kazanır.

Karakoç ise bir yerde inancının çılgını. Onunla delici bir ideolojiye ulaşmak ister. Bunun için her şeyi bilmesi gerektiği kanısındadır. İnancı hem silahı, hem çocuğudur. Düşüncesini iyice soyut bölgelere götürür. Mantığını yitirir, bir başka mantık bulur. Sözgelimi, İstanbul başkent kalsaydı Türkiye'nin durumu daha iyi olurdu diyebilir. Ayasofya'nın cami olarak açılmasıyla bir kurtuluş olasılığının belirceğini bile sezdirebilir.

Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde birinci sınıf öğrencisiyken kendisine asistanlık önerilmiş, ama kabul etmemiştir. Kendisi için gazetede üst üste başyazı yazan Prof. Osman Turan'ın yüzüne bakmamıştır.

Diriliş Yayinevi de sahibine benziyor. Yalnız Karakoç'un kitapları basılır bu yayınevinde.

Dışarıya karşı bağnaz değil. Her şeyi tartışabilirsiniz.

Kimseyi küçük düşünmez. Ama bazı kişileri büyük düşürdüğü olmuştur.

En ilkel en modern arasında durur.

1950'li yıllarda bir filesini yakalamıştım: Necip Fazıl kendisinden borç ister, o da her seferinde cebindeki parayı son kuruşına kadar verirdi. Sonunda kendisi aç kalırdı. Buna bir çare düşündü.

Marmara Kiraathanesi'ne giderken, özellikle de aybaşılarında yanında daha az para taşıyordu. Az dedim ya, o kadar da az değil. Maaşının yarısı kadar. Sanırım, Karakoç'un hayatındaki tek oyun budur. Başka bir yerde de yazmıştım, üniversite yıllarında burslarını kırdırıp üstadı verirdi.

Maliye Müfettiş Yardımcısı ve Gelirler Kontrolörü olarak Türkiye'yi dolandı. Bakarsın Arapkir'de, bakarsın Karaköse'de.

Zaman zaman kaybeder. Ama rövansı mutlaka alır.

Sultanahmet Camii'nin külliyesinde dergi çıkardı.

Öyle bir Müslüman ki Marx da bilir, Nietzsche de bilir, Rimbaud da bilir. Salvador Dali de sever.

Nâzım da okur.

Sıkışmış, sıkıştırılmış deha. Alcağaönülle katı yüksek uçuyor.

Semsiyesi yok.

Mehmet Ali & Akşamsefasi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

inanmak bahsi

İnsan inanır. Doğaya, insana, hayali varlıklara, dinlere, ideolojilere, sevgiye, aşka, dolandırıcılara, sihirbazlara, hayvanlara ya da şarkılara... Muhakkak inanacak bir şey bulur.

Inanmacı, insanın zayıf yanlarından biridir. Tüm zaruri ihtiyaçları gibi, -inanmak da bir ihtiyaç olduğundan-bireyin hayatının biçim ve yollarını belirler, onayın verir. İnancın isteği, insanın dünyaya tutunma arzusuyla açıklanır. Türemünün doğumu sancılıdır. Çünkü insan fizyolojisi, gebe kadının çatıştını 40 haftadan daha fazla genişlemesine izin vermez. Bu nedenle insanın yavrusu olması gerekenden epey önce doğar. Ve bu yenidoğan yavrudan, bir buzağı gibi anneden ayrılır ayrılmasa ayağa kalkması, bir oğlak gibi seke seke uzaklaşması beklenmez. Neredeyse iki yıl boyunca kesintisiz ve mutlak bir biçimde bakıma muhtaçtır. İşte dünyaya tutunma mücadelemizin ilk sınavı olan bu dönemde inanç anneyle biçimlenir. Hayat bize ne getirirse getirsin, -tamamen genelbir yar gülye söylüyorum, istisnaları gücendirmek istemem- annemize duyduğumuz derecede mutlak bir inancı başka hiçbir kimseye ya da şeye duymayız. Yine de inanma ihtiyacımız bir ömür boyu sürer. İnsan, doğadaki başka birçok türe nazaran fiziksel ya da duygusal desteğe yakınlık gösterir. İşte bu desteği ima eden efufakir inanç kırılması bile insanın dünyaya tutunma isteğini tetikler. İnsan inanır. Doğaya, insana, hayali varlıklara, dinlere, ideolojilere, sevgiye, aşka, dolandırıcılara, sihirbazlara, hayvanlara ya da şarkılara... Muhakkak inanacak bir şey bulur. İnanc, dünyaya olan bağımıza düğümler atmatkır.

İnancın en temel özelliklerinden biri tartışmaya kapalı olmasıdır. Yaşadığımız coğrafya itibarıyla böyle olmamasına alışmış olabilirsiniz. Çünkü bizim yaşadığımız yerdesadece bizim inancımız geçerlidir ve bunun dışındakilerde muhakkak bir yanlışlık olmalıdır. Oysa şöyle örnekler var: 2016 yılında Avustralya'da Marcus Bowring adlı bir adam, ehliyet fotoğrafına kafasında bir makarna süzgeciye poz vermek istedi. Örtal kırkış tabii. Bilirsiniz, o biyometrik fotoğrafları çekirken gülmenize bile izin vermezler. İnancımız gergin işlerdir. Karşı çıkmadı. Bunun üzerine Bowring'ın Uçan Spa getti Canavarı adı tanıyana inanana Pastafaryan Kilisesinin bir izleyicisi olduğunuzu, dini bunu emrettiği için de süzgeç fotoğrafı vermek istediğini söyledi. Dalga geçmek için yapıpını düşünüyorsunuz muhtemelen. Belki de öyledir. Bu dahi bizi ilgilendirmez. **İnsanların taşa, toprağa, uzağıllara ya da Uçan Spagetti Canavarı'na inanmaya hatta tapmaya hakları vardır. Bu konuda kimseye söz düşmez. Size, bize komik ya da saçma geliyebilir.** Ancak bu, bizim inançlarımızda da bir yerlerde gülmeliğimiz ya da gelecekte gülmeyecekleri anlamına gelmez. Sonuç: Avustralya Devleti, bu kişinin talebini kabul etti. Basit bir Google aramasıyla Bowring'ın ehliyet fotoğrafını ve kafasındaki süzgeci görebilirsiniz. Bu deneyimimize şunu öğretiyor. İnanc kişiseldir. Topluluklar hâlinde savuttuğu inançlar, inançlar, inançlar... Ama hesap bireyseldir. İnanc sadece inanani ilgilendirir. Başkasını buna zorlamadıkça, bununla başkalarını yaşama hakkını tehdit etmedikçe herkes

inancını paşa gönlü nasilisterseyle yaşamakta özgürdür. Dini inancı açıkça belli eden kıyafet, kostüm, aksesuar ya da görünümler içindeki insanların eylemlerine bakıp, "Şuna bak bir de dindar olacaksın, çık, çık, çık..." demek dünyanın en çapsız hareketlerinden biridir bu nedenle. İnancmayı nasıl kendisi seçtiyse o inancın imtihanı da yalnızca inandığı şeye karşıdır insanın, başka insanlara karşı değil.

İnancın en acıklısı bir yalana inanmak şeklinde hayat bulur. Kendinizi bir mutlaklık fotoğrafının içinde, bir aşkın tam ortasında, bir başın hikâyesinin periliği yolunda, nefis bir gelecek ümidinin tam göbeğinde bilirken aslında buz gibi boşlukta, yalan karşısında çirkinlik

kalakalmış bulmak ya da başından beri öyle olduğunuzu öğrenmek, insanın en acıklı hikâyelerinden biridir. En iyisi, işin doğrusunu hiç öğrenmeden yaşayıp gitmek. Ancak hayatın merhamet gösterdiği zavallılar bu lükse sahip olurlar. **Oysa bir yalan, ne kadar iyi kurulmuş olursa olsun, inancın kalın**

örtüsünü yırtıp temiz havaya erişmenin yolunu bulur, gerçeğine kavuşur.

İngilizcede inanmak anlamına gelen "to believe" fiili Eski İngilizcede "belufan" olarak biliniyordu ki bunun da kökeni Batı Saksonca "gelufan" fiilidir. Almanca bilenler, aynı fiilin orada "glouben" olduğunu bilecektir. "Gelufan" tam olarak "sevecek kadar değerli bulmak" demek. Bu da insanın dünyaya tutunmak için inanmaya ve sevmeye ihtiyaç duyduğuna kanıtlar nitelikte.

Fransızcadaki "croire" fiili ise Latince "credere"den gelir ki İtalyancada da hâlâ aynıdır. "Credere" Latince'den bile eski bir sözcük. Kalp anlamındaki "cor, cordis" sözcüğünden geliyor. Birini, bir şeyi "kalbe koymak" demek. Bu da inancın kalpten gelen bir şey, kalbe dair bir arayış olduğuna ispat arar gibi görünüyor. Zaten Arapçada "inanmak" anlamına gelen fiillerden biri, "iitsadaq" (sad-dal-kaf kökü) da aynı zamanda "sadağat göstermek/beklemek" kökünden türemiştir. Diğer yandan, "sodaka" sözcüğünün de aynı kökten geldiğini belirtmek isterim. Belki de inanmacı, insanın kalbinin sadakası, bu dünyada gönlü sahibi bulunmanın zekâtıdır.

İnanmamak; nefes almamak, gözleri kırpamamak, yutkunmamak, acıkmamak falan gibi imkânsız bir şeydir. Demirkubuz'un Kader'i'nde, Bekir'in Uğur'a söylediği sözü hatırlayın. Hani, "herkesin inandığı..." diye başlayan. Bu değışmez bir gerçektir. İnancmak kaçınılmazdır. İster Uğur'a inanırınız, ister Uçan Spa getti Canavarı'na, ister köti yöneticilerin elinde senelerdir can çekişen Gençlerbirliği'ne, isterseniz de dünyaya medeniyeti Zeta Reticuli gezegeninden gelen varlıklardan öğretilmiş... Daha önce de dediğim gibi, inanmak, inanmak, inanmak... İnancın, inançla yapılamaz, doğruluğu sınanamaz, kendini ispatlaması istenemez. İnanc inançtır, kaçınılmazdır ve yalnızca inanani ilgilendirir.

**İnanc,
dünyağla
olan bağımıza
dügümler
atmatkır.**

Başar Başaran

iyi seneler türkiye

Memleket, aynı istikbale birlikte bakan insanların yaşadığı yerdir. Bunlar bayramlarda, seyrarlarda, neşelerde, kederlerde ortak, bir tehdit karşısında beraberlerdir.

Buz değil bakiş değil, bir memleket niye erir Ahmet Abi... Çivisi yarım çakılmış bir tablo gibi düşer ayağımıza devrilir. Tepede güneş soner, gemiler ters döner, dalgalar dağılır, bir gergin tuval en bulutlu kismından yitilir. Kırkılar süpürmekten başka çare kalmaz insan. Geçeden vazgeçmiş bir yıldız sanki sessizcekararır, Cumartesielerin vadii kesilmiş ağaçmüstlerinde, sokaklar kıvıldamaz, adımlar telaşından, adamlar tutkusundan eksilmiştir. Saatler neye yarar bekleyiş olmadıkdan sonra? Tılsım çekildiğinde önünden, bir pencere ancak bu kadar gerçekçi olabilir. Çatlakları asfaltın apaçık görünür artık. Fukara bir akraba gibi utanılır yerinden yurdundan. Köşede çiçekçinin kederi, leylakların renğini bastırır. Baktığını olduğu kadar görürsün sadece, aşk biter gözler sevadın öncesinde donur, yapacak bir şey yoktur kadere. Soyunursun bunları demeye de dile gelmedenesin boğulur. Dikilirsin itiraza da giden çoktan yanından geçmiş olur. Kalkar bir çay daha koyar, düşünmemeye çalışır. Yine de gözüne batar duvardaki takvim. Bir sene daha geçiyor dersin. Ne olacak böyle bilmem. Sussan da sükün bulamazsın.

Dağ değil sabır değil, bir memleket niye erir Ahmet Abi... Oysa her yerinden özenle teyellenmiş medeniyete, tülden bir şal gibi bulmadık mı biz onu sırtımızda? Hani olgunlaşma enstitülerinde çıkarılmış patronların neşesi sinmiş üzerine. Gençlik kıvrımdaları yayılır, geniş omuzları hocalarının geçince koridordan boydan boya. Elden ele bir neşeyle taşımada mı inancı yeni bir eve taşınır gibi, oradan oraya. İşçileri kuvvetli, öğretmenleri çalığı, bir denizci uniforması girer de mahalleye hayalleri genişler çocukların. Şairleri esrik, mütefekkirleri cesur, mahpus damlannda boncuktankuşlar durur. Göz nurunun kurduğunu nasıl fark etmedik. Karımızda kelebekler uçurken daralan açıklarda, duvar diplerine sürünerek eve döndüğünde anamız, açılacak mevzuatımız kadar ehemmiyeti yok muydu memleketin. Neden sarhoşken sevileri kabarıp babaların, buykaları batar, sığara kokar elleri, düşünmedik. Seferden dönmüş gibi mağrur, elinden geleni yapmış olmakla hak edilen, muzaffer uykuları vardı. Ne zaman bıraktık bir saati kuruluğu yerden bozup, bir küfür edip patrona iştin kaytarmayı. Haliyle beklenti altımızdan da unuttuk bildiğimizi; bir mezhep amentüsünden böyle eksiklik demek. Bir marş coşkusundan, bir bayrak kırmızısından, bir boy sırası tam ortasından vurulmuş işte. Şan gün şun gün kırılır aymalar. Çıplak ayakla koşamaz oluruz. Bunu da gördük ya ölmeden gam yedik meğer.

Demir değil emir değil, bir memleket niye erir Ahmet Abi... Hani kilitlenmiş dümeni bir şilebin tersine gitmeye başlar zaman. Batı neresi, doğu neresi, tabanların yanarak kaçığın tarihin dönüp kucağına düştün işte. Sualin boş çıktı, düşüncen eski, kavgan karışaada yitti. Sahafalarda yangın var söndüren yok. Mezarında ters döndü hocalar. Bestekârlar, mühendisler, sakıncalı piyadeler. Geçende gördüm bir yazar diyordu, "Ben öldüğümde dünya onu en çok sevendostunu kaybetmiş

olacak..." Böyle kendini seven kimleri kaybettir bu ülke diye düşündüm, burnum sızladı. Kertesiz bir deniz, sönük bir fener, terk edilmiş bir liman ya da batık bir ada gibi. Yolun yordamın dağıldı. Ülkün, öfken kayboldu. Kuru bir yaprak gibi rüzgârların ardında sürüklenmeye yani yaşamak denir mi şimdi? Bir dua kalmış dilinde babaannemin. Uzunköprü'ye kadar sürülmüş, dönecek memleketi kalmamış. Bir harita en güzel köşesinden kıvrılmış. Düşü de mi yedik miras gibi yani, bir valansız hüzenahap çıkamadık. Kendimize sahip çıkamadık. İt gibi üryan titredik tufeyli korkusundan medrese kapılarında. Açıcıları boynunu bükte, Er gene köprüdü, Meriç geçilemez oldu. Rumeli düşerse İstanbul düşer. Yuvarlanarak Taksim'den Tünel'e, tutar bizden uzağa düşer. Düşmedi mi? Yabancı kalmadık mı caddelerinde. Yüzme bilmenden sahillerde, uçma bilmenden pervazlarda, koşma bilmenden çayırılarda... Kimin elinden tutup gezelim şimdi. Sözler verelim, düşler kuralım, bir tramvay çingiragında du ruup kulak kesilelim. Sinemalarda ne oynuyor, piyesler kimi anlatıyor, bir roman alıp da eline güneşi doğurdun mu hiç balkonda? Bir rüzgârda savuracak özgür saç mı kaldı kafada?

Alacak değil verecek değil, bir memleket niye erir Ahmet Abi... Köpekli köyde değneksiz, sırsızdostlukta yârensiz, isli gecede damsız. Haberler sustu, sloganlar gülünç, makaleler yazılmaz oldu. Bekeler ninnisiz, köyler tekinsiz, yılanlar öcsüz kaldı. Bir yıl daha böyle geçiyor önümüzden. Gidene mi üzülmek, gelene mi sevinmek gerek? Yılbaşına caddelazım biliyorum. Kutlamaya meydan, dilek tutmaya heves gerek. Eğlenmek nefes, geri saymak öpüşmek ister. Nereye gidecek zamanın turlanı, bilebilmek bir memleketin burcuna tırmanıp dünyaya bakmakla mümkündür. Bakarsın seyrir direğinden bir ada görünür. Görünmese de görünür. Umudun sebebe ihtiyacı yoktur biliyorum. Bizimle doğar, bizimle ölür.

Babam değil anam değil, bir memleket niye erir Ahmet Abi... Nereden okusam diye düşünüyorum. Bir hayat bilgisi kitabı yetecek bize biliyorum. Alsam elim baştan başlasam her şeye. Bak bu hücre çeperi, bunun adı yayla, babanın kız kardeşine hala denir. Memleket, aynı istikbale birlikte bakan insanların yaşadığı yerdir. Bunlar bayramlarda, seyrarlarda, neşelerde, kederlerde ortak, bir tehdit karşısında beraberlerdir. Çocuklar derslerine çalışırsa, iyyerlere gelirler büyüüklerinde. Sute su, imtihana hile karışmaz. Adalet mülkün temelidir. Şeriatın kestiği parmak acımaz. Ülkemizi bir yarımadadır. Yüzü bakiş dökük, iki kıta arasında bir köprüdür. Akdeniz'e uzanan kısırak başı da diyebiliriz. Bunların hepsi de doğrudur. Doğru nedir, eğri nedir, bazen yetenik de böyle iyidir. Yanlış olan yaşadıklarımızdır. Yoksasanat toplum için, iki el de bir baş içindir. Korkmadan bunları düşünebilmek lazımdır gelir.

Yoksa tren değil aşk acısı değil, bir sene niye geçer Ahmet Abi...

Umudun sebebe ihtiyacı yoktur biliyorum. Bizimle doğar, bizimle ölür.

BAT YAKASI'NIN HİKAYESİ

10 ARALIK'TA SİNEMALARDA

Aylin Balboa

gülelim gitsin osman

Güçlü olmakla dayanıklı olmak arasında dağlar kadar fark var bence. Güçlü olup meydanlarda savaşımlardan çok, bir köşede sinsi sinsi dayananlar hayatta kalıyor dikkatini çekti mi hiç?

Mutlu son dediğimiz nedir ki Osman? Anlatılan, hikâyenin mutluluğayakın bir yerinde anlatmayı bıraktıkları için birilerinin sonsuza dek süper yaşadıklarını sanıyoruz. Hâlbuki Pamuk Prenses ile yakışıklı Prens düğün organizasyonu sırasında mutlaka kavga etmişlerdir. Kaynanalar bir şeye karışmış, kayınço bir hırtlık yapmış, arkadaşlar dolduruşa getirmişti. Nikâh masasında bitmiş bile olabilir bu masal, hiç bilmiyoruz ki. Ancak bu durum yine de yazarı yalancı çıkarmaz, insanın nasıl mutlu olacağı hiç belli olmaz Osman.

Şahsen ben olan biten her şeyden sıyrılarak nasıl olduğumu düşündüğümde mutlu olduğumu fark ediyorum. **Kimseye ihtiyaç duymadan her şeyi kendi kendime çözebiliyorum. Muhabbetim de iyi, hiç sıkılmıyorum. Mecburi şeyler dışındaki her fırsatta kendi yanıma kaçıyorum.** Bakma ayrıldık diye mızıklandığım zamanlar oldu ama başından beri tek kişilik yaşamaktan her zaman memnundum. İnsanın hayatının tüm kararlarını başka hiç kimsenin etkisinde kalmadan, bir başkasının düşüncesine hesaba katmadan verebilmesi müthiş olay. Zaten aksinin doğamıza aykırı olduğumu düşünüyorum. Arada bir ilişki güzel şey olsa da yalnızlık kadar görkemli bir krallık olduğunu hiç sanmıyorum Osman.

Şu hayatta öğrendiğim iki şey var: Birincisi, taşınırken koli bandıyla makasın yerini asla unutmayacaksın. İkincisi, sermayeyi eşeğe bağlamayacaksın. İnsan, şahsı hayatının sürdürülebilirlikle ilgili olan kısmını, değişken, kendinden bağımsız olarak hareket eden fanibir şeye bağlarsa boku yiyor gerçekten de. Tutunacak bir şey arayan herkese kendilerine tutunmayı denemelerini tavsiye ediyorum. Biliyorum onun da sağısolu belli olmuyor ama yine de elimizdeki seçenekler arasında en iyisi bu, hem bakma eğlenceli de. Memnun kalmayan gelsin beni bulsun, yerim adresim belli Osman.

Ben işte o tutunmak zorunda olduğum canım kendimi, içimde bir devlet hastanesine yatırdım. İmkanları çok gelişkin olmasa da iyi kötü tedavi oluyor. Kalbim hâlâ cık yara ama her gün antibiyotik veriyorlar, iltihabın bir vadede kuruyacağını umuyorum. Günlük hayatta bazen insanlar niye aniden sessizleştiğini soruyorlar. Bilmiyorlar ki o anda yorgun ve sinirli bir hemşirenin çok acıtarak taktığı serumumu alıyorum. Kendimi tıbbın kollarına bıraktım, gıkımı bile çıkarmıyorum, çaktırmadan iyileşiyorum Osman.

Genel olarak hallediyorum yani. Ölülerin ateşi yavaş yavaş soğuyor, arada bir küçük hevesler yokluyor, hayatım incedenyoluna giriyor. Ama yine de ne zaman pencerelere yaklaşsam aniden aşağı atlamayacağımı garantisini kendime bile veremiyorum. **Beni tanırısın, ölmek istediğim filan yok. Sadece bir anlığına neler olacağını çok merak ediyorum. Zaten insanın başına ne gelirse ya meraktan ya bilirsin işte.** Nihayetinde pencerelere çok yaklaşıyorum. Hayatın, içimde taşıdığı iltihamların hepsini görmeden şuradan şuraya gitmem, ne münasebet! Sen de artık dobarlan biragma kendini Osman.

Güçlü olmakla dayanıklı olmak arasında dağlar kadar fark var bence. Güçlü olup meydanlarda savaşımlardan çok, bir köşedesinsin sinsi dayananlar hayatta kalıyor dikkatini çekti mi hiç? Aksiyon filmlerinde hani böyle iki kişi mafya grubu karşı karşıya gelir silahlar çekilir herkes birbirini vurur ya. Hah işte ben o sahnelerde başrolde oynayana göre, arka plandaki ölü olduğunu düşündüğümüz futbolculara dikkat kesiliyor. İçlerinden biri, başlamak gerek. Daha önce dediğimiz her şey bize tüketti, gülelim kimseladığında yüzüm güler. Kalmadık mı? Olsun, bu yaşayalım Osman.

Bunları söylerken, bir köseye çekilip zamanın geçişine izleyici olmaktan bahsetmiyorum kesinlikle. Bilakis, başına gelenleri abartmadan, düşüğün yere saplanmadan, çok da hadise çıkarmadan devam etmekten söz ediyorum. Zamanla birlikte akmatkan yani.

Amaan neyse, ne kadar anlatmayı denesem de kafamdaki gibi aktaramayacağım nasılsa. Hem niye aktarayım di mi, aklın var fikrin var sen de buluyorsundur kendi yollarını. Onu diyor işte, insanın kendi yolları gibisi yoktur Osman.

Bu arada şunu da belirtmeden geçemeyeceğim. İnsanların çayı şekeri içmelerinin eleştirilmesinden çok sıkıldım. Evrimizim tamamen şeker peşinde ve şeker uğruna gerçekleştirdiğini bilmeyen insanlar bu konudaresmen şugarsaham yapıyorlar bence. Tamam sağlıksız olduğu söylenebilir ama sonuçta atalarımız böyle hayatta kalmış, azıcık analiz azıcık sentez rica ediyorum. Akşamdan akşama bir şekerli cayımız var, ona da karışmasınlar be Osman.

Konuyu niye şekere getirdim? Çünkü konuları hep tatlıya

Arada bir ilişki güzel şey olsa da yalnızlık kadar görkemli bir krallık olduğunu hiç sanmıyorum Osman.

ipler

HEPİMİZ İPLERLE BAĞLIYIZ...

BAZEN OLAYLARA, BAZEN KİŞİLERE
BAZEN BİR YERLERE...

Bİ ÜCUNU SIKICA TUTTUĞUMUZ

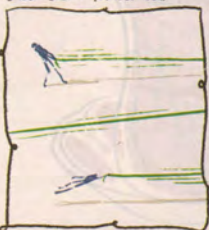
...AMA DİĞER ÜCÜ FOKTAN
BIRAKILMIŞ İPLER VAR...

İPLERLE BAĞLI OLDUĞUMUZ
İNSANLAR VAR...

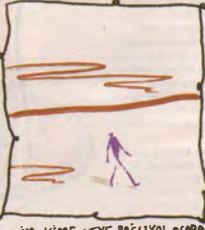
...BAZEN İPLERİN, BAZEN
İNSANLARIN GÖRÜNMEZ OLDUĞU.

BAZEN BİZİM ÇEKTİĞİMİZ...

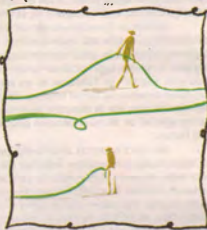
BAZEN DE BİZİ ÇEKİP
SÜRÜKLEYEN İPLER VAR...

BAZEN SADECE DOTA
ÖYLECE DURAN İPLER VAR...

KİM KİME, NEYE BAĞLIYDI? ACABA
DİYE DÜŞÜNÜP GEÇTİĞİMİZ...

BAŞINDAN BERİ TAKİP ETTİĞİMİZ

...AMA ORTASINDAN KESİLİP YARIM
BIRAKILMIŞ İPLER DE VAR...

BAZİ İPLER YUKARI ÇEKMEK
İŞİN SAĞLAM...

BAZEN TUTUNARAK...

BAZENSE TAMAMEN ÜSTÜNDE
DURAN İP ÜZERİNDE YÜRÜYENLER...

O YÜZDEN HAYAT, BAZEN SIKICA
Bİ İPE TUTUNMAK...

BAZENSE İP ÜZERİNDE YÜRÜYENLER...

BAZILARI DAHA DERİNE
DÜŞÜRMEK İÇİN TUTAN...

Secretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://ranney.org>

Murat Özyaşar

gayrı

Uzatmanın anlamı yok. Kaşlarını çatınca birinin, mevsimin değiştiği doğruymuş. Doğruymuş iki günün bazen bir ömür süreceği. Ama gösterilecek daha çok gün varmış.

Nal seslerine geldim.

Rap rap. Rap rap. Rap rap. Bir tekerleme ki bıkır bıkır, kusursuz. Sonra çigdenler çağırıyor gibi biri, çanım yandı. Kısıtlınlık sesi, iktidarı edici nefesi, inandırıcı sebebi vardı. Duyar duymaz, bana düşenin gelmek olduğunu bildim. Çımacı halatı babaya bağlar bağlamaz, vapurdan ilk atlayan ben oldum. İskeleden çıkar çıkmaz adanın iyot kokusu suratımda. İstediğim bu kokuya da geleylim ama ben nal seslerine geldim. Madem geldim, yürü öyleyse, dedim. Öylesine gelişmiş süsü verir gib kendime, geldiğim yolun tereddüdünü yürüdüm. Yokuşlar çıktım. Faytonlar geçtim. Sırtımda adanın rüzgârı, sanki sevgilimin okşayan eli. Balon gibi şişip dalgalandıran göğleğim. Durup bir güzele ürperdim. Daha önce hiçbir mimozaya böyle ürpermemişim. Mimozu bu mevsimde böyle oluyor demek, bana bakmakta, bana bakmakta. Kalakaldım karşısında. Biraz daha gitmedim. Daha fazla dayanamadım, gittim bir başka ağaca yürüdüm. Kıvrık uzun saçlarının kıvrımlarında çam iğneleri. Birkaçını alıp dişlerimin arasına, uzun uzun çiğnedim, hâlîyle kanadı dudagiım. Dilimde o mayhoş tat. Yürüdüğü perde perde, sanki bir kepenk, sabaha açılır gibi açıldı göz kapaklarımda.

Sırtına yediği kamçıyla sokağı yıldırım hızıyla geçen atlara, büyümesi dırmaş sevrilere durdum. Yavru kırıpler geçti önümden, ilk defa. Sırtımda rüzgâr, daha beter okudum. Görür görmüz begonvillere koştum, bakınca yakındın, gülür gülür kudurdum bir saçılma, uzandım mor çiçeklerini okşadım, parmaklarımda dünya inefi. **Kalsam burada, bu göğün altında. Gövdeme kefen olsa şu gök mavisi, eksiksiz sarınsam, bi' güzel ölse. Tamamlanır mı dünya?** Ama işte gitti gidenler, arkanında nal sesleri. Kalkanlar geldi sonra.

Öyleyse?

Beter bir soru işareti gibi dolaştım sokaklarda. Niyetim bakşaydı oysa. Biliyorum bu benimkisi bir oyalanma. Dünyanın en kederli şeyi bu olsa gerek şimdi; büyük ahaşp köşkerlerin pencerelerinde, gidebildiği kadar uçuza, uzak hatıralarına, geçkin yanakları avuçlarında bakan ihtiyarlar. Totunu alsam hatıraların...

Tozlu yollarda yürüdüm. Sokaklarda kediler, hamile birçoğu. Hepsinin adı Memnun. Memnun tek, Memnun sarı, Memnun kırılgan çen... Gazel okuyor gibi biri, tefekkür dalmış bir diğeri, aklımda Psinoza. Gel pişo pişo, gel...

Çamların altına uzanmış bir çift. Kız oğlanın omzunda, oğlan bulutları arakarmış. Bütün dünyadan gizli öpüşüyorlar. Kelebekler uyardırması gibi her yeri, mutlu herkesleri geçtim. Ölü atların kemikleri... Bir köpek bazen gidecek gibi olduydu da tepedeki yokuşa kadar eşlik etti bana. Bir iki dal parçasını fırlatıp uzağa, hadi bakalım, tut dedim. Niyeti belli, kimim kimsen oyunu oynamak. Yazık ki uzaklaştı ben den. Ben de kimsesizliğin elinden tutup başka patikalardan geçtim. Yıkıldı yıkılacak o ahaşp binaya vardım. Nasıl da metrukl Yığılmak kalmış ona. Tek edilecek de baktrıdı, uzun uzun, nasil ki güzelliği uzun uzun baktrırdı. Yetimhaneymiş.

Dünyayı uzak eden pencereleri var. Bu uzağa bakıp bakıp büyüye çocukları olmuş vaktiyle. Bakmak uzağa, olsa olsa erken bu büyütür insanı, yetimlikten çıkarmaz. Çünkü insan bir kere yetim oldu mu, ömür boyu sürer nöbeti. Ahaşp binanın kapısında iş soyulu at, çiğneye dırmaş. Yazık. Bir ağaç, anlatamam, kafası kesilmiş, boyunu bükmüş o da. Yine de bülbul sesleri, ısrarla. Çatsında bir leyilek mi, emin olmadım. Ama leyileklerin de bülbul sesleri varmış...

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

İnsan bir kere yetim oldu mu, ömür boyu sürer nöbeti.

adımlarını savura savura ilerliyor. **İki sevgilinin el ele tutuşması, anenin çocuğunun elinden tutması ya da birlikte ne güzel yaşlanırdılar dedimiz ki ihtiyarın el ele tutuşması gibi değildi bu tutuşma.** Kendilerinden olmayan karşı bir buluşmanın temsili gibi kavuşmuş elleri, kenetlenmiş parmakları. Rap rap ayakları, dillerinde betler bir tekerleme: Ö-nü-mü-

giler buralara. Kalabalık, kana kana gelir.

Gözlerim hayran olacak kadar kekeme, her şeyi unutacak kadar serhoş oldum buraya. Ama ve evet, işte bütün güzel şeyler insana bunu yapar: Fazla baktırır, az konuşturur, lal eder sonra. Neyse ki hatırlatarak ayıttım kendimi. Dedim sen, nal seslerine geldin. Ama gördüm, aradığım nal sesleri çoktan ezel.

Uzatmanın anlamı yok. Kaşlarını çatınca birinin, mevsimin değiştiği doğruymuş. Doğruymuş iki günün bazen bir ömür süreceği. Ama gösterilecek daha çok gün varmış. Ama daha varmış. Sırf bu yüzden, doğru bilmiş bir delikanlı, her gün, saat meydanından evine koca bir adımı takibe düşmüş.

"Ah be çocuk, n'oldu, niçin beni her gün takip edersin? Ben ne yaptım sana?" demiş adam. Daha konuşuyor ama sesi duyuluyormuş, biri sesini kısarak gibi. Kusr gibi bakmış adanın yüzüne çocuk. Çocuğun gözleriküçük, bu kadar büyük bir kini nasıl olmuş da bu küçüğü gözlerle sığdırmış? Çocuğun fırlattığı bakış, hançeresinden cikanetehiddetli sözlerin altını çiziyormuş. Soğuk terler döktüren kelimelerle konuştukça konuşmuş. "Sen dinime küfredmişsin, defolup gitmezen öldürecekmiş seni," demiş. Adam daha fazla uzatmamış. Adımları, adanın sokaklarını döven nal seslerine karışmış. Uzak olmuş. Yıllar sonra, başka bir zaman ve mekânda, adam şöyle söyle dilenmiş, "Kaçtım ben. Evet kaçtım. Buraya gelince iş buldum, eş buldum, evim oldu, çocukları oldu. Ama bir tek şey beni geldiğim günden beri birakmadı. Vicdanım rahat değil. Köpeğimi ve kedimi kırarak gelmenin günahını hep taşıyorum. Kendimi affettirmiyorum."

Çarşıyındım. Patlıcan kırmızı, çakır gözlü, tüysüz suratlar, beyaz pantolonlu, katen mayı gömlekli adamlar. Sonra kutu kutu dizilmiş dükkânlar, sıra sıra balıkcı lokantaları... İşaret parmağıyla çarşıya bağırın bir adam. Deli mi ne, yok, üstü başı düzgün. Küçük yerlerin delisi çok olur, neden acaba? Denir ki, rivayet onların dilinde hakikat olur. Deli delişin sinirlidir ve sigara içen, bitirir gene içen, içen gene bitirir.

Bu öyle değil ama, adayı sorguya çeker gibi, teftişe çıkmış gibi bir hâli var. İri kıym bir adam, başında kasketi, pantolonu ütüli.

İri kıym bir adam delil alamaz, deliler ekseriyetle zayıf ve oluz, ama güçlü kuvvetli kimselerdir. Seslye bir, inip kalikan işaret parmağına kulak kesildim. Sesi, denizin kumlarına çarpan köpüklü sesi. Alçalıp yükseldikçe dalgalandı, "Öraden geliyor. Örader buradan temiz. Siz mi Müslümanınız? Haaz? Onlar sizden Müslüman.

Onlara dedim ki, dedim benim adım İbrahim. Bir saygı gösterdiler, bir saygı gösterdiler, affettiler İbrahim dinin temeli."

"Heyyt Allah'ına kurban,"

"Vay İbrahim ağbım gelmiş, dedi tezahürat esnafı, "Kafayı yemiş, Bu ölmedi mi lan daha,"

"Çoktandır yoktu, kafamaz rahattı, geldi gene," dedi bir diğeri.

Arka sokaklarda ele ele tutuşmuş çocuklar. Sokağı döven

adımlarını savura savura ilerliyor. **İki sevgilinin el ele tutuşması, anenin çocuğunun elinden tutması ya da birlikte ne güzel yaşlanırdılar dedimiz ki ihtiyarın el ele tutuşması gibi değildi bu tutuşma.** Kendilerinden olmayan karşı bir buluşmanın temsili gibi kavuşmuş elleri, kenetlenmiş parmakları. Rap rap ayakları, dillerinde betler bir tekerleme: Ö-nü-mü-

SEÇİL- MİŞ CEHA- LET

CHOSEN IGNORANCE

Bilgi ve bilmek istemediğimiz
şeyler üstüne

On knowledge and things that
we chose not to know

**7 Aralık 2021 —
12 Şubat 2022**

7 December 2021 - 12 February 2022

MOREHSHIN ALLAHYARI
SOHEILA GOLESTANI
MARY MAGGIC
JENNIFER LYN MORONE
CHRISTOPH WACHTER &
MATHIAS JUD
PINAR YOLDAŞ
TANSU AÇIK
ZEYNEP DİREK
PASCAL GIELEN
GÜVEN GÜZELDERE
ANIL K. JAIN
ÖMER MADRA
RENATA SALECL
EBRU YETİŞKİN

Küratör / Curator
EKMEL ERTAN

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

AKBANK
SANAT

Yekta Kopan

hapisanede bir halk plajı

Halk Plajı ince, rahat okunan bir roman. Açıkçası çok iyi olduğunu söylemek zor. Ama yine de bize o dönemin "okurluk ruhu" hakkında önemli şeyler fışkırtıyor.

Halk Plajı'nı bir sahaf ziyaretleri sırasında almıştım. Çağlayan Yayınevinin Şubat 1954 tarihli baskısının kaptaşı ilgimi çekmişti öncelikle. Bu albümlü kapak resminin arka planında aşıp bir kulübe var; belli ki plajın büfesi. İçeride bir satıcı. Kulübünün önünde kasketli bir adamla bir kadın, çömelmiş sortlu biri ve sezlonda güneş banyosu yapan bir beyefendi. Ama kapak resminde gözümüze ilk çarpan bunlar değil elbette. Apak bleklerine kadar denizin içinde duran hafif bakketli, kırmızı bikini, ellerini ensesinde birleştirmiş esmer kadından gözlerimizi alamyyoruz. Çağlayan Yayınevinin birçok kitabında olduğu gibi, bu kitapta da cinsellik ön planda.

Çağlayan Yayınevi, 1953 yılında Refik Erduran, Ertem Eğilmez ve Haldun Selim ortaklaşa kurdukları bir yayınevi. 1954'in başında, Mickey Spillane'in "L. The Jury" isimli kitabını Könen Benim adıyla yayımlıyorlar. Kitabın çevirmeni F. M. İkinci takma adını kullanan Kemal Tahir. Bu kitap Çağlayan Yayınevinin önce orijinallerini yayımlayacakları, sonra da Kemal Tahir'e adaptasyonlarını yazdıracakları Mike Hammer (Mayk Hammer) serisinin ilk kitabı ve 100.000'in üstünde bir satış rakamına ulaşıyor. Kemal Tahir imzalı Mayk Hammer serisinin konusu, usta araştırmacılar tarafından sıkılla yazıldı, tekrar etmeyeelim ama kısa bir özet vermekte fayda var. Çeviriler çok büyük ilgi görüyor, halk yeni maceralar talep etmeye başlıyor. Gel gör ki Mickey Spillane sadece altı tane Mike Hammer romanı yazmış. Talep artınca, birçok yazar bu silaha ve kadınlara düşkün dedektifin yeni maceralarını yazma işine soyunuyor. Rivayet odur ki 1950-1960 arasında Türkiye'de 250 civarında sahte Mike Hammer macerası yayımlanıyor. Spillane eserlerinin çevirilerini yapan Kemal Tahir de Çağlayan Yayınevi içindört tane sahte macera yazıyor: Derini Yüzeceğim, Ecel Soabi, Kara Nara, Kıran Kıran. Bu kitaplar kapak tasarımıydannayınına türlü hikâyeye de beraberinde getiriyor. Hatta okurlar, Kemal Tahir'in kaleminde çıkmış yerli, toplumsal, bilge Mayk'ı orijinalinden daha çok seviyor. (Meraklısına not: Bu kitapların bir kısmı günümüzde sahoflarda bulunmakta. Biraz araştırmaya yomak gerekicior.)

Dönem kitaplarımız... Mayk Hammer kitaplarının şapka uçurtan satış rakamları, yayınevinin diğer kitaplarını da kanatlandırdıyör deyim yerindeyse. Samim Aşkın adlı bir yazarın romanı olan Halk Plajı da bu rüzgârdan nasıleniyor ve 35.000 adet satıyor. Bu söyledigimrakamları günümüzün kitap satış rakamlarıyla karşılaştırmakta fayda var. Samimiyle söyleyeiyim; kitabın yazarı Samim Aşkın adını daha önce duymamışım. Olayın gerçeğini bilmeden, sadece eğlenmek amacıyla başladım okumaya.

Sayfaları hızlıhızlı çevirir,

50'lerin maceraıyla, cinsellikle, aşklarla tıka basa doldurulmuş romanını çekirdek niyetine bitiririm diye düşünüyordum.

cinsellik, aşklarla tıka basa doldurulmuş romanını çekirdek niyetine bitiririm diye düşünüyordum. Ama ilk bölüm bittiğinde, o alaycı tavıma rafa kaldırmam gerektiğini anladım. **Roman daha ilk sayfalarında, hatta ilk paragrafında "haddini bil" demişti bana. İtiraf ediyorum, Samim Aşkın'ın kim olduğunu o ilk paragraf bittiğinde merak ettim.** Böyleyse piyasa işi bir cep kitabında o üslubu tutturabilen ismingerek kimliğine ulaşınca da şaşırmadım doğrusu. Samim Aşkın, Kemal Tahir'in onlarca müstear adından biriydi.

Halk Plajı ince, rahat okunan bir roman.

Açıkçası çok iyi olduğunu söylemek zor. Ama yine de bize o dönemin "okurluk ruhu" hakkında önemli şeyler fışkırtıyor. Tamamen ticari kaygılarla yayıncılık yapan, cep boyu kta planları bir lira gibi ucuz bir fiyatın okura ulaşırın, "cinsellik" ve "vurdu-kırdı" takıntısı olan, satışı odaklı kitaplara reklamla yüklenen bir yayınevi için yazdığı bu kitabında bile edebi bir lezzet yakalamayı

başarmış Kemal Tahir. Okur, kapğındaki cinsel vurguya kanıp alsa bile, içeriğine kayıtsız kalmamış ki gerçekkarakterleriyle ve su gibi akıp giden diyaloglarıyla hızlıca okunan, günün moda deyimlerle soyfacevirenbu roman, büyük bir satış rakamı kalamış. Devlet Bey, Süleyman Efe, Laz Dursun, Sükran Aba ve diğerlerinin ilişkileriyle bir halk plajını mekân seçen ve inceden incesinif tartışmasına da kapı aralayan kısa anlatısında, sokağın dilini, gündelik argoyu, bireysel hırsları, sınıf mücadelesini incelikli işlemeeyözen göstermiş Kemal Tahir.

Peki Halk Plajı ne zaman, hangi koşullarda yazılmış? Bunun için usta yazarın hayat hikâyesine bakmak gerekicior. Kemal Tahir "Donanma Davası" ya da "Bahriye Olay" diye bilinen dava nedeniyle Nuri Tahir, Nazım Hikmet, Hamdi Alev, Emine Alev, Hikmet Kıvılcımlı gibi isimlerle birlikte 13 Haziran 1938'de tutuklanr. 28 yaşındadır o zaman. Davaya dahiledimle nedeni astsubayolan kardeş Nuri Tahir'e Sabahattin Ali'nin bir kitabını vermekti. Sonuçta "askeri isyana tahrik ve teşvik" suçlamasıyla 15 yıl ağır hapis cezasına çarptırılır. Genel aftan yararlanıp özgürlüğüne kavuşana kadar 12 yıl hapseste yatacak ve ancak 40 yaşında özgürlüğüne kavuşacaktır. Bu süre içinde hiç durmaz, sürekli yazar. Halk Plajı'yla birlikte Zoraki Nisanlı, Bir Nedim Dinanın Esmeri, Camı Karan Çukuk, Gönül Denilen Hayvan, Aşk Pınarı bu dönemin eserleridir. Sadece bunlar mı? Bütün o mizah öyküleri, polisiye romanlar, takma isimle yazılan eserler bu dönemin ve hapisaneden çıktıkdan sonraki ilk yılların verimidir. Bu dönemde Samim Aşkın'ın yanı sıra Bedri Eser, F. M. İkinci, Nurettin Demir, Ali Gırcılı ve daha pek çok takma isim kullanılır. **Aslında şöyle demek daha doğru olacak; durmadan yazar ve yayımlatır ama Kemal Tahir adını 1954 yılına kadar kullanmaz.**

İlhaki Yayınları, Halk Plajı'nı orijinal kaptaşıyla yıllar sonra tekrar yayımladı. Yazıyı yeniden basımın tanıtım metnine bakarak sana taşıyalım: Halk Plajı, yazarının almet-i farikosı olmuş diyaloglarla bir oturuşa okunabilecek küçük bir kitap. Bugün Halk Plajı'nı yeniden okurlarla buluşturmak, hem Kemal Tahir'in romancılığı, hem de dönemin yayıncılık dünyasının hatırlamada üzere zevkli bir girişim niteliğinde.

Kemal Tahir büyük bir yazar. Daha çok okumak, daha çok tartışmak gerekicior. Bu okuma yolculuğuna ustanın 1950 başlarında takma isimlerle yazdığı kitapları da eklemek edebiyatın zaman yolculuğunuzun izini

Mehmet Ali Aksoğan

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi <https://rantey.org>

Akgün Akova

şükrü erbaş uyandığında*

Şükrü Erbaş uyandığında
insanın yeryüzüne yük olmadığı bir sabah
şair bir merhamet evreni
ışık, gözlere misafir
gökyüzünde şair bahçesi açıp
ağzımıza mavi kırlarını seren bir sabah
söylenemeyen sözlerin
yürekte gizlenen anlamlarıyla dolu
için için yanankor sıcaklığında
kara taşların arasındasızan pınarlarla
uçupagacı öksüz bırakankuşlarla
yanagısolduran aşk acısıyla dolubir sabah

Şükrü Erbaş uyandığında
insan bir eksik sözdür
gece yarısına çarpan bir tren
alınının tam ortasında durur
çocukları kaybedilmiş annelerin
yuva düşer dal ağlar
kuş uçar kanat ağlar
kendini acı terazisinde tartanbir boşluk
bakılası zor bir uçurum olur anılar
yürekte bir hoşgeldiniz'sedostluk
ne iyi ettiniz de geldiniz'se
bir hatır kahvesi
bir geçmiş olsun kolonyası
cebe gizlice bırakılan
bir güle güle mendilidirincelik

Şükrü Erbaş uyandığında
hani olur ya, gönül üşümüştür
elinden düşmüştür bir hastaneyi bir hemşire
tıka basa dolu bir ecza dolabıdır gözbebeği
zaman sayısız dala ayrılmıştır
hayat ağacında kırılı kırıla
aşk, beyaz bir tül ise yalnızlığın yüzünde
ölüm, sonsuzluktaki çivi deliği
-buraya başka bir dize daha çivilemeli-
yaralı bir ruh hekimidir şair
işte bu yüzdendir bizimle birliktedir
bu yüzdendir döküldürülmüşten

Şükrü Erbaş uyandığında
yağmurun ağzından su içmeye götürür harfleri
saçınıokşar sahibiniarayın türkülerin
tezeneller tellereverulup
gönül depresimleri başlatılınca
bağlamaların içinde
bir sarsıntıdır alır zorbalarınatahtını

Şükrü Erbaş uyandığında
gökkuşağını renkli bir dönemeçbilibir
güneşe doğru sürer arabalarını şoförler
bir nine avucunda bir dağın solğunu ısıtır
bilir, kalabalıklar yalnızlara işkence
kahkahalar mutsuzlara boş dönmeleri
bilir, neşeli bir sabırsızlık demetidir çocuklar
yaşlılar kederin kum saatleri
bilir, annelerin söylerken ağladığı
babaların dinlerken dalıp gittiği şarkılarla
şairlerin yazarkenin mendilinde yirdede
doludur dünya

Şükrü Erbaş uyandığında
insaninsana yol olur kardeşliğiyle
göç ederken bile, gözyaşı dökerkenbile
otların uğultusu dibe çöker ormanın düşlerinde
ruhun derin kuyularındaki bulanık anlamlardan
ışığınözsuuyu çıkarılır
bakışların ıssızlığından sevinç parçacıkları
denize eklenen batıklardan çın çın Akdeniz
Şükrü Erbaş uyandığında
bir ocağı söndürmeyecek kadar
az esmeyebilen rüzgârlar doğar taşrada
ve yıldırımlarını toplayan birgökyüzü
ve korkuların içinde cesaret tomurcukları

Şükrü Erbaş uyandığında
şiiiri miiribırakınbir kenara
şu yüzüğü Hatice'ye verin
çünkü o'dur şair için
sonsuzluğun ilk ve son sözcüğü

Fotoğraf: Mehmet Özer

Ücretsiz Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Akgün Akova'nın "Şairler Uyandığında" şiir dizisinde Şükrü Erbaş'ın dizelerini misafir ettiği ve kendileriyle birlikte yola çıkardığıdır.

Bedia Ceylan Güzelce

aralık'tan hikâye

Çocukluğumdan bugüne getirdiğim neşemi bir öküze benzetirdim eskiden, ortalığı yıkıp dağıtan fakat pek sevgili bir şey, her işe koşulan bir neşe. Tarlamda yürür yürür, giderdi.

öküzölür
sen bakışı hatırla.

Matbaacı Sitesine bakan bir pencere, dışarıyı izliyorum.
Aralık kalan bir yer yok ama pervanın kenarından sık sık suyu, İstanbul'a
kışın, yerde miydi, gökte mi, burası bir hastane ama bık kötü müydü
yoksa iyi mi tam bilemiyorum. Daha elimi belime koymayışım, daha hiç
kaldırılmamışım kaşlarını ifkreye, kovulmamışım evimden, kovmamışım
seni hiç, daha "ben tokum" diyerek terk etmemişim soframızı,
Dolmabahçe'de gözlerim dolu dolu, "Uzaklar" diye bir şirin ilk adımı
aytıyor ve yunusların sadeceben isteyince herkese göründüğünü daha
itiraf edememiş şaş. Demin kutladım ki doğum gününü, sağlıklı,
güzel ve aşk dolu bir yıl dilemiş mi, pastanı üfledim ki ve mumları
söndürmedim ki sen şimdi böyle... Sevdiğim, şimdi sen nereye?

İlk hastanınızda sıkışık kaldırdı ama ikinci hastanınızın koridorları girip giridabından büyük, uzun ve geniş. Normalde şarkı da söylerim ama bu sefer sessiz, uğrunuğrun yürüyordum, yürüdükçöhh, açlıgıgibi oluyordum biraz. Günlük on bir adımı geçiyor ve senin iyileşeni bekliyorum. Aç kalmağın ve çok üzümekten durmaksızın korkuyordum çünkü ben bir insanım sevgilim. Hiç ağlamadım, biliyorsun, öyle bir tuttum ki kendimi, girdabım benimle yürüyör hâlâ. Senkurda emanet edimiş bir kez musunbilmem ama Belgin Ablâ'nın okuzaman sonra beni görüp ağladığı kadar vardım, Malbaacılar Sitesiyle camdan camakurulumış bir dostluk, düşen oksijen, yükselen nabız ve hiç bitmeyen bir acı. **Bir kar tanesine düşümem ben sevgilim, dönüştü de düşümem çünkü ben bir insanım, hava değilm, su değil.**

Korkak bir çocuğum ve korktuğumdan biraz daha cesur. Doktor Murat'a uyurken yakanlamak için gösterdiğim çabayı gören olmadı, gözlerine bakarakbırakın ölçeğibildim kimse anlamadı, seninlebiyuyup, seninle yok olduğumu, seni iyileştir benim gerekicalık kaybolduğumu... Ve simdi kendi kendime bambacha şeylerin hayalini kurdumşu. Ruhi Bey'i bir sardunya, beni ise bir korku büyüütl belki. Nasılsın Bedia, nasıl oldunuz? ÇOK İYİYİZ, ÇÜKÜR, HARİKAYIZ, SÜPERİZ. Çocuğumdan bazıne getirdiğim nesemi bir öküze benzetdim korku eden, ortaleki yıkıp

Neticede izninolmadan senden bahsediyorumsevgilim yine, gücüne gitmesin, ben gücümü böyle topluyorum.

Sevgilin ihtimaller yüzüğünde örselenen yerlerimizden kopuyoruz, hiçbir şey olmayabilir bundan sonra, çok kötü bir şey de olabilir, bundan sonrası diye bir şey var mı? "Çi" diye değil de "küt" diye kırıldım bu sefer. Hem ben daha hiç unutmamışsın seni aramayı, daha hiç dalgı gilmemişsin işime gücüme, ihmal etmedim, edilemedim de hiç. Sen sevgilim, böyle nereye? Arada bir kalbimin ağlımsı çok zannedip bir pastili alıyorum ağzıma, boğazım yumuşuyor, kalbim çok. İstanbul soğukduca pastili ihyacıyor arıyor. Kuru, kurak, tatsız bu hâl gözlerime boğazıma, oradan da vücuduma dağılıyor. Çiçekdağ'nda bir tekçiçeğe rastlayamıyor insan, Neşet Baba'nın türküleri kıpırtısı ovaların uğultusuna den düşüyor. İnsandan doğmuşbir hayvanın ben, mağaraların adresim. Kırşehirlilüda ağaç yok, hem de kilometrelerce, ben de

Öyleyse sevgilim, iç Anadolu'yu bu ara, kimi büyük kimi küçük kimi kul. Ne eksen o yetmişyörü, ağacı dikseniz, suyu versen buz kesiyor. **Sana kızp, küçük bir çanta yapıp anemim evine daha hiç gitmemişim, nereye gittiğimi bilmediğin bir gecem olmanı.** Bir otelde de palak kalabileceken, yanına kıvrılmışım, kırmızı bir belediye değil ben sevgilim, insanım ben, susuzluktan ölen, ağacı seven, yeşili koruyan.

Kendimi sana alıştırmamak için muhakkak bir şeyler yapmalıyım. Matbaacılar Sitesinin arka merdivenlerinde kavuşanlar, aynılanar, gizlice birbirini öpener, aldılanar, kahkaha atarken az daha aşağı düşecek sandıklarıım, fark ettiler ki onlar da böyle yapıyorlar.

Alışmak işemedikleri bu hayatın dışına atıyorlar kendilerini, yangın merdivenlerinde, uçlarda yaşıyorlar. İki Anadolu gibi değil de daha çok Karaağaç'ta, Meriç'in üzgün sularında bir yerde bulmalıyım evimi. Belki de Anafartalar'da bir deliktir yuvam, anafarta çok rüzgâr alan yer demek, üstünü başını yırttı yitmezmiş parçalayan bir rüzgâr, isteyilebilir şeye ihtiyacım var benim. Beni dardumdan edecek bir şeye.

Ağacımı ışığı yakmış, seni, kırmızı ve yeşili koynuma sardım. Ateşimiz düştü, nefesimiz düzeldi, Matbaacılar Sitesinde arkadaşlar belki çok gerilerde kaldı. 2021 sona eriyor sevgilim, yangınlar, seller, salgın ve varyantlarla tamamlıyor bu yılı. Yeni bir roman yazamadım, Kırşehir yolu ve Matbaacılar Sitesi dışında yeni bir yer göremedim. Çok korktum ve henüz geçmedim. Bol bol okudum, bilhassa da 1915'ten 1925'e kadar Türkiye'yi

ve Anadolu'yu. Kendimi kaybedene dek okudum, zamanı ve mekânı yitirecek kadar çok. Çoğu zaman uykumdan uyanıp kendimi Erzurum'da, Sivas'ta, Ankara'da ya da Afantalar'da zannettiğim oldu. "Neredeviz biz?" diye kâkecz sordum bilmiyorum.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>

NİHA YET YOLU

Anasının rahminden dünyaya uzanan bir kordon gibi gelirdi bu yol ona. Belki böyle olduğunu bilmezdi, adını koyup da söyleyemezdi ama tastamam böyle hissederdi. Dünyaya uzanan bir kordon...

Sene 1990, mevsimlerden kış. Aralık, bitişik nizam evlerin bacalarından yükselen dumanlar gibi ince ince tüterek havaya dağılıyor. Sabahın süt beyazı, sokağın soğuk nefesinde zarıfçe kristalleniyor.

Üstüne siyah okul önlüğünü, sırtına Şeker Kız Çandy desenli pembe okul çantasını geçiren minik Nihayet, zihninin içinde o gün söyleyeceği şarkıyı arayarak, sokak kapısını hafifçe kapatıyor. Nicedir yağlanmamış gıcırtilı kapıdan umduğundan fazla gürültü çıkınca ırkılup elini ağzına götürüyor. İnşallah anname gitmemiştir ses diye geçiyor içinden, İnşallah uyanmamıştır annem.

Gece çok ağrısı oldu çünkü annesinin. Yatakta döndü durdu yine. Onun kendisine duyurmamak içinkesik kesik içine gömmeye çalıştığı iniltileri işiti hep Nihayet. İşitti ama annesinin yanına gitmedi. Çünkü ne zaman iyi misin diye sormaya gitse, elinde bir bardak su, yahut bileklerini ovmaya kolonyayla kapıda görünse, annesi içleniyor. Kendi ağrılarla yetmez gibi, bir de kızını üzdüğünü düşünüp ona üzülüyor.

Nihayet, annesini üzmemek için gece boyu sessizce oturdu kendi yatağında. İçerideğen sesler kesilene dek uyumadı. Azıcık ağladı oturduğu yerde. Allah Baba'ya dua etti: Allahım, annemin ağrılarını al ne olur. Üfle arayan yerlerini, amin.

Arada sitem de etti elbette: Dünyada bu kadar insan varken, neden, neden ama neden benim annem... diye.

**En coşkulu,
en gürültülü
şarkıların ve en
büyük kahkahaların,
sanıldığının aksine
en mutlu insanlardan
çıkmadığını erken
kavramıştı.**

Sonra iniltiler kesildi, Nihayet de sessizce yatağa girdi. Bir iki saat uykudan sonraçalar saatin sesiyle uyandığında ağzı çöl yumuş gibi ydi. Hemen susturdu saati. Saatin üstünde yemelen horozla fısıltıyla günaydın dedi. Başucundaki sürahiyi başına dikip kana kana su içti. Kalktı, evin içinde parmak uçlarına basa basa dolanarak çabucak hazırlandı, beslenme çantasını hazırladı, mutfakta ayaküstü azıcık ekme, zeytin ve peynirattı ağzına. Sonra elinden geldiğince sessiz olmaya çalışarak kapıdan çıktı. Ama işte o son minik gürültü düşündürdü onu. Annem sesi duymuş mudur? Uyanmış mıdır annem? Uyumun. Ağrılar unutulabilir miydi yedinde, uykunun kucakında, ne kadar uzun durabilirse, o kadar uzun dursun. Ama okuldan döndüğünde ne olur artık uyanmış olusun. Hâlâ yatağında, hâlâ hayatta, hâlâ benim annem olsun.

Zihninde bu düşüncelerle sokağa çıkmasıyla birlikte soğuk, bıcağ gibi kıtır kıtır kesti Nihayet'in parmaklarını. Minik ellerini mavi mantosunun ceplerine sakladı. Kendisini ve içine sakladığı kederi gören duyan var mı anlamak ister gibi etrafına bakındı. Evlerinin önünden geçmekte olan sütlü ve fırından dönen dalgın bakaşlı komşu Nezahat Tevze dışında kimse yoktu etrafta. Zaten onlar da kendisine bakmadı.

Mahalleden çıkıp iki yanı ağaçlarla müzeyyen Nihayet Yolu'ndan okula doğru yürümeye başladı küçük Nihayet.

Bu yolu çok severdi. Yahtıle babasından dinlediği güzel bir hikâyesi vardı buranın. **Annesinin doğum sancılarını tutunca, hastane yetiştirememişlerdi de arabayı yolun kenarına çekivermişlerdi. Bu yolda doğurmuştu annesi Nihayet'i.**

Yıllarca gebe kalmaya uğraşıp, adaklar adayıp, türbeler doluştuktan sonra nihayet bir evlat sahibi olabildiği için de Nihayet koymuştu kızının adını. Babası da bu yola Nihayet Yolu demişti ilk o gün. Nihayet'e çıkan yol, ona varan ve en nihayet ondan dönen ve belki de onda biten, nihayet eren bir yol. Nihayetçik de büyüüp hikâyesi öğrenince, şahiden adını taşıyan bir yolu varmış gibi benimsemişti burayı, sevmişti. Anasının rahminden dünyaya uzanan bir kordon gibi gelirdi bu yol ona. Belki böyle olduğunu bilmezdi, adını koyup da söyleyemezdi ama tastamam böyle hissederdi. Dünyaya uzanan bir kordon... Nihayet dünyaya bağlanan... Nihayet'ten dünyaya...

Bu hikâyeyi dinlediği yıllarda başka türlü akıyordu hayat. Babası evdeydi. Gidip de dönmekle etmemişti daha. Annesi de değildi. Geceleri iniltilerle geçirip de sabahları uyanmazlık etmemişti daha. O yıllarda Nihayet sabahları böyle kesilirdi bir sessizliğe açmazdı gözünü. Evde hep sıcak, canlı bir nefes olurdu, terlik sesi olurdu, mutfakta fokurdayan çaydanlığın tıngırtısı olurdu uyandığında. Üstü küçük küçük kaynayan gül reçeli gibi kıyafetler, baharlar. Annesinin mutfaktaki

radyodan kısık sesle dinlediği kürdilhicazkâr gibi kokardı. Seslerin, hele ki müziklerin de bir kokusu olduğunu bilir ve o hoş kokuları uyanırdı Nihayet. Ömrü boyunca hoş kokuları uyanacağını sandığı güzel zamanlardı. Şimdikinden daha güzel. Çok daha güzel.

Fakat sonra bir şeyler değişti. Yo, hayır, her şey değişti. Önce babası gitti ve gelmedi. Sonra annesi kaldı ama eskisi gibi olmadı bir daha. Türlü hastalık adları, irili ufaklı hayaletler gibi gezindi evin sivaları ağır ağır dökülen duvarları arasında. Nafile bir bekleyiş yerleşti odalara. O bekleyiş ki büyümeye benziyordu biraz Nihayet için. Annesi içişse erken yaşlanmaya. Bir biçimde ölmeye de benziyordu bekleyiş'te Nihayet o kadamın adını koymıyordu daha. Gel zaman git zaman ev eskidi, içinde onlar da eskidi âdetâ. Yıpranmış gömlekler, sararmış perdeler, kalayı gecikmiş çaydanlıklar gibi eskidi Nihayet'in çocukluğu da. Büyümedi ama çocuk da kalamadı bir daha.

Reçel kokulu sabahlardan hastalık kokulu sabahlara uyanmaya ne zaman geçti, pek anlamadı. Annesine yardım etmekten, onun işlerini de üstlenmeye ne zaman geçti, pek anlamadı. Üzmek için üzülmeye ne zaman geçti, pek anlamadı. Dışarıdan bakılan için çoktu ama içindeki bir şeyler çocuk olmaktan ne zaman vazgeçti, pek anlamadı. Her sabah Nihayet'Yolu'ndan okula yürürken bir zamanlar bu yolda doğan minik bebeği düşündü. Yolu sonunun nereye çıkacağını... Bir gün annesi de giderse kendisi sonunun ne olacağını... Düşündüklerinden o kadar korkardı ki her sabah yolu bir yerinde kafasından sesleri bastırın başka bir ses icat edilebilir için şarkı söylemeye başladı. Her sabah başka bir şarkı. Her sabah daha güçlütülü, daha güçlütülü bir şarkı...

Okula vardığında yorulmuş olurdu. Dersi dinleyemeyecek, dinlediğini anlayamayacak kadayorulmuş. Serpil Öğretmen bazı günler sorardı, ne o, okşam uyanmadın mı Nihayet? Nihayet niyece uyanırdı. Uyudum, derdi, yalan söylerdi. Annesinin ağlarından, odadan odaya yayılan iniltilerden, evi sarıp sarmalayan korkulardan, bir türlü kabul olunmayan dualardan bahsetmek istemezdi. Bahsetmek istemezdi, annesini kaybetme korkusunu uykuları bölen derin kederinden. Bahsetmek istemezdi, bir yetimhanenin neye benzediğini düşünmekten gözüne uykü girmedikinden. Kısaca cevap verirdi öğretmene: Uyudum.

Sınıfta Yasemin'e bakardı, Ercüment'e bakardı, şu yeni gelen garip konuşan oglana bakardı, tek tek herkesin yüzüne kaçak göçek bakardı ve onların nasıl bir sabaha uyanıldığını, kahvaltıyı kiminle yaptığını, nasıl bir yoldan yürüyerek okula vardığını ve yolda şarkı söyleyip söylemediğini anlamaya çalışırdı. En çokulu, en güçlütülü şarkılarını ve en büyük kahkahalarını, sandığının aksine en mutlu insanlardan kıymadığını erken kavramıştı. Bütün güçlütülerin ardında korkunç bir sessizlik ardı.

Ders bitirdi de Nihayet Yolu'ndan evine dönerken, içinde ağrıların, iniltilerin ve korkuların beklediği o hüzünlü eve dönerken, bulabildiği en güçlütücü, en cüretkâr, en neşeli şarkıyı söylemeye başladı. Dış sesi iç sesini bastırın diye. Ve yolu aşp da sonunda eve vardığında, kapıyı açıp içeri girenken, ismarlama bir tebessüm yerleştirdi yüzüne. Her şey yolundaymış, hayat bir bayram yeri kadar muazzammış gibi seslenirdi içeriye. Anne, ben geldim!Ve sonra her defasında bu sözleri titreyerek eklerdi: Orada mısın?

Nihat Sırdar

ESKİDEN

Hanginiz istediğinizin kıyafeti giyip yaşadığınız şehirde rahat rahat gezebileceğinizi söyleyebilirsiniz?

Ortalama bir insan hayatında unutulamayan yıl sayısı en fazla üç, bilemedim dörtör. Ama bizim memleketimiz öyledeğil, sağ olsun. Şöyle bir geriye doğru baktığımızda hayatınıza -ki genç olsanız da farketmez, hiç tereddüt etmeden sayacağınız en az beş altı yıl vardır. 25 yaşında bir gence sorsanız mesela, Gezi Parkı yılını, Soma yılını, başkanlık sistemine geçiş yılını, ili seçim arası terör saldırılarının patlaması yılını, Van depremi yılını, İzmir depremi yılını hatırlayacaktır bir çırpıda. Kaybettığımız özgürlüklerimizi bir tarafa bırakırsak ki o süreki bir şeyler bıraktığımız tarafa artık bir şey bırakacak yer kalmadı; ömrümüzün önemli bir kısmını krizler, felaketler ve onların yarattığı travmalarla geçiriyoruz. Bu ay bitireceğimiz 2021 de unutamayacağımız yıllar arasından hüzünlü yerini alacak. Ama en çok Türk lirasının hırsyesinden en acıklı yıl olarak hatırlayacağımız kesin. 20 yılda değerin kat kat kaybeden, alım gücü her gün azalan bir paramız var artık. Biz, yetki verdiğimiz isimlerden ülkeyi yönetsin diye beklenen performans izlerken, bir kısım yeni uyanır hâlde, bir kısma hâlâ gençlerin cebindeki telefonların peşinde. Ama ben başta bahsettiğim; diğer tarafa bıraktığımız ve o kaybettığımız şeyleri bir miktar hatırlatmak isterim. Unutmayalım ki geri getirebilm.

20 yıl öyle çok uzun bir zaman değil aslında. Ama özgürlükleri unutmamak için gayet yeterlimiz, bunu öğrendik. Mesela üniversitelerde bahar şenlikleri vardı bu arkaödaşlardan gelmeden önce. Yavaş yavaş kaldırdılar ortadan. Üniversitelere söyleşilere giderdik, gösteriler sahnelerdik. Birlerce öğrencinin katıldığı kaç havaetkinlikleri yaptık, konserler düzenlenir, hangi üniversiteye gideceğimizi şaşırdık. Bugün üniversitede değil senin düşünmek; ortada bir bozaran çalmaya kalksın, 50 tane özel güvenlik tepeneüşür.

Arkaödaşlarıyla evde oturuyorsun, sofrayı kurmuşsun, muhabbet güzel. Ama gidip içecek bir şeyler alacak tekeli yok artık. Neden? Çünkü gece 10'dan sonra içki satışı yasak. Sebep? Belli değil. Biz, kıyasladıkları ülkeler içinde alkol tüketimi en az olan ülkeyiz. Buna rağmen o özgürlük de gitti elimizden.

Kılık kıyafetinden şikâyet ederek gelip, insanların kılık kıyafetini vapur iskelesi çıkışı dikizlemeye kadar getiren de bu arkaödaşlar oldu. Hanginiz istediğiniz kıyafeti giyip yaşadığınız şehirde rahat rahat gezebileceğinizi söyleyebilirsiniz?

Eskiden üniversite sınavlarına hazırlanırken ve sınava girmeden önce o sınavlarıdan sorulacak soruların nasıl hazırlandığını, o soruların basıldığı matbaada görev yapanların baskı yapmaya başlayıp sınav bitene kadar evlerine gideceklerini dair hikâyeler dinlerdik. Hiçbirimizin aklına o soruların birilerine önceden verileceği kopya, kopya çekerken yakalanırları duyunca bile şaşırdık. Bu arkaödaşları sayesinde soruların hazırlandığı binadan başka bir binaya direkt hat çekilerek soruların aktarıldığı, çalmak için ayrıca bir caba sarfedilmediğini gördük.

Eskiden devlet memuru olmak için iktidardaki partiye yakın olmanın yanında muhakkak o işi bilmeyi gerektirir, hiç anlamadığın bir yere partili bile olsan yerleştirilemeyeceğini bilirdik. Hatta devletin bazı stratejik kurumlarında partilicinin de asla çalışmayacağından emindik.

Şimdi milleti KPSS peşinde koşarken, sınava girmeye bile tenezzül etmeyip önce belediye başkanının özel kalemi olu oradan istediği devletkurumuna açılan atan, bununla yetinmeye başka devlet kurumlarındaki zırt pırt görevlerinden huzur hakkı adı altında para alanların haberlerinden geçmiyoruz.

Tarihe not düşmek için yazıyorum bu yazıyı. 2021 bunların hepsinin farkına vardığımız, gırtlığımızı kadardolduğumuz bir yıl oldu. Önümüzdeki yıl, ya hep böyle devam ederiz ya da hep beraber bugülağımız. Alışa alışa gidiğimiz nokta bu işte.

Ömrümüzün önemli bir kısmını krizler, felaketler ve onların yarattığı travmalarla geçiriyoruz.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://trantey.org>

FRANSIZ POSTASI

LIBERTY, KANSAS EVENING SUN

BILL
MURRAY

WES
ANDERSON
FİLMİ

FRANCES
McDORMAND

JEFFREY
WRIGHT

TILDA
SWINTON

ADRIEN
BRODY

OWEN
WILSON

BENICIO
DEL TORO

LÉA
SEYDOUX

TIMOTHEE
CHALAMET

LYNA
KHOUDRI

STEPHEN
PARK

MATHIEU
AMALRIC

LIEV SCHREIBER
ELIZABETH MOSS
EDWARD NORTON
WILLEM DAFOS
LOIS SMITH
SAGIRRE ROMAN
CHRISTOPH WALTZ
CÉCILE DE FRANCE
GUILLAUME GALLIERNE
JASON SCHWARTZMAN
TONY REVOLONTI
RUPERT FRIEND
HENRY WINKLER
BOB BALABAN
NIPPOLYTE GIRARDOT
ANIELICA HUSTON

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

3 ARALIK'TA SINEMALARDA

Gökhan Çınar

“sen mevsimler gibisin”

Hayatıma kırıgını. Kırıgınlıklarımı yok saymıyorum. Bütün kırıkları gözümün önünde tutuyorum. Baktıkça kendimi hatırlıyorum.

Sonbahar oluyorum. Sert bir rüzgârla yerinden oynuyor hafızam. Beş yaşıydım. Bir yazıyı kirdiğim için karanlık bir odaya kapatıldım. Ağlayarak kapıyı yumrukladım. Çok korkuyordum. Cezamı çekmem gerekiyordu. Kendimden başka hiçbir şeyi kınamam gerekiyordu. Bu korkudan öğreniyordum. Bu sonbahar gününde, aniden yağan bir yağmurla anılar üstüme dökülmeye devam ediyordu.

Dokuz yaşıydım. Annemin elinden tutmuş kendi evimden gidiyordum. Eşyalarını dökmeğe üzere olan kırık valizin sesi hastalıklan yorgun düşmüş kardeşimin hıçkırılarına karşılık: “Nereye gidiyoruz?” diye sorduğumda annem elimi sıkıyor ve “Şimdi sırası değil,” diyor. Hiçbir vadede sonra sormamayı bu öfkeden öğreniyordum.

Şimdi gece oluyor. Alışmadığım mevsim, alışmadığım hayatım gibi beni ısıtıyor. Üşümek bana 12 yaşı hatırlatıyor. Böyle bir perşembe günü kardeşimin mezarındaydı. Annemin vicdanı karşımda alev alev yanıyor. Ben soğuktan ve çocukluğumun acıya karpı savunmasızlığından tir tir titriyordum. Ağlamamı yasakladığı için göderimi sımsıkı kapatıyordum. Hiçbir kayıma ağlamamayı bu tamamlanamayan yastan öğreniyordum. Hepsi sonbaharda yaşıyor. Şimdi ben sonbahar oluyordum. Düşen yapraklarını yeniden üstüme dikmeye çalışıyordum. Ölmüyor. Kırılan vazanın parçalarını yapıştırırmay deniyordum. Ölmüyor. Yitirdiğim çocukluk evimi bulmaya çalışıyordum. Kaybettiklerimi için ağlamaya çalışıyordum. Ölmüyor. Hayatıma kırıgını, kırıgınlıklarımı yok saymıyorum. Bütün kırıkları gözümün önünde tutuyordum. Baktıkça kendimi hatırlıyorum. Bu sonbahar bana kendimin en derinini hatırlatıyor. Sonbaharımla baş edemiyordum.

Kış oluyorum. En karasından. En çok ilk gençliğime benzeyeninden... Bir tayine bir kasabaya yerleşmişiz. Annem öğretmen. Annem yaşamamak için çalışıyor. Hep çalışıyor. Kulakları yalnızlığı duymasın diye pek işitmiyor. Eller hayata dokunmasını diye boş durmuyor. Gözleri ölümü anımsamamak için beni görmüyor. Zaman zaman, bir ek işi yerine getirir gibi, olabilecek en soğuk tondan beni sevdiğini söylüyor. Ben ruhumu çocuklukta dondurduğum için artık soğuklardan ebileniyordum. Üşümeyi de ağlamak gibi unutturmuşum kendime. Sadece ara ara, o da babamla telefonda konuştuğumda bir ürperti geliyor. Allah tan babam ilk iki dakikadan sonra bir evlada ne söyleyeceğini bilemediği için konuşmalar kısa sürüyor. Karda okuldan eve yürüyorum. Ajazda evden okula gidiyorum. Arkadaş edinemiyordum. Çocukluğunun hakkını veren çocuklar, erken büyüyen çocuklar çok sevmiyor. Öğretmenlerin gözüne gremiyordum. Evdeki öğretmeninim gözünden öyle bir düşmüşüm ki yerinden bile kalkamıyordum. Yalnız başıma yakmayla çalıştığım sobayla konuşmaya çalışıyordum. Pencereye gelen kuşlarla kısa sohbetler ediyordum. O kısa koridorla gelmesini beklediğim özgürlüğüme yürür gibi vızılalar atıyordum. **Çocukluğuma büyük gelen, ilk gençliğime küçülen bir atkı örmüş annem.** Altkıyı ona benzeşiyordum. Boynuma batıp canımı yaksa da onu boynumdan çıkarmıyordum. Yaşadığını anladığı her sabaha “bu da benim sinavım” diyor annem. Beni sinavlarına atıyor. Her kış bir labirente dolıyor gibi o atkıyla, o labirente...

sözle yalnız kalıyorum. Bu kırsımda da her kişim gibi, nereye gitsen o evden kurtulamıyorum. Nereden dösem o eve gireyim. Kısmıla baş edemiyordum.

Bahar oluyordum. Radyoda “Sen Mevsimler Gibisin” çalıyor. Babam çok sevdi. Bahardan mı babamdan mı bilmiyorum ama “yalnız dünya gibi” dedikçe içimden gülümsemek geliyor. Gülümseme ihtimalim beni tederin ediyor. Gülümseyecekken kaşlarım çatlıyor. Sonra hâlîme ağlamaktan korkup gözlerimi sımsıkı kapatıyordum. Gözlerim yanıyor. Baharı da babamı da yaşamaya iznim olmadığa günler aklıma geliyor. Miras mutsuzlukları duy edinişim artık. Elime ailem tarafından tutuşturulan vasiyet harfiyyen uygulamaya yerim etmişim. Kimi gülerken görsen suçluyordum. Kimi ağlatırken görsen aşıyordum. Hele bu bahar denilen mevsime hiç tahammül edemiyordum. Duygularım savunmasız kalıyor baharlarda. Bahar beni utandırıyor. Bunca civits, bu kadar renk, bu coşkulu doğa, bu parlayan gökyüzü beni çıplak hissettiriyor. O yüzden mevsime inat kalın giymişiyordum ben bahar gelince. Gözümü kapatıcağım bir gödük, yüzümü kapatacağım bir maske, boynumu açtıkça bir atkı almadırı evden çıkıyordum. Bahardan saklanarak korunuyordum. Keşke anıları olmadığa bir mevsime geç edilseseydim. Ama insan kendinden göç edemiyor ki. Nereye gitsen o çocukluk. Nereye gitsen o büyü. Aklıma geliyor. “Kendini sev” yazıyordu bir yerlerde. “Seni seviyorum” denilirken cans yakılmış çocuklar kendini sevmeye cesaret edemiyor.

Kaynağını kaybetmiş başıboş sevgi, insanı çaresizliğin akıntısına sürükler. İnsan, tanımlanamaz bir sevgiyle nasıl baş edeceğini bilmiyor. Karanlığa alışmış gözlerime bu ışıklı sözler fazla geliyor. Işıklı bir iltihabla kendi gölgemle sallambaç oynuyordum. Saklandığım yerden çıkmak istemiyordum. Baharımla baş edemiyordum.

Nihayet yaz oluyorum. Üç ay ömrüm kalıyor. Çünkü gelecek sonbaharda yine o ölüm orada beni bekliyor. O zaman erteleğilik ne varsa yaşayayım diyorum. Çocukluğumdan beri ölümümlü erteleğilimi hatırlıyorum sonra. Battaniyemi kalfama çekip nefesimi saymaya başlıyorum. Sayılı gün cabuk geçiyor. Özellikle perşembeler çok uzun. Allah belasını versin perşembelerin. Hazırlara ölmek de zor demiyor. İslkila söyleyince bir umudum yok. Okkalı bir küfürle süsleyebileceğim bir umutsuzluğuma da kalmamış. Bekliyorum mecburen. Kalkıp bir vasiyet mi yazsam acaba? “Beni unutmayın” desem, hatırlandıkça boş yere canım sıkılır, “Beni unutun” desem, unutulana yok yere hatırlatmış olurum.

Yaşayacağımı bile bile yazı bitirememeyi unuyordum. “Bu da benim sinavım” diyorum. Hayatta kalıyorum. Bir ruhun, bir bedenden önce lebileceğini yaşayarak öğreniyordum. Yazımla baş edemiyordum. Yazımla baş edemiyordum.

Çocukluğunun hakkını veren çocuklar, erken büyüyen çocukları çok sevmiyor.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://irantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Cem Davran

diş ağrısı

İlkokula başladığım yıl, oyun günlerimin başköşesine oturan diş ağrısı, kavuşması, keşfetmesi mükemmel bir abla kardeş bağının en kuvvetli halkasına dönüşmüştü.

Annem okulun önünden acele hareketlerle aldı beni, elimi sıkıca tuttu, hızlı adımlarla Tarlabag'ndaki yaşı dişçeye doğru yürüyorduk. Canımın yandığını, bir yerimin ağrıdığını duyunca panik yapmış, hiç kıyamazdı çocuklarına. İlkokula yeni başlamışım, hem erkenden hem de doğrudan ikinci sınıfa kaydımı yapmışlar. Ablam arkamızdan koştı yetiştii, çocuk henüz o da, bir üst sınıfta ama ikinci anımem gibi, acayip şanslıyım anlayacağınız. Sene 1970, ilk kez dişim ağrıyor. Sınıfta kıvrılırken ablama haber vermişler, uçarak geldi başıma, hangi tarafıki dişimin ağrıdığını öğrendi ve orada keşfettiği bir yöntemle başparmağını yanagımın ağrıyan tarafına bastırmaya başladı. İlk kez tanıştığım ve dayanmadığım zonklama ablamın baskısıyla haddini bilmeye başladım ve gittikçe azaldı. Gözlerim yaşlı, bırakma abla azaldı ağrı dedim, bırakmadı. Sonrakı yıllarımda da hep böyle oldu zaten, hiçbir acının karşısında yalnız bırakmadı beni. Annemle babam bana hayatımın hedyesini vermişti, melek gibi bir abla.

Yaşı dişçi, "Azi dişçi çürümüş kanal tedavisi yapacağız," dedi. Beynimdeki vizitlerin yaptığı lokal uyuşturma bile engelleyemiyordu. Titrek uğraşlarının sonunda ağrıyan dişimin üstünü beyaz renkli geçici dolguyla kapattı ve birkaç gün sonrası için randevu verdi. Eve dönerken annem kendi dişlerini nasıl kaybettiğini, önemli bir konu olduğunu, dikkat etmem gerektiğini anlattı doğru. "Sana hamileyken gitti dişlerimin çoğu," dedi. Üstüne birkaç yıl da mureden kesememiş beni, kadıncağın bütün kalsiyumunu çekmişim galiba.

Dişimin ağrısı geçmişti, evde babama durumu anlattık, ağzımı açıp acı geçici dolguyla oyuk dişimi gösterdim, ablamın bulduğu yöntemi de anlattım. "Boyle yanagiima başparmağıyla basiyor, ağrı azalıyor," dedim. İki kardeşin bir diş ağrısı etrafında çocukça buluşmaları, ablamın kardeşe sahip çıkması, kardeşin ablaya sarılması, bunlar babamı en çok mutlu eden şeylerdi. Hayatımın her döneminde tekrar ettiği vasiyetim, mirasım dediği tek öğreti buydu; şartlar ne olursa olsun, araya kim ya da kimler girerse girsin, yaşam söz nerye savurursa savurursun kardeşliğimize sahip çıkacaksınız, onu zedelemeyeceksiniz, birbirinizden kopmayacaksınız. Bazen diş ağrısında bazen bambaşka acılarda, mutluluklarda. Öyle de yaptık ve yapmaya devam ediyoruz zaten hem de o günlerden daha da büyük bir tutkuyla.

Doktora gitmek gibi sağlık etkinliklerini hiç sevmemdim, hep erteledim, kaçtım; utanarak söylüyorum tabii. Geçici dolguyla idare ettiğim günlerde annemin ısrarına rağmen dişçiyi uğramadım bile. Sonra bir gün hesapsız dayanılmaz bir ağrı, yine ablam yanımda yanagiima baskı yaparak kırış atlatmamı sağlıyor ve yine doktoru beklemeye gidiyoruz. Tedavi başlıyor, tıbbi ilaçla

ben yine uğramıyorum dişçi koltuğuna. Bu böyle senelerce devam etti. Bir azı dişçi daha ne kadar direnebilirdi ki? Yaşı dişçi mesleği bırakmış, ya hasta artık ya da vefat etti bilmiyorum; biz ablamla ortaokuldayız, dişim sadece kökü kalmış, başka bir hekimin söz hekimini keşfetmeye

Sadece çocukluk yalan söylemez insana. Dizi kanayan, diş ağrıyan bir hatıra rol yapamaz asla.

çalışmış dişimi, ben yine ağrısız günlerde dolanıp duruyordum. Kantinden aldığım tostun ilk ısırığında beynim zonklamaya başladı, ağrıdan ağlıyorum artık o kadar kötü, ablam üst sınıfta dersinden çıkıp geldi kızcağız, yanagiima bastırıyor, bastırıyor, bu sefer durum fena, sona geldik galiba. Bir hafta ilaç, iltihap geçince ceneyi uyuturup kökünden söktüler paramparça diş. Kendim ettim kendim buldum anlayacağınız.

İlkokula başladığım yıl, oyun günlerimin başköşesine oturan diş ağrısı, kavuşması, keşfetmesi mükemmel bir abla kardeş bağının en kuvvetli halkasına dönüşmüştü. Bir azı dişçi verip kocaman, güven dolu bir hayat almıştım karşılığında çocuk kalbimle.

İşte böylesine basit, sıradan ve o kadar da hüzünlü bir cümle yaşamak hadisesi. Hepimizin hikâyesi birbirine benzer aslında. Çocukluğumuzda saklıdır ya mutluluk kapısının anahtarı, büyüyünce bir türlü bulamayız onu. Kaybettikimiz herhang bir şey gibi, sonunda dibimizde çıkar ya diş ağrısı benim için böyle bir anahtar. Çocukluk kokan, güvenli, ayakta kalmaya, yaşamaya ayarlı bir anahtar hem de. Ağrıları, sözları, bulumun dayanıma gayretini

küçük bir dokunuşla hayata katan, katlanırsa söz konusu katlanılabılır kılan, varlığıyla sırtını sıvazlayan bir el, küçük bir kez çocuğunun başparmağı belki de.

Tek bir duyuyu onltmak, tarif etmek bazen hiç ummadığımız kadar zordur. Sevdiğini söylemek istersen, her cümlede kaza yaparsın, duvara toslarsın, insan hali bu sondan başlarsın yola, en baştaki sokakı unutursun. Sadece çocukluk yalan söylemez insana. Dizi kanayan, diş ağrıyan bir hatıra rol yapamaz asla. Ağlıyorsa ağlıyordur, gülüyorsa gülüyordur şahiden.

Ve geldik denlemine yaşlarına. Diş ağrısı çekmeye gerek kalmıyor uzun yıllardır, yeteri kadar önemsiyorum artık. Babamın öğretisi ışığında yolculuğa devam ediyoruz ablamla. Yanagımdaki küçük eli hiç unutmamam, hangi acıyla karşılaşırsam karşılaşıyım hep aklımda. Bazen gözlerim doluyor eski fotoğraflarımda baktığımda, altı diyorun keşke tam da şu an dişim ağrısız...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://ranteey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Sunay Akın

dört duvara tutsak gök mavisi

1969 yılında, çalışmak üzere Almanya'ya gidenlerden biri de Ahmet Şişman'dır... Trabzon'un Of ilçesinin Çufaruksa köyünden (Uğurlu) önce Avusturya'ya, oradan da Almanya'ya geçen Ahmet Şişmek, Kassel'de inşaatlarda çalıştıktan sonra Hamburg'a taşınır.

Vincent van Gogh'un "Patates Yiyenler" adlı tablosunda, tavana asılı bir yağlımbasının altındaki masanın etrafında oturmış iki erkek, iki kadın ve bir kız çocuğu görürüz. Ressamın 1885 yılında; dokumacılar, madencilik, balıkçılar gibi emekçi insanları konu aldığı bir dönemde yaptığı bu tablodaki insanlarda çiftçilerdi. Kardeşi Theo'yayazdığı bir mektupta resmini şöyle anlatır kulağıkesik dostumuz: "Lambanın altında patateslerini tabağa el uzatarak yiyen bu insanlar, aynı ellerle toprağı işlemiş adamlardır. İstedim ki resim, çiftçinin el çalışmasını ve bu kadar namusluca kazandığı besiniyuçelsin."

Patatesten sözeden en ilginç tabellardan biri, Münih Garının 11. peronunda çikar karışmıza, "Kartoffel, ich liebe dich"...

İstanbul'un Sirkeci Garından yola koyulan, Almanya'ya ilk işçileri taşıyan trenin son durağıdır bu peron. 1961 yılının sonbaharında, sarı yapraklar gibi "gurbet ele düşmeye" başlayan emekçiler arasında bir de kadın vardı. Sümer Hanım, vagondan iner inmez etrafını saran gazetecilere ve kameralara yol boyunca öğrendiği Almanca sözcüklerle seslenir. "Patates, seni sevyorum"un bir anlamı olmasa da Sümer Hanım'ın sözleri bir iş bulup aç kalmama uğruna ülkesini terk eden insanların Almanya'ya adım atmaları geçişinin âdeta itirafı gibidir.

Oysa Almanya'ya çalışmaya giden işçilerimiz, tarihteki "üzüm" ve "incir" nasihatlerine uğurlanmışlardır. İçti ve içti Bulma Kurumu tarafından işçilerimizin ellerine tutuşturulan kâğıtlarda şu yazmaktadır, "Yabancı memleketlerde çalışan Her Türk işçisi şunu unutmamalıdır ki: Vıyanalılara, Tuna kıyılarındakadrigiden kahruman ecdadımız elin namusuna dokunmadığı gibi, sahipsiz bir bağdan bir salıkım uzanma asla bedelini kâğıt üğün altına koymuş, bir incir koparsa parasını bir kesecim içinde ağacan dalına bağlamıştır. Bugüne kadar Türk'e hirsiz, adaletsiz, hakıyıcı, azgın denmemiştir. Siz de dedirtmeyeceksiniz!"

Sık sık yıkanması, hergün sakal traşı olması, haftada bir tırnaklarını kesmesi, bağırarak konuşmaması, evine muntazam mektup yazması, sıkıntılarını ailesine yazmaması, sarhoş olmaması istenen işlere verilen tavsiye kâğıdında bir de şu okunur, "Üçküruna sahıplol!"

Çocukluklu, Almanya'ya çalışmaya giden işçilerin anneleri, babaları, eşleri ve çocukları arasındageçti. Trabzon'un yoksul sokaklarında, akşamüstleri oynamayı bırakıp babalarının yanında evlerinde derneker, bize bakkan iki kardeşle göz göze gelmek için bakişlarını kağırmama unutamam. Yaz aylarında, o işçiler bakişlarına kadar rengarenk giydilerledolu arabalarıyla gelseler de tatilleri bittiginde, gider bıraktığı insanları hayatının siyah beyaz bir filme döndürsün. Bielefeld'de işçi olan dayım Harun Eyüboğlu'nun gidişinden bilirim.

GT AT 225... Buydu dayımın şampanya köpüğü, tek kapılı, Opel marka arabaşının plakası. Kadın çarabından Nutella'ya, tıyp kasetinden şampanya kadar eşin dostun gönüllü almak için taşıyan hediyeleri yeri, döndüyöşulunda karpuz, mısır ve fındık aldır. Dayım kucagında, köyümüz Galyan'ınyollarında direksiyon salladığımız ilk araba da oydu.

Almanya'ya giden işçilerimizin bazen ağıltan, bazen güldüren öyküleriyle büyüdü benim kuşağım. 1990'lı yıllarda, edebiyat etkinlikleri için çıktığı Almanya'da tanık oldum yaşamlarının köşelerine.

Demokratik İşçi Dernekleri Federasyonunun (DİDF) yabancı düşmanlığı ve çok kültürlülük konularında düzenlediği etkinliklere katılarak evlerine konuk oldum, sofralarında oturdum, sohbetlerinde memleket özlemlerini gördüm. **Dörtmiki... 1960 ve 70'lerde gidenlerin beyninde hep diri tuttuğu bu düşünce, yaşadıkları toplumdaki işçi sınıfıyla bütünleşme ve de haklarını aramak için örgütlenmeleri konusunda hep bir engel oldu.** Öyle ki İş ve İşçi Bulma Kurumunun tavsiye kâğıdında "Harama el uzatma" yazsa da dönme düşündükleri ülkelerindeki yolsuzlukları, hırsızlıkları, soygunları sorgulamak bir yana, birçoğu "gurbet elde" ülkelerine laf söyletmemek için savunur olurlar.

1969 yılında, çalışmak üzere Almanya'ya gidenlerden biri de Ahmet Şişman'dır... Trabzon'un Of ilçesinin Çufaruksa köyünden (Uğurlu) önce Avusturya'ya, oradan da Almanya'ya geçen Ahmet Şişmek, Kassel'de inşaatlarda çalıştıktan sonra Hamburg'a taşınır. Ülkesinden yola koyulduğunda, tok tutar diye ceblerinden fındıkla dolduran Ahmet Usta, karısı Fatma Hanım'ı, oğulları Süleyman ve Abdullah'ı dayanına aldırır.

1976 yılında hayaline kavuşur. Gök mavi renginde bir Ford Taunusattın alır. Ahmet Şişman'ın tercihi özellikle station wagon model araba olur: köyüne geridönüşünde hastanalar hastaneye arabaşının arkasındayatarak atışmak, insanlarıyardım edebilmek için...

Bir yıl sonra Of'a götürürarabasını ve eski bir çay alımyerinin garajına koyar. Arada bir çalıştırması için kayınbiraderine bırakır anahatını. Kendisi koyu bir Eccevitçi olmasına rağmen, kayınbiraderinin Necmettin Erbakan'ı Trabzon ziyaretinde arabasıyla karşıladığını duyar ve çok sinirlenir. "Ben binmedim, başkası mı binecek?" diyerek arabayı çaldığını iddia etmekte olduğu evine götürmeye karar verir. Ne var ki köydeki ev çay tarlasının ortasında ve araba yoktu. Bir tek çay yaprağını kırmaamak adına, inşaat tahtalarında bir köprü kurar, çay tarlasının üstüne... Arabayı tahta köprü üstünden bir cambaz ustasında sürerek, evin arkasındaki yamaçtan duvarını yığılı birinci kata çıkarır. Tahta köprüyü söktükten sonra duvarı yeniden dör. Memleketinde döniş yapana kadar artı hiç kimse kullanamayacaktır, gök mavi rengindeki arabası.

Ahmet Şişman, Hamburg'dan köyüne dönme hazırlığındayken, karısı beyin kanaması geçirir. DoktorlarAlmanya'da daha iyi tedavi olacağını söyleyince, karısı iyileşene kadar kalmaya karar verir. On yıl geçer aradan ve bir yaz içinde köyüne geldiğinde, evinin bahçesinde bir yer gösterir oğluna, der ki "Beni buraya gömdün, annenizi de yanına, şu şekilde..." Bunları söylerken kanserolduğunu ve karısından öncecelebileceğini bilmedektir. Öyle de olur... 2007 yılında hayata gözlerini kapayan Ahmet Şişmek'i, birinci kabına doğasıya kullanmadığı arabasının durduğu evinin bahçesine defnedirler.

Üç yıl sonra da eşi Fatma Hanım istediği gibi, başı göğüs yazısınaadınk gelecek şekilde gömüldü. Çay tarlasının ortasında, birinci katındaki gök mavi rengi arabasının durduğu bir evin bahçesinde gömüldü, karısının başının kalbının hizasında olmaması isteyen bir "gurbet işçisi"... Trabzon dağlarında bu ev, Almanya'ya giden işçilerimizin trajedilerini anlatan, anlatırken de göz güldüren hem hüznölendiren, ziyaretçisi olmayan bir mekandır.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://Trantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

seçimleri üzerine...

"Beni sürekli dövse de babama inanarak, bana sarılmayı hep ihmal etse de annemi severek hayata attıldım. Tecavüze uğradığım yahut tacizle tanıştığım için değil, erkekleri sevdiğim için eş cinselliği; arkadaşlarım dayattığından değil, kafam çalıştığı için anarko-sosyalistiği; maçları kazandığı için değil, aşık olduğumdan Fenerbahçe'yi seçtim. Hepsini maceraperestliğime vermek gerek."

aşk üzerine...

"Aşk insanoglundun en büyük hastalıklarından biri. Aşk tabiata aykırı olan bir şey. Aşk diye bir şey yok. Aşkdan tacirlik çıkıyor. Oradan para kazanılıyor. Oradan ihanetler çıkıyor. Oradan aklınıza gelecek her türlü lanet çıkıyor. Aşk diye roman yazanlar var. **Benim demek istediğim şey şu; doğa olursan zaten eşinle birliktirsin. Bana penguenleri de anlatma o da belgeselcinin salaklığı. Eşini buluyor sonuyor da hepsi birbirine benziyor. Doğada yok öyle bir şey.** Ben demiyorum ki giden bir gün öyle, bir gün böyle. Aşık olmayın ya da aşık olduğunuzu adlandırmayın. Ben deliler gibi aşışım dersin aldatıldığını hissedersin. İhanete uğradım dersin. Böylegarip garip kavrımlar çıkar. Hukuk da birbirine girer. Doğalsın, canlısın düzgün işiki kur. Bunun da adı düzgün ilişkidir bunun adı aşk değildir. Düzgün adam düzgün kadın da düzgün bir insanla birlikte yaşar."

şair üzerine...

"Şair çok kolay yutulabilir hâp değil. **İlkeke karşılaştığımız bir besin maddesi vücudunuza girdiği zaman ilk yapılan şey bir mide bulantısı belki kusmadır. Şiir de biraz buna benzer.** Hiçbir zaman incinzeolmadığını düşündüğünüz hiçbir zaman ondan bir haz almayaacağınızı düşündüğünüz bir şeyle beslenmek zorunda kalırsanız, yani o şiire ihtiyaçduyar ve alırsanız ilk karşılaştığımız şey kusma ve reddetmedir."

genç şairler üzerine...

"Seviyorum onları. Heyecanlarına kapılıyor, vurumduymazlıklarına ise kızıyorum. Şiir değerlendirmesi demeyelim ona; direksiyon hâkimiyeti için yardımcı olma çabası."

marjinallik üzerine...

"Marjinal değilim. Çünkü sıradan birinin beklentileri, özlemleriyle ayaktaaym. **Yeraltı şairi tanıma iltifatı; oysa ben altkültüre meraklı bir araştırmacıyım.** Şüphesiz, olağanın dışında birikenlerçekici. Uzaktık olanlar. Uzaktık bırakılanlar. Dışarı atılanlar. Pekî, ister miydiniz? İsterdim. Hayallerimde, fantezilerimde bambaşka bir İskender duruyor. Duruyor da duruyor işte. Bir aksiyon yok. Nedeni de basit: Yaşadığımız coğrafyanın hâli vakti."

korku ve mutluluk üzerine...

"Riyakârlık, içten pazarlıklılık, şımarıklık, cehalet, küstahlık; bunlar rahatsız eder. Gasp, iftira, ihanet, kıymet bilmezlik; bunlar korkutur. Özgürlük, zekâ, disiplinsizlik, karşılıklı sevgi, alkol, bunlar mutlu eder."

şairliğe başlamak üzerine...

"12-13 yaşlarındayken evimizdeki geniş kütüphanede keşfettiğim Hasan Hüseyin ve Nâzım ilk şairlerim sayılabilir. Bugün uzun soluklu, derti olan ve öykü anlatan şiirlerle sevgimin olmasının nedenidirler. Sonra Necatigil, Atilla İlhan, Behramoğlu, Lorca, Neruda ve Mayakovski geldi. Orhan Veli'yi de bırakmıyordum. İkinci Yeni şairleriyle tanışmam 17-18 yaşlarıma denk geliyor. O dönemimin delişmenliğinden mi bilemiyorum, en geç insandığım şair Oktay Rifat'tı. Mesafeli olduğu hissine kapılmışım. Yanılısam da, Oktay Rifat ve Enis Batur aynı örgünden faydalanır; Batur'un şiirlerle dostluk kurdukları isindim Rifat'a. Turgut Uyar, Melih Cevdet Anday sert bloklardı. Cemal Süreya, İlhan Berk anlaşılacak için yaşa bağlı deneyim gerektiriyordu. Ece Ayhan'ı ise tıpta patoloji okurken baş ucuma koydum. **Cansever ise büyük keşifti dünyamda: Aradığım her şeyi onda buldum. Bugün bile üzerimde afrodizyak etkisi sürmekte; ne zaman bir şiirini okusam yazma arzusu kaplar içimi.**"

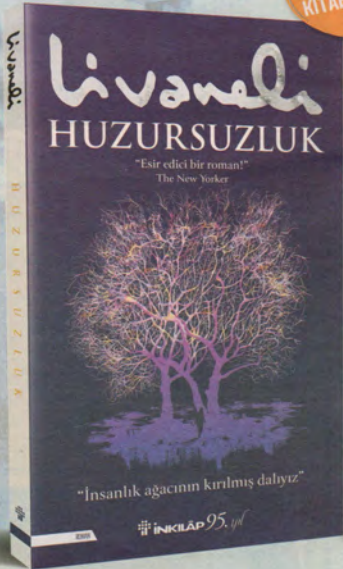
Kaynaklar:
Cumhuriyet gazetesi, Râportaj: Akif Kurtuluş, 17 Temmuz 2018
küçük İskender, aklı belirsiz, Sel Yavunculu, 2014,
Oray Eğin, Habertürk gazetesi, 4 Temmuz 2019,
meyhanedeyiz.biz, küçük İskender'in yazıları,
Hürriyet Pazarı, 30 Mart 2014, Râportaj: Çınar Özkan,
Notas Öykü, Nisan-Mayıs 2012, Sayı: 33,
Râportaj: Semih Gümüş,
"Sözümü Sakınmadan" Söyleşileri, sabit fikir &
İstanbul Modern, 30 Eylül 2014,
"Mekânsal" belgesel dizisi, "Şairin Gasp Ettiği Adam:
Zaman İçin Keşif", Çimen'in Yayımları, 1 Ocak 2019,
Zaman İçin Keşif, "İlhan Türk Elçin Kültür ve Sanat Vakfı",
Râportaj: Gonca Özmen, 17 Nisan 2016

Livaneli

Çıktığı günden bu yana milyonlara ulaşan *Serenad* ve *Huzursuzluk* romanları bir ilkle okurların karşısına yeniden çıkıyor. Okurlar bu kez romanların söyleşilerini QR kodla Zülfi Livaneli'nin sesinden dinleyecekler.

TÜM
KİTAPLARINDA

1 MİL
YON
ADET

1 MİL
YON
ADET

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://trantey.org>

İSTANBUL / Merkez Yenibosna • İSTANBUL / Sanal Mağaza • İSTANBUL / Fatih Hürriyet • İSTANBUL / Avlular Pelican Mall • İSTANBUL / Acikent Coliseum • İSTANBUL / Bahçeşehir Metropro
İSTANBUL / Beykent Perla Vista • İSTANBUL / A tasehir Migros • İSTANBUL / Çalaloğlu Sirketi • İSTANBUL / Acikent • İSTANBUL / Esenyurt City Center • İZMİR / Balçova • İZMİR / Çiğli

Umay Umay

elbisemin gecesini yarılıdım

....şiddetinde sarsılıyor kentler. kibritçi kızlaryıkılıyor kutularıyla. yeraltından insan iniltileri geliyor. yeryüzünün cehennemi dante'yi kışkanyor. ölüm sarıdır, kimseye satmaz pırlıtısını üstelik. tanrıların yüzleri en sadakatsiz dalgalayla yıkanyor. **amonyakla sulandırılmış şurubu içiyorum kana kana. bilmiyorum neden ölmüyorum.**

kalemini isteyen kıza kuşkuyla bakıyor kahveci. iç geçirdim içneye, elbisemin gecesini yarılıdım. telleri yakaladım. neden tanıştırıldım hayatla?, yüzümün sabahında duyulan öpüş sesini unuttum. çocuklar öleceklerini bildikleri için önce besledikleri çiçekleri, hayvanları ve en iyi arkadaşlarını benzinle tutuşturuyor. çürümüş güvercin kanatları kokuyor bahçeler. yıldızlar düşmüyor yeryüzüne. ışıklarla donattım gövde mi... çürümüş güven... kanatlarım kokuyor. tanrının mor alfabesini bildiğini düşünmekle yanıldım.

her sokak
piçinin
şarkısı var.
benimki
ağzımın içinde
eriyor.

kokusuz bir şiire sırtımı dayadım. kokular geçiyor ve sen içinde hemen eriyen buzlara küfrediyorsun. bahçeyi cin çarpalı yıllar olmuş. elektrik kaçağı çıkıyor ağzının kenarından. ampuller tek tek patlıyor. mahallenin delisi olma şansın da yok oluyor. sakındığım gözyaşlarım hiç var olmamış gibi. kederimi soyduğum elmaylaşıyorum. olanlar oluyor. daha kaç kere eriyen buzlara bakacağım. kaç şiir daha dizeceğim taşların altına. dizlerinin üstünden içindeki karanlığa çektiğin öpücükle kaç kez arınacağım. seni zehre, zehri müziğe, şiiri saçjolesine çevirdim. saçlarımı sürüyorum. yan yatırıyorum olmuyor. geriye tanıyorum olmuyor. ellerimle karıştırıyorum ı ihh... dibi yanık saçların kalın inadi... gözlerini yokuştan aşağı sal. ucuzcumarketin cam pazarından ince bir tarak al. seni hareket ettiren yanığa şaşırıp kal. her sokak piçinin şarkısı var. benimki ağzımın içinde eriyor.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Aslı Alpar

SEVDİKLERİMİZİ
HAPSETMEYE, KENDİMİZDEN
BAŞLAMISIZ...

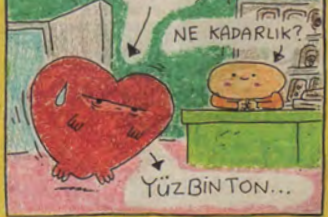
KALP-BEYİN-İNSAN

BUNDAN SONRA DÜŞÜNCE İŞLERİNDE
SENİNLE DEĞİL BÖBREKLE ÇALIŞMA
KARARI ALDIM...EMEKLERİN İÇİN
TEŞEKKÜRLER...

BEN BUNCA HISSİ TAŞIYAMIYORUM
HARİCİ HARD DISKE İHTİYACIM
VAR...

ZEKİ GÖRÜNMEK İÇİN
YAPMANIZ GEREKEN
ŞEY ÇOK BASİT

SUSUN...

VE BİR DAHA ASLA
KONUŞMAYIN...

BEYİNİMDEKİ DUYGU YÖNETİM MERKEZİ

LAN NE
ÖYLE HER YERE
BASİYOSUN
OYNAMASANA ŞU
TUŞLARLA BE...

ÜÇ GÜNLÜK DÜNYA KİMSEYİ
KIRMAYA DEĞMEZ...

Levent Erden

yılın kelimesi

Mutlu, sağlıklı, neşeli, varlıklı olabileceğiniz için söylenecek tek şey "yılın kelimesi" oldu: ÖNGÖRÜLEMEZLİK.

Olar, eurokurlarının dahane kadaryükseleceği, paralardan yeniden kaçsınır almak gerekeceği,

Yeni mezunların, "üç sene iş tecrübesi olmasa olmaz" kriterini nasıl açacağı,

Hangi konuda olursa olsun düzenli bir iş bulma ya da olanı daha düzgünüyle değiştirme fırsatı çıkpı kıymayacağı,

Aylardır hatta, yılı aşan hiç ücretsiz ya da yemek fişi karşılığı ifadede edilen "stajyerlik" görevinin kadroya girebilmekle sona erip erimeyeceği, "işe almasak bile Silivde çok yakışıklı durur" vaaadinin anlamlılığı, üç kuruluş birikimini yatırıp, rulet başında, bütün paramızı koyduğumuz yeşil sifıra top düşme olasılığı hesaplar gibioçuk kazanmayı beklemeye devam etme gereği,

Kripto paraların balon olma ihtimali,

Yurt dışına herhangi bir ülkeden vize alınabilme olasılığı,

Kurdada Green Card çıkması ya da bir şekilde kapağı yurt dışına atabilme olasılığı,

Brakın vize gerektirenleri, turiste aç vizesiz ülkeler gitmek için bile geçen yıl pandemiden gidebildiğimiz fiyatın bu yıl kaç mislini ödemek gerekeceği,

"Tatli" diye bir kavramın anlamını koruma ve hayallerdeki yerini kaybetmeye olasılığı,

Yazın Instagram'daki Akyaka kayıtları, Alaçatı verandaları, Bodrum lahmacunlarının alkışlım liderliğini koruyup korumayacağı,

Pandemiden bir kere daha kapalıp kapanmayacağı, insanlar olsun ama ekonomi yaşasın hedefinin benimsenmesi,

NFT furyasının daha insanlar bilip öğrenmeden sönebileceği ya da buz dolabı magneti birtirmekten farlı olup olacağı,

Asi derelerinin sanatta değil, oyunlar, spor, telif işlerinde olabileceği,

E-sporun olimpiik sporhâlinde gelmesiyle seyirci, gelir, yaygınla açışından, diğer sporların önüne geçebileme ihtimali,

Ofans'a yüklenilen fotoğraflardan para gelip gelmeyeceği, oraya ödenen paraların geri dönüşü yazılımı olması, dirseğimin fotoğrafını koymasın para kazanma yüzdesi,

Çin'in pandemiyi çözerken kullandığı veri işleme metotlarının dünyaya yayılmasını vereceği derin tahribatı,

Deprem, yangın gibi felaketlerin olağanın çok üstünde görölme ihtimali,

Kimin şampiyon olacağı, kimin olamadığı için kimi suçlayacağı, kimin takımını/kulübünü başında kellesini koruyup devam edebileceği,

Seçim olması, seçim, partiler, başkanlık yasalalarının halta anayasanın değişikliklere uğraması, milletvekili transferleri, yeni partilerin ortaya çıkması ya da her şeyin ayrı kalabileceği,

Pandemiden korunabilecek seviye için beş, altı, yedi... açi gerekecek olması,

Aşıkaretleri/yaı hâllisi tereddüdü yaşanması,

Pandemide bisede artık herkesle şapırşupur salya sümük öpüşmeler geri dönölüp dönölme ihtimali,

Ceptelefonunun yeni modelle değiştirilebilmesi ya da bırakın son model bir üst modelle değiştirilebileme olağanı kavuşması,

Kıralık ev bulabilme ihtimali, var olanın gereken çok pahalı olduğu düşünölürken artık göröce bedava gibi durması ve değiştirme hayatlarının suya düşmesi,

Biden ölürse Kamala'nın başkan olması, AOC'nin başkanla oynaması, Trump'ın siyasi olarak hortlama ihtimali,

Televizyonlarda haftada bin saatı aşan yemek programlarının devam edip etmeyeceği, evlerdeki yemek pişirme ve sunma alışkanlıklarına zerre kadar etkilerinin olup olmadığı ve bu devirde şeflerin sunduğu malmzemeler için banka kredisi gerekliliği,

Tinder vb. çıpçatan sitelerinden biri bulup etmek olma ihtimali,

Influensirlikta hâlâ ekme olma ve gidebilmesinin riskleri,

Mastır yapsam iş bulur muyum? Ya ikincisini yapsam?

Influensir olmak için takipçi sayısını arttırabilme ihtimali,

Halâ reklam bütçesi için takipçi sayısının yüksekliğine göre seçilme, takipçi niteliğinin göz ardı edilme olasılığı,

Sosyal medyada influensir ünlü kulanıp aradan sıyrılmanın, bunu tek çözüm görenlerin "yarabıcız" bôbürlenmelerinin devam etmesi,

İngiltere kraliçesinin, o zibidiğölve ve torunlanmakaptırmadan tahta kalması: Londra'nın kimsenin kullanmadığı şehir süsü telefon kulübelerinden Süpermen çıkması da Jon Kent çıkması, bunun ahlaka etkisi-tepsiki,

Küresel ısınmanın ne kadar devam edeceği, Tsunami olması, Taksim'in sahilde olması, Yozgat'ta portakal yetiştmesi,

Influensir mektebi ola, bir sertifikla programı ücretinin kaç olacağı,

Mastır yapsam iş bulur muyum? Ya ikincisini yapsam? Hangi konuda olmalı,

Twitlerimin çıalım, suç unsuru taşıma, takipçi kazandırma, beğenilme, rt'lenme ihtimali,

Futbolda VAR'ın var olması; sebep olacağı sürtüşme, tartışma, TV spor programcı: bôbürtülerinin haratacağı enerjinin gayrisıfı milli hasılaya etkisi,

Sağlıklı gıdalar, meyveler, yapılması ve yapılması gereken konularda tip dünyasının bir ortak karara bari bu yıl varı varılamayacağı,

Gym'e gıştem mi? Kilo verir, çevre yapar, instoşa foto-hikâye koyarak zamanın ruhunu yakalamın olağı,

Bilgişayar virüslerine de aşı bulunması, yine yabancı ülkelere bizimkilerin yapması,

Musılajın müşhille korelasyonunun herkesce düşünölüp kimsenin dillendirmemesi yüzünden artma ihtimali,

Aida Pekkan'ın sürdürölübelirlik kraliçesi unvanını koruması, Alper Tunga'nın ölüp ölmediği,

Sorvayın kizmin kazanacağı, kaç SMS atılacağı, Akdeniz, Karadeniz, Marmara, Van Gölü, Bafa Gölü ve hatta dolu küvetlerde yeni doğaı gaz kaynakları bulunması sürdürmesi,

Yapay zekâ robotlarının işimi elinden ne zaman alacağı, iş yerinden çalışmak-evden çalışmak, hibrir yerine kırkakatır-kırk satır ikilemi hâline gelmesi,

Şişmanlamak, zayıflayabilmek, diyetle bağlamak, Şişiray, karbonhidratı, sosyal medyada saatler geçirmeye barakabilmek,

Tekrar bağlamamak,

Aysonunu değil, hafta sonunu getirmeyenlerin sırtına bir ok "gezegenin", "planetin" sorumluluğunu yükleme çabası,

İğKağ'aların "beşyıl sonra" kendini nerede göreceği,

Metavörs ne kadar vörs, ne kadar öte, ne kadar evren, ne kadar kenan; oradaarsa, ev, konser biletininkaç para olacağı,

Sanal marketten gerçek domates gelyorsa, sanal olanın ben mi olduğum, Yıllarca, heyecanın tek kaynağı, umutların hayallerin anahtarı, ekonomik düzgünlüğün buyuzı gövcerini milli piyangoonun kendisinin bile amorti mi olacağı,

Bu sene hangi iki rakamın olacağı,

Bir ay boyunca herkesin dillinden sürdürmediği, medyanın bağırdığı, yazdığı, vatsap gruplarını tırtıttığı... yeni yıl dileklerinin amorti çıkpı kıymayacağı,

İklim gıdısıatı çörtürkanlıklar ve yeşil cıllarıyla dünyanın sürüm sürüm sürdürölübelirliğine ne sağlanacağı,

Mutlu, sağlıklı, neşeli, varlıklı olabileceğiniz için söylenecek tekşey

"yılın kelimesi" oldu: ÖNGÖRÜLEMEZLİK.

Mehmet Ali Akşamsefası

İncirisi PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

ERDENİNG KAFASI

ROMAN

NAZAN BEKİROĞLU

*İhtişamın ve sefaletin, adaletin ve zulmün başkenti Roma'yı
Yedi Uyurlar'ın öyküsüne bağlayan çarpıcı bir başyapıt...*

*Gün gelir hissetmediğin acının da hesabı senden sorulur.
Kalbinden sorumsuzum sanma.*

100
BİN
ADET

Arahk'ta
Kitapçınızda!

ön okuma için
karekodu cep telefonu
kameranıza okutunuz.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

52 timar Mehmet Ali Akşemsiyezi yayınevi

iyi ki kitaplar var...

Can Yılmaz

geliyor gelmekte olan

Yılın ikinci ayında hedefle aramızdaki mesafeyi görüp, hayal kırıklığımızı koltuğumuzun altına kıştırıp ıssız çöllere vuruyoruz kendimizi, geri gelmemecesine.

Bu yazıyı okumaya başladığınız sıralarda, yeni bir yılın eşiğinde, tatlı bir heyecan içinde ve elbette ki geleceğin geçmiştin iyi olması temennisinde olduğunuz muhakkak. Hızla unutarak geride bırakmayı tüm içtenliğimizle diletiğimiz 2021 yılının enkazını arkamızda bırakmaya çok az kaldı. Pek çok insan için, takvimdeki yıl dışında pek bir şey değişmeyecek gibi görünüyor. Bunu kabullenmek, acımızı yaparken bizi epey rahatlatacaktır emin olabilirsiniz. Yok böyle sabahları aşıma ferahlık. Darbe üstüne katmerli darbeler emmeden hangi yıla "merhaba" demişiz biz? "Ver Allah'ın ver" modundan sıyrılıp, derin bir oh çekmeden kaç yitirizi eskittik düşünmeyin bile, keyifliniz kagmasın.

Yeni yıl hedeflerimiz nedense boyumuzun ölçüsünden büyük oluyor, yüzyükler, zirveleri adeta bir duvarı koyuyoruz önümüze kendi elimizle. "Hallederiz, dayanırız" kafasıyla bağladığımız yılın ikinci ayında hedefle aramızdaki mesafeyi görüp, hayal kırıklığımızı koltuğumuzun altına kıştırıp ıssız çöllere vuruyoruz kendimizi, geri gelmemecesine. 31 Aralık geçici çizip gelen niyetler, 15 Ocak'ta üzerinde tekrar düşünmeye ihtiyaç duyuyor nedense. Önce makul isteklere bir adım, aylar sonra makulün hem alınma, yıl sonuna hızla akarken "eh buna da şükür" seviyesine, kesin sonunu gördüğünde ise "bu sene nasip değilmiş" seviyesine geçerek, hızla yükselmiz borsa kâğıdının kâğıt havlu kadar değersizleşmesi gibi kan kaybeder 11 ay evvel güzel yazı defterine el yazısıyla not almışız dediklerimiz...

Aldığımız yeni yıl kararlarının tutmasını beklemek için ne kadar dayanamak gerekiyor acaba? Yılların tecrübeli bir yayıncısı olarak söyleyebiliriz ki bir aydan fazla dayanmaların oranı %10 civarındadır. 1 Ocak sabahı öğlene doğru uyanınca, yılın ilk kahvaltısında "bir daha mı geleceğim dünyaya" repliğine "acale işe seytan karşı" tadında yorumlar da gelince, alınmasının üzerinden 24 saat geçmemiş mis gibi kararlar, iki gün yummurtalı kahvaltıda kurban edilecek unutulur gider. Elbette ki verdiği sözün, aldığı kararın arkasında duran koc yığıtlar da olacaktı, temmuz sıcağına kadar olsa da.

Artık günü bilyoruz ki kötü sandığımız alışkanlıklarımız ve hatta gerçekten kötü alışkanlıklarımız dönüştürmeye ve hatta tamamen onlardan vazgeçmeye çalışırken, tekrar tekrar eski hâlimize dönmek çok kolay bulduğumuz ara çözümler yaşam tarzımız denen "bir" dönüştürmeye çalışır ama rutinimiz ve alışkanlıklarımız bizi kolumuzdan bacağımızdan çekerek eski kâhne raylarımızı oluşturup, düzgun gitgülmize inandırır. **Rayda gitmek elbette düz bir çizgide ilerlemektir ama hayot düz değildir, ara sıra patikalar, engebeler, yokuşlar, inişler, su geçişleri, tünellerle bezelidir.** Rayda ilerlemek yoldu ama şükür! Rotayı değiştirmek zordur, o yüzden ki yıl

sonunda açılan kara kaplı deftere yazılanların birçoğu için bir başarı öyküsü anlatamaz. Bizim gibi kısa menzilli fanilerin kararlarına bağlı kalmamalarının temel nedeni, çok fazla karar veremeleri veya elde etmek için gerçekçi olmamalarıdır. "Bu yıl zengin olacağım" yazılmış bir defteri çöpe atmak için yıl sonunu beklemeye gerek yoktur, bu yıl mutlaka birileri zengin olacaktır kuşkusuz ama emin olun "Ben zengin olacağım" yazınsı 20 yıl evvel yazmıştı yeni yılın zengini abimiz.

En yaygın kararlar, sigarayı bırakacağım, kilo vereceğim, spora başlayacağım vs. basit kararlar ama bu basit kararlar bile "yanlış umut sendromu" kurbanı olabilir. Bir kişinin davranışlarını değiştirmenin olanaklı hızı, miktarı, kolaylığı ve sonuçları hakkında gerçekçi olmayan beklentiden büyük ihtimalle onu hızla beklentiden uzaklaştırarak, "bakarsın bir ara" seviyesine hızla sürükleyecektir. "Haftaya devam ederim" kafasından bir an evvel uzaklaşmak için mantıklı hayallerle başlamak lazım. "alkolü bırakıyorum" diyerek, hisimla

ışılken komşuya hediye etmekle olmaz o işler, gece yarısı komşuyu uykusundan edersiniz başka işe yaramaz. Onun yerine beş kadehi üç her günü gününbirya çevirin o zaman belli sizin için bir umut olabilir. Uzun vade ve istikrar önemlidir. "Şubat'ta 49 kiloyum" hiçbir zaman yemez, eğer yitirdiğiniz 45 kilo değilseniz, "Kendimi spora veriyorum", yıl tamam ne güzel ver de sporla beraber her ne kötü alışkanlığın varsa hepsini o anda bırakma, kendine biraz soluk mesafesi ver, önce sigarayı bırak, onu becerdiğinde içkiyi bırak, sonra yürümeye daha sonra koşmaya başla, "yarın 30 kilometre koşacağım, ayakta bile aldım" la olmaz, olmuştur, olmamalı. Önce birini kontrol altına al, sonra diğerini, sonra bir başkasını, sakın ol sene uzun. "Yeni yılda evleneceğim", ne güzel hayırlı olsun ama bir sakın ol, hemen şubat'ta olmaz o iş, zamana yay ağustos bir geçsin ki sonraki yeni yılda yine evli kalabilesin.

Yeni yıl kararlarınızı eşinize dostunuza söylemek motive olmanızı sağlayabilir, destek verecek kişiler olsa iyi olur tabii, zira "sen o işi nas yaparsın" tarzı bir dostluk mesajına hiç ihtiyacınız yok, hemen tabanları yağlayın o kişinin yanından.

Yeni gelen tazecek yıla, istekleriniz teslim olmaktadır suçluluk duymamasınız, yapadığınız her günün bir tekrarı ve öğrenme süreci olduğuna kabul etmelisiniz. Yıllar yılı kok salmış alışkanlıklarınızın bir günde bir ayda değişmesini beklemesi imkânsız. Bir kişi olarak şunu söylemek de mümkün. Ne kaa etmek o kaa köfte. Ama bizim gibi gelip geçici tayfa, hatalarından öğreniyor, her gün yeni bir gün ve her güne yeniden başlamak mümkün, ekmeği de köftesi de yeniden yeniden yoğunlaşmak istemek yeter, tek kural "köfteleri" odaklanmak, köfte harşından "baktava" beklememek. Son bir uyarı daha vereyim; yeni yıl kararları alan kişilerin hedeflerine ulaşma olasılığı, bodoslama yapıp gelen ağamı giden paşam diyenlere göre on kat daha fazla diyorlar, aklınızda bulunsun. Hâli bir küçük ayrıntı daha, davranışınızı veya bir yönünüzü değiştirmek için yeni yıl notuna gerek yok, nisan ortasında da iyi bir insan olmaya karar verebilirsiniz.

Mutlu yıllar hepimize...

Ücretsiz PDF Kitap Arsvi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Aksemsafa

DAKTILO KAFASI

Marcus Graf

saf renk ve ifade patlamaları

No. 5, 1948'de sanatçının gri, kahverengi, beyaz ve sarı boyları damlatarak kullanışını birçok insan hâlâ bir kuş yuvası veya ağaç kökü olarak algılıyor.

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından Paris'in çöküşü Paris Ekolü'nün sona erdiren sanat dünyası için yeni bir merkez doğumuna zemin hazırladı: New York! Modern Sanat Müzesi (MoMA) direktörü Alfred J. Barr, ünlü sanat eleştirmeni Clement Greenberg ve Peggy Guggenheim gibi koleksiyonerler, sanatın yeni merkezi olan bu şehirden sonra New York ekolü olaraktanınacak bir grup genç yeni nesil soyut ressamla destek oldular. Bu dönem öncü figürlerinden biri, yenilikçi tarzıyla sanat dünyasını sonsuzadek değiştiren Jackson Pollock'tu. Fevri ve spontane resim metodu soyut davranırmculuk için kaynak materyal oldu. Soyut davranırmculuk kavramı, bu yeni akımda Alman davranırmculuğunun özveri ve duygusal çarpıcılığı ile modern formalist soyut sanatın birleşimini gören Robert Coates tarafından 1946'da öne sürüldü.

Paul Jackson Pollock 1912'de Wyoming eyaletinin Cody kentinde doğdu, Kaliforniya'da büyüdü. 1939'da ressam New York şehrine taşındı ve Art Students League of New York (New York Sanat Öğrencileri Birliği) isimli sanat okulunda eğitim gördü.

Sanat kariyeri 1936'da yavaş yavaş, CG Jung'un arketip kavramı ve Amerikan yerli sanatını mükemmel temalarla birleştirdiği figüratif eserleriyle şekillene başlandı. Pollock'un ilk kayda değer başarısı 1943'te, önceki yıl Manhattan'da Art of This Century (Bu Yüzyılın Sanatı) isimli avangart galeriyi açan Peggy Guggenheim'in galeri sözleşmesi imzalamasıyla gerçekleşti. Galeri, 1947 yılındaki kapanışına dek genç Amerikalı sanatçıları için önemli bir merkezdirdi. Pollock'un eserlerini teşvik eden diğer önemli kişi de Clement Greenberg'di. Ressamın *Mural (Düvar Resmi)* 1943 isimli, Guggenheim'in şehir konagı için özel sipariş yaptığı resmi gören eleştirmen, eserin tek başına bir şaheser olduğunu hemen anladığını söyledi. O andan itibaren Greenberg, Pollock'un ülkede doğup büyüyen en önemli ressam olduğunu iddia etmeye başladı. Ancak o yıllarda Pollock'un ünlü "aksiyon resmi" periyodu daha başlamamıştı. Resmin estetiği ve kavramsal algısı sonsuza dek değiştiğeri tarzını keşfetmesi dört yıl daha alacaktı.

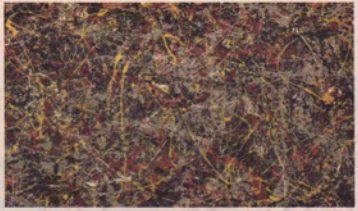
Bu ayki Sanat Kafası'nın konusu, ressamın 1947 ve 1951 yılları arasında "aksiyon resmi" isimli özgün çizime metodunu geliştirdiği damlatma döneminde çıkan en ünlü eseri olan No. 5, 1948. Resim, soyut davranırmculuğun hem temel eserlerinden hem de şaheserlerinden biridir. Damlatma döneminin erken aşamasında yaratılmış olsada üslubuna ait tüm karakteristikler gözler önüne serener. Pollock'un soyut davranırmculuğa yaklaşımının ilk olgun örneği sayılır. Sıvıya benzer bir materyal olan MDF üzerine yapılan No. 5, 1948 ipte bu nedenle bu kadar önemlidir, bu kadar ünlüdür ve tabii ki tarihin en pahalı sanat eserlerinden biridir.

"Damlatma tekniği" ve "aksiyon resmi" terimleri Pollock'un boyaya uygulama yöntemine verilen isimlerdir. Ressam, No. 5, 1948'de olduğu gibi, büyük tuvaleri yere düz şekilde yerleştirip üzerlerine sıvı ve sentetik reçinele, araba veya iç cephe boyamak için kullanılan "parlak emaye" isimli anılan endüstriyel boya dokere veya sıçratarak çalışırdı. Resimsüreci hızlı ve fevriydi. Pollock'un "all-over" kompozisyonlarında resmin her bir parçası sanatçı yapıyım bakımından diğer tüm parçaları eşit öneme sahipti ve bu amaçla sanatçı boyayı tuvalin tamamına yayırdı. Bu süreç boyunca tuvalin her yünden eşit boyayabilmek için tuvalin çevresinde yürüyerek çalışırdı. Beden hareketleri, damlatma süreci esnasında kolunun sahip olduğu ivmresinin sürecine çizgi bir performatif nitelik kazandırıyor. Pollock, ritüelistik dans figürlerine benzeyen beden hareketlerini aktararak tuval üzerinde somut varlığının izlerini bırakıyordu. Hareket anının aslı yansıması, varlığımızın verisel kaydının benimizde milyarlarca nörondan oluşan ağda saklı tutulması benzer şekilde, sıçırma ve damlatma tuval üzerinde kayda geçiriyordu.

No. 5, 1948'de uygulama süreci, biten eserin kendisi kadar önemli bir öge. Bu sebeple Pollock'un eserleri sonuçtan çok süreç odaklıdır. Bu anlamda eser, geleneksel sanat tarihini sanat eserlerine cısm olarak yaklaşımdan sıyrılır. Sanatçının üslubu aynı anda hem spontane ve doğaçlama hem de düşünülmesi ve planlanması anlamına gelir.

Mehmet Ali & Akşamsefası

(Çeviri: Mert Batırbay)

Jackson Pollock, No. 5, 1948, MDF üzerine yağlıboya, 2.4 m x 1.2 m. Özel koleksiyon, New York

eser dışında hiçbir şey düşünmez. Resmin bir parçasına dönüşür; resmin içerisinde. Ressamın zihni ve ruhu No. 5, 1948'in boyadareleri ve patlamaları arasında akıntı hâlindeydi.

Resamlar yüzyıllar boyunca duygu ve hislerini figüratifatıflarla ifade etmeye çalıştılar. Daha sonra Kandinsky gibi soyut ressamlar da bu gayrete dâhil olmuşsa ben bu çabayı gerçeğe döken estetiği yalnızca Pollock'un elde etmeyi başardığına inanıyoruz. Boyayı taşlaştıra dokere ve hızla damlatarak kullandığı doğaçlama üslubuna "free caz" veya modern lirik dansparalelleri bulabiliriz ancak sanat tarihinde bu üslubun ne sezgisel ne doğaçsal ne de hareketli çağında, ne kompozisyonunda ne de boyakullanımında emsali vardır. Sanatın tüm kurallarını yıkıyore. Pollock'un süreci bilinç ve bilinç dışı arasında gidip gelerek göz ve ruh arasında bağlantı kurar vedüz görsel estetiğin çökmesine gider.

No. 5, 1948 Pollock'un 700 eseri arasında en ünlüsüdür. Sanatçının gri, kahverengi, beyaz ve sarı boyları damlatarak kullanışını birçok insana hâlâ bir kuş yuvası veya ağaç kökü olarak algılıyor. Ama resmi aslında renklerle sanatçının sayısız çizgiyle tuvale yansıttığı kendi varlığı dışında bir şey sergilemiyor. Pollock, siyah, beyaz, gri, kırmızı ve san boyayı iç içe geçen ve tuvalin tamamını eşit kaplayan üst üste katmanlar hâlinde kullanmış. Eser daimi bir dinamizme sahip ve bütünü kaplayan kompozisyon izleyicinin bu gizemli eserin çizgileri arasında akıntıda sürüklenirken Pollock'un duygularını içinde kaybolup gitmesine neden oluyor.

No. 5, 1948 ne baskın bir odak noktasına ne de ayırt edilebileceğimiz alt ya da üst tarafa sahip. Yüzeyin tamamına tek biçim bir varlık olarak yaklaşmak gerekiyor.

No. 5, 1948, soyut davranırmculuk üzerinde en bir yankı uyandırmış olsa da ilk görücüye çıktığı zamanlar aldığı tepkiler pek iç açıcı değildi. Pollock'un 1949'da Betty Parsons Gallery'deki ikinci kişisel sergisinden satılan tek eser oldu. Alfonso A. Ossorio, eseri 1500 dolar karşılığında satın almaya karar verdiğinde partiten Ted Dragon ona neden böyle bir resme para harcadığını sordu. Buna rağmen, 2006 yılında David Geffen'den David Martinez'e 140 milyon dolarlık (resmi olmada da halka bilinen) bir ücret karşılığında hususi satış gerçekleştirilen serim günümüzde soyut davranırmculuğun şaheserlerinden ve 20. yüzyılın en önemli sanat eserlerinden biri sayılıyor.

Hayatının büyük kısmı boyuncaalkolizmle boğuşan Jackson Pollock, 11 Ağustos 1956'da 44 yaşında alkolliye yapıtı tek tarafı araba kazasında yaşamını yitirdi. Ölümünden dört ay sonra New York şehrinde MoMA'da kendisini anma amaçlı bir retrospektif düzenlendi. Kendinden sonragelen nesiller üzerindeki devasa etkisi yaygın şekilde tanındıkça kendisiyle ilgili birçok sergi açılmaya devam etti. Batı davranırmculuğu, soyut sanat ve Amerikan yerlilerine özgü kum resmini birleştiren kendinde özgü mistisizm, sezgisellik ve gerçeküstü otomatizm karışımı süreç odaklı yeni bir sanat biçimine zemin hazırlayarak yeni bir sanat algı biçimiyle

Pollock'un süreci bilinç ve bilinç dışı arasında gidip gelerek göz ve ruh arasında bağlantı kurar ve düz görsel estetiğin çok ötesine gider.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://trantey.org>

2021'DE NE okuduk, izledik, dinledik?

İLBER ORTAYLI

KITAP: Müfit Özdes, Harici Bir Hariciyecinin Not Defteri - Kaynak Yayınları / Ömer Onhon, Büyükelçinin Gaziden Suriye - Remzi Kitabevi
ŞARKI: Richard Wagner - Tristan und Isolde
TİYATRO: Aida operası
FİLM/DİZİ: Kulüp

BEDİÂ GÜZELLECE

KITAP: Selim İleri / Burcu Axtaş, Düşüştün Sonra - Everest Yayınları
ŞARKI: Karsu - Sonunda
TİYATRO: Kefe - Başar Öztürk (Radyo Tiyatrosu)
FİLM/DİZİ: Norrland

CAN YILMAZ

KITAP: Ali Muratralp, Aykın Tarih - Kırmızı Kedi Yayınevi
ŞARKI: Adele - Easy On Me
TİYATRO: 12. Gece
FİLM/DİZİ: Düne: Çöl Gezegeni

ZAFER ALGÖZ

KITAP: Timur Soyskan, BarontariSavaşı - Kırmızı Kedi Yayınevi
ŞARKI: Öğuzhan Koç - Sükut-u Hayal
TİYATRO: Donkişot'um Ben
FİLM/DİZİ: The Kominsky Method

CEM GÜVËNTÜRK

KITAP: Giuseppe Tomasi Di Lampedusa, Siren - Can Yayınları
ŞARKI: Sad Night Dynamite - icy Violence
TİYATRO: Amadeus
FİLM/DİZİ: Düne: Çöl Gezegeni / Succession

DILAN BOZYEL

KITAP: Zulfı Livanlı, Balıkcı ve Oğul - İnkılâp Yayınları
ŞARKI: Kaizen - Bilimoy İçim
TİYATRO: Gomisda
FİLM/DİZİ: Dig(Kazı)/The Serpent

LEVİT ERDEN

KITAP: Bekir Ağır, Hikâyesini Arayan Gelecek - Doğan Kitap
ŞARKI: Ali Erşinmez - Cereyanlı - A Tiyatro: İki Kılıklı Hırgır
FİLM/DİZİ: Kulüp

NERMİN YILDIRIM

KITAP: Vigdis Hjorth, Miras - Siren Yayınları
ŞARKI: Elektro Hafız - Oskio Hafıza / Ali Rodriguez
TİYATRO: Tırnaklınde Hizmetçiler
FİLM/DİZİ: Titane

NİLAY ÖRNEK

KITAP: Edmund De Waal, Kehribar Gözük Targan / Saklı Miras - Everest Yayınları
ŞARKI: Melika Sahar - Uykumun Boynunu Bükme
TİYATRO: Cyrano de Bergerac
FİLM/DİZİ: Düne: Çöl Gezegeni / Bosch

BAŞAR BAŞARAN

KITAP: Arthur Schopenhauer, İsteme ve Tasavvur Olarak Dünya - Doğu Batı Yayınları
ŞARKI: Edis - Martal / Nüket Duru - Uzunlar
TİYATRO: Gomisda
FİLM/DİZİ: Malcolm and Mary / Mare of Eastown

CEM DAVRAN

KITAP: Şebnem İşigüzel, İyilik - İletişim Yayınları
ŞARKI: Buray - Alaz Alaz
TİYATRO: Van Gogh
FİLM/DİZİ: Kulüp

SEMA KAYGUSUZ

KITAP: Won-pyung Sohn, Badem - Peta Kitap
ŞARKI: Leonard Cohen - Everybody Knows
TİYATRO: Zabel (Keşke bu oyunu her yıl, herkes izleyebileye.)
FİLM/DİZİ: Titane

Metin Uca

32
USA

evrensel bir “kıl” öyküsü

Her şey salon ışıklarının sönmüş, piyanistin yerini alması ve ilk siyah beyaz görüntülerin ekrana yansımaya başladığı. O büyü, o yüzdaki ilk görünüşü aynanda birbirinden çok farklı ülkelerden on binlerce insanın yüzündeki ilk gülümsemelerin de kaynağıydı. O, 12 yaşındayken alkol krizinden ölen bir babanın ve yaşamını akıl hastanesinde tamamlayan bir annenin gülecek direnen yetenekli çocuğu; sessiz, tekelime konuşulmayan yepyeni bir dünyada milyonlarını kılkhahada buluşturuyordu. Hiç ses çıkmadan, hiç konuşmadan milyonlar buluşuyordu. Dar ceket, geniş pantolon, yıpranmış bir şapka ama asıl simge olan o seyrek bıyık, 50'nin üstünde kıscak filmlerle yeni palazınlaşmaya başlayan başka bir aynı büyü sahibinin de karşısında yükselcek en büyükdirenşin adımlarını atıyordu.

Bugünlerde 44. ölüm yıl dönümünde andığımız o Charlie Chaplin, hepimizin bildiği adıyla Charlot (Şarlo) olarak insanlık tarihinin en önemli kültür figürlerinden birini oluştuyordu. 50 kadar film demistik ya 1940'ta öbür büyüklüğün başladığı felaket daha dal budak salmadan inanılmaz sessizliğe, korkuya ve kapanışa karşı ilk sessiz filmini yani "Büyük Diktatör"ü çekiyordu. Faşizmin acısı, izleri daha yoğunlaşmadan, muhteşem bir öngörüyle. O büyü, o kısa güllüğün büyüğe maklağı bile gerekirmeden Adolf Hitler olayları ama filmin finalinde Hitler bile olsa farkını ortaya koyuyordu. Hitler'e "Güc sizin, halin elindedir. Birlik olup harika bir dünya yaratalım. Herkese iş sağlayan gençlere umut, yaşlılara garanti veren bir dünya" dedirtmekten geri kalmıyordu. Daha ne ABD savaşta girmişti ne de Almanya'da olup biten tam biliniyordu. Ama Şarlo'nun büyü, Hitler'in büyüğün demokratik kurumlar ve yaşam için ne büyük tehlikeler oluşturduğunu ve nelerle yüz yüze kalınabileceğini gösteriyordu.

44. ölüm yıl dönümünde saygıyla ve özlemle andığımız Charlie Chaplin'in yaratığı Şarlo büyü 1950'lere geldiğinde hem bıyısız hem beyinsiz birinin, senatör Joseph McCarthy'nin kılı ile işleriyle uğraşmak zorunda kalmıyordu. Amerikan karşıtı faaliyetler komitesi, senatör Joseph McCarthy'nin adıyla tanınan bir delirime döneminden özgürlüklerin öncüsü Charlie Chaplin'in de aralarında bulunduğu pek çok ismin üzerine çökenliyordu. Diktatörün yüzündeki acının, çirkinliğin ifadesi olan, Charlie Chaplin'de ise gülmeyece, aydınlanı, yaratıcılığa dönüşen bu küçük bıyık, bu kez komünist suçlamasıyla karşı karşıya kalıyor; Chaplin, Arthur Miller, Orson Welles ve Bertolt Brecht ile birlikte hedef tahtasına oturtuluyordu.

Amerika'dan ayrılarak İsviçre'de yaşamak zorunda kalan Charlie Chaplin ve meşhur bıyık, 20 yılı aşkın süre sonra ülkesine dönecek, 70'li yıllarda aldığı yaşam boyu başarı ödülünde bir daha kırlamayacak 12 dakikalık ayakta alkış rekorunun da sahibi olacaktı.

Tarihin büyük olaylarla değil, küçük detaylarla oluştuğunun en güzel örneği olan Şarlo'nun büyü hafızalarımıza yaratıcılık, zorluklara dayanmanın, gülecek karşı durmanın en güzel işareti olarak kazınarak, biz, bu büyük dehay 25 Aralık'ta, ölümünün 44. yıl dönümünde sahane bir saygı duruşunda

Hiç ses
çıkmadan, hiç
konuşmadan
milyonlar
buluşuyor.

İş Sanat KAFA'sı

BULUTSUZLUK ÖZLEMİ'NDEN İŞ SANAT'A ÖZEL KONSER

Türk rock müziğinin milenk taşlarından Bulutsuzluk Özlemi, Symphonietta Dada Orkestrası ile 10 Aralık Cuma akşamı Maximum Üniç Hall'de sahne alacak. 30 yılı aşkın süredir şarkılarına eşlik ettiğimiz Bulutsuzluk Özlemi, "Sözlerimi Geri Almam" adını verdiği bu özel konserinde şarkılarının yeni düzenlemeleriyle seyircisiyle buluşacak. Seyircili kaydedilen konserin tamamı 16 Aralık Perşembe, saat 20.30'da İş Sanat'ın YouTube kanalında yayında olacak.

USTA TİYATROCLULARIN SESİNDEN AŞIK VEYSEL ŞİRLERİ

İş Sanat klasiği haline gelen dinletilerde bu ay, Aşık geleneğinin son temsilcilerinden Aşık Veyssel "Uzun İnce Bir Yoldayım" başlıklı şir dinletisiyle anılıyor. Abilla Birkiye'nin hazırladığı, Mehmet Birkiye'nin sahneye uyarladığı dinletinin müzik yönetmenliğini Serdar Yakın üstleniyor. Metin Belgin, Bülent Emin Yarar ve Hakan Gökçek'in şirleri seslendireceği dinletiyi Cengiz Özkan, Aşık Veyssel'in türkülerıyla eşlik edecek. Dinleti, 27 Aralık Pazartesi, 20.30'da İş Sanat'ın YouTube kanalında ilk gösterimini yapacak.

İŞ SANAT'TAN YEPYENİ ÇOCUK ETKİNLİĞİ: "MASAMDA TİYATRO VAR"

loç ve kukla Canan kendi yazdıkları oyunun masa tiyatrosunu yapmak isterler. Nereden başlayacaklarını bir türlü bilemezler ve bir tiyatronun kapısını çalarak, "Hayalde Seyahat" oyununu nasıl hayata geçirebilecekleri konusunda gerekli tüm bilgileri edinirler. Tiyatro oyuncusu Yigit Sertdemir'in yazıp yönettiği, maske ve kukla tasarımı ile üretiminin Candan Seda Balaban'ın yaptığı, çocukları hayal dünyasına sürükleyecek Masamda Tiyatro Var adlı video dizisi, 5 Aralık Pazar saat 15.00'ten itibaren Pazar günleri İş Sanat YouTube kanalında küçük sanatseverler ile buluşacak.

BERİL ANILANMERT'İN "SEYİR DEFTERİ" SERGİSİ İŞ SANAT KİBELE SANAT GALERİSİ'NDE

Farklı tekniklerde seramik eserleri ile tanınan Beril Anılanmert'in "Seyir Defteri" başlıklı sergisi ile 22. Sezonuna başlayan İş Sanat Kibele Sanat Galerisi'nde sanatçının önceki yıllarda açtığı pek çok sergiden örneklerin yanı sıra son dönemde ürettiği yeni eserleri de yer alıyor. 8 Ocak 2022 tarihine kadar açık kalacak sergide seramik formlar, pentür karakterindeki kollar, enstalyasyonlar, kâğıt üzerine karışık malzeme ile yapılmış desenler ve resimler sanatseverlerle buluşuyor.

Bu bir ilandır.

İş Sanat'ın tüm etkinliklerinin biletleri İş Kuleleri Salonu, Maximum Üniç Hall ana girişlerinin yanı sıra Biletix satış noktalarından temin edilebilir.

Konser biletleri öğrencilere özel olarak 20 TL'den satışta. Maximum Kart sahiplerine yüzde 10 indirimli satış sunulmaktadır.

Konsere katılacak izleyicilerin maske kullanması zorunludur. Maske kullanmayanlara giriş verilmeyecektir. Maske kullanmayanlara giriş verilmeyecektir. Maske kullanmayanlara giriş verilmeyecektir.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://trantey.org>

Eylül Görmüş

KEŞKE HERKES OKUSA

Annie Ernaux, Seneler, Can Yayınları, 2021
Çeviren: Sirelindenem

Ekim ayında Filmekimi kapsamında Annie Ernaux'nun aynı adlı eserinden uyarlanan *Kürtaj* (Levenement) adlı filmi izledim. Filme vuruldum. Aslında uyarlamalar söz konusu olduğunda kitabı okumadan filmi izlemeyi tercih ederim ancak okuduğum tek Ernaux kitabı beni öyle etkilemişti ki filmi sinemada izleme şansını kaçırmak istemedim. Can Yayınları Ernaux'nun tüm eserlerini yayımlamaya başladı bu sene, açılışı da bu yazıya mevzubahis *Seneler*'le yapt. Bu büyük yazarın tüm külliyatına kavuşacak olmamızın heyecanıyla; bu ay *Seneler*'e dair yazmak istedim.

Annie Ernaux, Fransız edebiyatının yaşayan en büyük isimlerinden kabul edilen bolodürlü bir isim. Sıklıkla tarihografik veya yarı otobiyografik eserler üreten yazar, kitaplarında kişisel tarihlerimizin toplumsal, politik ve sosyolojik olanla nasıl iç içe geçtiğine ve toplumsal hafıza tarafından nasıl farkına varmadık şekillendiğimize odaklanıyor. Pek çok eleştirmen tarafından "Günümüzün 'Kayıp Zamanın İzinde'si" olarak tanımlanan *Seneler*'i okurken sık sık aklıma üniversitede birinci sınıfın ilk dersinde bize söylenen ve sonra da unutmamamız için sıkça tekrarlanan "her şey politiktir" cümlesi geldi. **1940'lardan 2006'ya dek uzanan bir zaman diliminde değişen**

Fransa, dünya ve bunlarla beraber dönüşen kadın olma, hayatı deneyimleme, kendini tanımlama deneyimini anlatıyor Ernaux.

Öncelikle bu özel kitabın teknik olarak müthiş bir işe imza attığını söylemeli; hiç "ben" demeden, bir kere bile birinci tekil şahıs kullanmadan bir otobiyografi yazmayı becermiş Annie Ernaux. Bu tercih aslında ne çok şey anlatıyor ve ne çok soruşturuyor. Ben kimim? Yahut ben, sadece ben miyim? Tecrübem ne kadar biricik, ne kadar sıradan? "Ben'i" onlar'dan ayıran nedir? Aynı kuşağınyetlerinin deneyimleri birbirlerine ne kadar benzer, nasıl/nerede

aynır? Bununla da kalmıyor, **"sürekli geçmiş zaman"** olarak tanımladığı bir zamanla birlikte yazıyor eserini yazar. **Özellikle** modernleşme tecrübesini Fransa'yı bırakıp on yıl geriden izleyen bir ülkede yetişmiş biri olarak, Ernaux'un kişisel deneyiminde kendi hayatından ve dinlediğimiz kadınlara ailemin gençliğinden çokça iz gördüm - bunun da "geçmiş zaman"ın sürekliliğine ve yine bu tercihinin aileliliğine dair bir işaret olduğunu düşünüyorum.

Seneler'in çok vurucu bir cümlesini aslında kitabın yazılma sebebi olarak okuyabiliriz belki, "artık asla okuyacağımız zamandan bir şey kurtarmak"

Hayatımın çeşitli dönemlerine, kendi farklı "seneler"imde dönüp tekrar okuyacağım ve Ernaux'nun tecrübesine ve yold arkadaşlığına ihtiyaç duyacağım eminim. Şu çok tanıdık pasaj da buraya bırakıyorum, "Protesto yüzümlerinden sonra" rozetleri eve dönüşte hatıra olarak çekmeye koyuyorduk. İçerisini unuttuğumuz dilekçelere imza atıyorduk, halk imzalandığımızı unuttuğumuz bile oluyordu. (...) İnsanlar bugünden yanna yor gün düşüyor. Çokşunun ardından dermansızlık, ibrazın ardından rıza geliyordu. "Mücadele", eğlence konusu hâline gelen Marksizmin kokusunun üzerine sindiği bir kelime olarak lübarsızlaşmış, 'hak savunuculuğu'ndan öncelikle tüketici hakları anlaşılır olmuş."

ZORUNDA MIYIM?

J. D. Salinger, Çavdar Tarlasında Çocuklar, YKY, 1997
Çeviren: Coşkun Yerli

Bu köşenin takipçileri, Amerikan Edebiyatı'ndan zerre hoşlanmadığını iyi bilirler. Bu ay burada yine bir Amerikalı yazarı ağırlıyoruz, edebiyat tarihinin en tartışmalı figürlerinden biri olan J. D. Salinger'ı ve meşhur eseri *Çavdar Tarlasında Çocuklar*'ı.

Bu kitap "o kitaplar". "Ya seversin ya nefret edersin" kitaplarından yanı. Bugüne dek hakkında "fena değildi ya" diyeni duymadım - çoğunluk çok seviyor; pek çok insan için bu kitap "hayatlarını değiştiren kitap", yayımlandığı dönemde Amerika'da büyük olay yaratan, o dönemin tüm gençlerinin okuduğu, üstünden geçen 75 yılı rağmen hâlâ gençlerin kendini bulduğu kitap. "o kitap". Ancak sevmeyenlerin de belki biraz da bu çok sevenler nedeniyle hiç sevmeydiği, hiç anlamadığı, nefret ettiği, başkalarına ifke duyduğu kitap. Yani aslında bir sürü insanın "zorunda mıyım" diye sorduğu kitap. Anlayacağınız bu kez "zorunda mıyım" diye soran ben değilim, birilerinin sorusunu anlamaya ve yanıtlamaya çalışıyorum.

Uzatmadan söyleyeyim, ben *Çavdar Tarlasında Çocuklar*'ı çok seviyorum. 13-14 yaşlarındaydım babam bu kitabı bana getirip "hadi bakalım, artık bunu okumanın vakti geldi" dediğinde. Kitabı bayıldım. Eimden bırakmadığımı, kahkahalar ve gözyaşları eşliğinde birkaç günde bitirdiğimi hatırlıyorum. Holden Caulfield'i ne çok sevdiğimi çok iyi hatırlıyorum.

Kitabı sevmeyenler genelde tam burada ayrılıyor: Onlar başkarakter

Holden Caulfield'i sev(e)miyorlar. Onu ukala, lümpen, geveze hatta şımarık buluyorlar, biliyorum. Bence Caulfield'a bağışladım onun tüm ukalaklıklarının, geveşekliklerinin, alaycılığının aslında kaybetmekte olduğu çocukluğunu, masumiyetini yitirmeye karşı bir direniş, kendini korumak için giyimliş bir zırh olduğunu görüyorum. Bununla ilgili gördüğünüzde, buna ikna olduğunuzda işte o zaman bu kitabı saklanmış masumiyeti, çocuklu bil gelişi ve ırkıklığı görüyorsunuz. O vakit kitap önünüzde açılıyor.

Çavdar Tarlasında Çocuklar'a

getiren temel diğer eleştiriler ise hikâyesinin sıradan ve hatta sıkıcı olduğu, dilinin yeterince iyi olmadığı ekskenlerine yoğunluktur. Bunlara da katılmadığımı belirtirim. **Bir kitabı iyi yapan her zaman olağanüstü hikâyesi değildir, anlattığı şeyin sıradanlığı da size çok şey söyleyebilir.** Dil konusundaysa bu kitabın biranlık olmaya, olağanüstü olduğunu düşünüyorum. "Dili çok iyi" demek "edebiyat şov" yapmak demek olmamalı, o yaşı bir çocuğun yalın iç sesinibunca kursursuz yansıtabiliyorsa, bu benim için fazlasıyla yeterli ve takdir şayanıdır.

Soruyu gelelim madem; "zorunda mısınız?" Hayır, değilsiniz. Bu kitabı sevmekte güçlük çekemeyen her şeyi rağmen anlayabiliyoruz. Ama bu kitapla ve Holden'la ilirki kuruma becerilemelerini de içtenlikle dilediğimizelemek isterim. Bence gençlerin de biz yetişkinlerin de ondan öğreneceği çok şey var. Bu yazıyı da o meşhur son cümleyle bitireyim. "Sakin kimseye bir şey anlatmayın. Herkesi özlüyor buluyorsunuz sonra."

Gökhan Dağıstanlı

lunapark

Ben onu seviyorum o da beni ama ipe sapa gelmez derdimizi kenara bırakıyorum. Bir çağ, bütünüyle yanıyor dışarıda. Mutsuzluğun yüzlere sinişinden bahsediyorum. Eskiden eksik olmazdı yanımızdan kakhaha, şimdi evlerde dinışini anlatıyorum.

Dünyanın en güzel kadını o, bunun tartışılacak tarafı yok. Gören onu sevmesi gerektiğini dürtüsel olarak bilir. Abartmak aşkın kardeşi, gözlerine uzunca bakanın kaderi yeniden çizilir. Gözümün önüne serildiği gün yandı lunaparkın ışıkları; kakhahalar, heyecan, neşe birbirine karıştı. Ben buruşturup yalnızlığımı avucumun içine sakladım, o belki de istemedim soydu korkularımı. İki adım ben attım, sonra iki adım daha. Nihayet bir adım da o geldi. Benimle kendi dünyasına yakın bir noktada buluştu. Zaten onu görünce cesaret konmuştu omzuma. Nasırdan kalkanları birakıp kenara, çocukların deneyimsiz kahramanlığına büründüm. Sonrası taşkın sevinç, sonrası ihtar, sonrası tutku... Nehirler boyu çağladık durduk.

Güneşini banttan gören bir parkta aşkın değişme özelliğiyle tanışık nihayet. Önden önce konusuz akyordu nefesimiz. Bir şeyleri kaçırma telaşımızı sanırım o denizde dindirdik. Artık kim ne kadar seviriyorsa o kadar sevicekti. Tanrısdan uzak bir korkak için bundan iyisi yok. Sayısız risk karanlık yüzüne gömüldüğüne göre ayn, büyük ihtimalle her yönüyle deşifre olacak artık aramızda dönüp dolanışan dolap. Eskiden sevilmiş kim varsa pabucu dama atıldığı vakit korku tüneli ışıksızlıktan kapanmıştı zaten, ne güzel. Öznesi soğumuş şirirlerin kayıtları da çoktan silinmişti Eliza'nın pileli eteğinden. O gün buna beraberce sevinmiştik. Ben şiir okumuştum o türkü söylemişti. Ağlamıştık evet ama onu acıdan saymıyorum. Aklimda kuralsız sallanan salıncak gıcırdamayı bırakmış geçin kişi ve hafızasından arınmıştı aşk. Parlaktı ışıkların biri, yans sonüyordu öbürü. Anlamasız zor. Korkarak eğleniyor bir insan türü. Bu, örümceğin ağına köşelere kurması gibi bir şey. Görüldüğü gibi bazı içgüdüsel tavırlara fena hâlde yatkın. Bu yüzden sadece yaşamaya dair dualarımız. **Besbelli dilimizdekiyle beynimizdeki inanç başka. Ya da kızılıç şerbetini durduk yere kan sanıyoruz, gelip çatınca aşka.**

Aynı ve güneşi tahterevallı yapa onun gölgesi, bu çok normal. Durduk yere tedirgin olan suretini en azından asfalttan kaçar. Kendinden sıvışmak belki de derdi. Detayları atlanınca nesneleri firareder ifadesinin. Yeryüzünün aynasında kenarları çizilmiş resmini, zihninin istediği gibi boyar. Geleceği düşündüğü zaman kendi sabrını damla damla taşır. Çocukluğuna batınca gelgitleri atıklarınca baksı karıncasızlığına isyan eder. Zaman aşk denkleminde değişken değildir ona göre. İmkansızlığın kudretli sövalyes! Bir yandan şefkatle sarar insanın yarısını. Öte yandan kanaksandıkça hazinesini başka yerine gömer. Ne yapışın huyu böyle, yüksek devirde kullanır arabasını. Göğsünden hiç düşürmediği sevgisi bir yana dursun, hoyrat bir fırtınayı daima zulasında taşır. Geceler

gerçekliğin gölgesinde ay gibi tutulur sözü. Haklı! Kendi saçmalığında herkesin aklı. Böyle böyle çekiliyor işte varlık içinde yokluk. Yaşadıkça hayat tutuyor insanları. Düşünsel katiller türeyip masumiyetin arkasına saklanıyor. Kimse ihbar etmiyor suç üstünde gördüğü korsanları. Sonra durduk yere masumlar taşlanıyor.

Korkuyorum artık her şeyi olduğu gibi anlatmaya. Bazı insanlar baskıya direnemez ve yetmiyormuş gibi oyunu hep kendi sahasında kabullenir, bunu kendimden biliyorum. Silahları çatılmış bir birlik gibi teslim olamaya hazırız biz. Akışına bırakmak diyoları sanırım. Benim de huyum böyle, huzuru her şey sanıyorum. Çekıştirilip dururken anlamsızca gülüşüyorum. "Yaşyoruz işte!" diyor içimden bir ses, "Bu kolay iş midir?" Birini durarak sevebilmek, olduğu gibi kabul etmek sık rastlanır şey midir? Bir direği ayakta tutmaya çalışmak yerine yatırmak gibi düşüncüm bunu hep. Hem yatık dursa da direk direktir. **Çaba, ne sevmek ne sevimlik için gerekir. Gayrette endekslenmiş aşk, içten içe canını yakar insanın.** İhtiras düşkünlüğü adım adım işgal eder yaşamı, bunun konumuzla ilgisi yok sanılmasın. Bana sorulursa eğer çatışmayla sevmek birlikte anılmasın. Beyaz bayraklara yer açıldığını bir düşün. Hiçbir savaşın bundan kötü sonucu yoktur. Ne kazanan yeterince kazanmış ne kaybeden yeterince kaybetmiştir. Yaşamın yegâne yaktı sevmek, bu neyin mücadelesidir bilinmez. Neden solğu bağımsız birey kaygı sevimmez? Huzursuzluk biçği sebez sebildiğince bilenin. Yaşarken Tanrı'dan huzur yok insana. Aşık kaybetme korkusunda boğulur, yalnızlar bir yudum sevgi dilerin.

Aynı kendine ait ışığı yoktur bilirsiniz. Işkın kendine ait aynı yoktur, onu da bilirsiniz. Ne ay kırılır tutulduğunda ne ışık ona küser. Çünkü tanrısal standardın tartışılmaz bir ahenği vardır. Varlıkları birbirini olağanüstü nitelere de sanırım ıslah mümkün değil insanlarını iyelik duygusunun, maden yangını gibi içine içine yanıp duruyor kalplerde. Oysa onunla güzel olmak var. Ona benzeyip kendin olmak, ondan yansıyıp kendini bulmak... Şöyle başını yaslayıp omzuna, yaşamın deşetli kaygılarında kurtulmak var. Ben onu seviyorum o da beni ama ipe sapa gelmez derdimizi kenara bırakıyorum. Bir çağ, bütünüyle yanıyor dışarıda. Mutsuzluğun yüzlere sinişinden bahsediyorum. Eskiden eksik olmazdı yanımızdan kakhaha, şimdi evlerde dinışini anlatıyorum. Varlık manasını eşyaya yüklediğinden beri hâlin den memnun olan yok. Herkes düşlerinde kendisini kanat diyor. Devrin muhasebesi böyle. Giderler ihtarastan, huzurdan gelirler. Perserbenin geliş çarşambadan belli. Temassızlıktan kesik kesik yızıyla şirler.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

YENİ

+ C VİTAMİNLİ

ŞEKERSİZ

ÜLKER

Pastil

İyilik Onun Özünde

Ülker'den yepyeni, C vitaminli Şekersiz Pastil.
Doğanın en güzel lezzetleri 3 farklı çeşitte.

- İhlamur, Limon, Propolis
- Okaliptus, Nane, Mentol
- Zencefil, Zerdeçal, Propolis

Her an yanında, seçim senin!

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Nilay Örnek

kim bu bego?

iyi şeyler
kafası

Yeni bir yıla girmek üzereyken size, bir kot markası, Bego Jeans üzerinden eşsiz bir hikâye anlatmak isterim. İnsana, doğaya, temiz modaya, adil çalışmaya, kendini geliştirmeye ve başkalarına ışık, gelecek nesillere örnek olmaya dair, benzersiz bir gerçek hikâye!

Abdullahalim Demir namıdır Bego, 1981'de Bingöl'ün Karlıova İlçesi, Taşlıçay köyünde dünyaya gelmiş, 90'lı yıllara kadar hayvancılıkla uğraşan, onun deyimiyle güllük gülistanlık hayatın, köye koruculuğun gelmesi, hayvancılığın yapılamaması, 2.100 nüfuslu köyde sadece 86 kişinin çalışabilir duruma gelmesiyle değişmiş; çökünmüş, iş için güç etmek zorunda kalmış.

Buluğu işler arasından "yatacak yer" vermeleri nedeniyle kot kumlama işçiliğini seçen Bego, 15 yaşında İstanbul'da çalışmaya başlamış.

Hani şu beyazlatılmış görünümü kumlanmış kotların çok moda olduğu, her gün kot kumlamada çalışan işçilerin sayısının arttığı yıllar... Pis iş, zor iş ama 90'ların sonunda kimse bu işlemin işçilerin ciğerlerini bitirdiğini, ölümcül silkozis hastalığına neden olduğunu farkında değildi. Ancak işçilerin birer birer hastalanması ve ölümlerin başlamasıyla her şey ortaya çıkıyor. 2005'te ilk silkozis teşhisi konuyor ve ardından onlarca geliyor.

Bego da hastalıktan nasibini alıyor, akciğerlerinin yüzde 46,2'si çalışmaz hale geliyor.

"SORUNUN LOKAL DEĞİL, GLOBAL OLDUĞUNU ANLADIM"

Bego'nun pek çok arkadaşını, hatta akrabasını kaybettiği, travma yaşadığı dönemde seslerini duyurmak için yazdığı *Leyleğin Atılmış Yuvuları* adlı yazı bir kamuyu yarattı. Bu yazı çevresinde başlayan hareket yıllar süren mücadeleyle 2008'de Kot Kumlama İşçileri Dayanışma Komitesinin kurulmasına önayak oldu Bego.

Önce 2009'da kot kumlamaya Türkiye'de yasaklanıyordu. Ardından da emeklilik gibi haklar alınıyor. Ancak pek çok marka kot kumlamayı başka ülkelerde yaptırmaya devam ediyor.

"Sorunun lokal değil, global olduğunu o zaman anladım," diyor Bego, "bu işi yapanların hasta olacağını biliyordum artık, o insanları yapmak da benim sorumluluğum diye düşündüm."

Davetile İngiltere'deki moda okullarında sunular yapan Bego, orada sivil toplum kuruluşları ve öğrencilerin önderliğinde *Killer Jeans*, Avrupa'da da *Deadly Denim* adlı kampanyanın fitilini ateşlenmesinde etkili oluyor. "Kota değil, kot kumlamaya karşıydım. Sonunda dünyada 100'den fazla marka, ikna olarak kot kumlamaya son verdiğini açıkladı. Global yasağı, ülke ülke değil, markalar üzerinden yapmış olduk," diyor Bego.

SIRADA, TEMİZ GİYSİ KAMPANYASI

Bego durmuyor! 2012'de Bangladeş'te bir kot kumlama kampanyası için dünyanın farklı bölgelerinde sivil toplum kuruluşlarıyla hazırlık yapıyor, tam o sırada ülkede bir plazanın yıkılıp 1.138 işçinin ölmesiyle tüm tekstil sektöründe sorunları fark ederek Türkiye'de "Temiz Giysi Kampanyası'nı" başlatıyor. Tekstil işçilerinin çalışma koşullarını iyileştirmek için çalışmaya başlıyor.

Tekstil işçilerinin gerilla eylemiyle Zara, Mango ve Next firmalarının ürün etiketlerinde "Alacağınızı düşünün ben yaptım ama paramı alamadım. Lütfen Zara'ya söyleyin paramı versin" yazıldığını hatırlayınız var mı? Dünyanın pek çok yerinde haber olmuş, 2018'de, "son 20 yılda yapılmış en başarılı kampanyalardan biri" olarak nitelendirilmişti.

"Pek çok şey başardık ancak adil ücretin olmadığı için bir sorunu çözdüğümüzden yenisini başlıyorduk," diyor Bego, "kendilik markasını kurmaya giden süreç de şöyle anlatıyor:

"BAKTIM OLMAYACAK, KENDİ MARKAMI KURDUM"

Bütün tekstil üreticileri kötü dediği iyi yapmak isteyen pek çok duyarlı kurum ya da insan var. Ancak şartlar ve normlar kötü. Oyle yanlışlar var ki çok doğru kabul edilmiş. Birisi diyor ki "Asgari ücret veriyoruz işçim razı." Razi da ona seçecek sundun mu? Ona "2.800 lira mı, 5.000 lira mı istersin?" diye sormuyorsun ki... İyi modaya birlikte, çoğunluk daha ucuz ama ledip daha ucuz satmak istiyor. "Temiz giysi nedir?" videosu çekti. İnsanlar, "Biz bu ürünü nereden alalım?" diye sorunca referans veremedik. Kot firmalarına çağrı yaptık, "Bu standartlarla üretin," dedik. Çoğundan yanıt alamadık, bir iki marka da "Bu çok ütöpik," dedi. **Markalara örnek olmak istiyorsanız, onları değiştirmek istiyorsanız, bir yandan onlar gibi davranmak zorundasınız.** "Onlar kooperatif, marka değil, üretim yapıyorlar. Üreten bu şartları sağlayamaz" diyebilirler. Sonunda kooperatif mantığıyla marka kurup ürünü ben yapmaya karar verdim!

YÜZDE 100 GERİ DÖNÜŞÜMLÜ, DEPOZİTLÜ JEAN

Ancak Bego Jeans, sadece bir marka değil, aynı zamanda bir üretim hareketi... Yine Abdullahalim Demir'den yani Bego'dan dinleyelim:

Tekstildeki ürünlere daha ucuz olsun diye çok farklı materyaller, petrol bazlı ürünler katılıyor, o ürünler çok uyuyor, ayrışıyor. Tekstilin yüzde 13'ü geri dönüşüm yüzde 11'i ancak geri dönüşüme tabi tutulabiliyor. "Adil koşullarda çalışan işçilerle, doğaya zarar vermeden, geridönüşümlü ürün mümkün, bu ürüne ilgi duyan, insanlar var" da göstermek istiyoruz. 2019 sonunda Bego Jeans çıktı. Yüzde 100, yüzde 99 pamuk. Türkiye'de markalar temiz moda hareketine dahil olmak istiyor. Dünyada farklı markalar da soruyor. Niyetim, değişim yaratmak.

KENEVİRDEN İLK YERLİ KOT

Bego Jeans'ın özenle hazırlanmış, "inceciklerle dolu" sitesi ve Instagram sayfasına gezinmek hem keyifli hem bilgilendirici. Jean'lerin modellenmesinde kurumsal kimliğin belirlenmesi, sitedeki yazıların İngilizce'ye çevrilmesinde Instagram sayfasının yönetilmesine pek çok "bilen" gönüllü projeye destek vermiş.

Bego, Türkiye'de kenevirden ilk kot üretken marka. Depozitörlü ürünler var. **Bunları kullanıp ömrünü tamamladığını düşündüğümüzde geri verebiliyorsunuz; onlar dönüştürüyorlar.**

Bu kotların hangi malzemelerle, kimler tarafından üretildiğini, nerelerde satıldığını, "temiz moda" hareketinin ne olduğunu, işçilere adil ücret ve çalışma şartlarının sağlandığını şeffaflıkla izleyip görebiliyorsunuz.

KİM BU BEGO?

Bir yazıda "taktak tak" anlatınca, kolay gibi görünüyor. Başarılarımız, bunları başaran ve sürekli çalışan kim? 15'inde, Bingöl'den hiçbir bilmediği İstanbul'a gelip "ölümüne" çalışmış, pek çok tanıdığını ölümünü görmüş, başkalarının ölmemesi, adil şartlarda çalışması için mücadeleyle girmiş, pandemiyi yansı çalışmayan bir akıverle çalışmış, yurtdışında çevirmenler eşliğinde sunum yaparken "insanların gözünde Türkiye'de gördüğü işi göremeyince kurslarla, burslarla, İngiltere'ye giderek otobüs durduğundaki nelerle bile konuşarak İngilizce öğrenmiş biri... Hayatında ilk defa 26 yaşında bilgisayar başına geçmesine karşın bir yılda "programcı oldum", dokuz yıl bu alanda çalışmış, sivil toplum bursu almış, yine yurt dışında yaşamış biri...

Abdullahalim Demiryani Bego, yıllar önce "Leylekler bakamıyacakları yavrularını yuvadan atarmış. Bizeratılmış yavrular mıyız?" diye soruyordu... Bazen en güvenli, en geniş, en sıcak yuvaları "kendilerini yuvadan atmış hissediyorlar"

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Pelin Özkan

adınla çağır beni

André Aciman, *Call Me by Your Name* romanını 2007'de yayımladı. 2017'de ise sinemaya uyarlandı. Luca Guadagnino'nun yönettiği film, tıpkı roman gibi eleştirilenlerden tam not aldı.

Dikkat: Spoiler içerir.

Lacivert bir gece. Bilmediğim bir yer. Bir yanımcı uçsuz bucaksız mavi. Diğer alabilirdi yeşil. Çıncıplağız, ilk yaz rüzgârı saçlarımızı, bedenlerimizi okuyor, ayaklarımızı nemli yemyeşil çimenleri okuyor. Oliver elimden tutmuş, sürükliyor, koşuyoruz, dalgalardan içine bırakıyoruz kendimizi. Birden sis bastırmış, gökçıldırıp boğukboğuk öksürmeye başlamış. Dalgalardan kanatlandıma kısıcak bir an Oliver'i görüyorum, sonra kayboluyor. Bağırıyorum Oliver, Oliver... Ama sesim çıkmıyor. Ona gitmeye çalışıyorum, dalgalardan geri itiyor.

"Elio, uyan..." Babamın sesiyle gözlerimi açtım, bir süre böyle kaldım, her yanım ıslak. Kalktım, dolaptan mavi pijamam aldım. Banyoya gittim, yüzümü yıkadım, üstümdekileri değiştirdim.

Banyodan çıktım, karyolamın yeşil metal başlığını tuttum, usulca oturdum. Babam da yanıma. Bir süredir ondan kaçtım. Sanırım o da farkındaydı bunun.

"İyi misin oğlum?" dedi.

Gözlerimi kaçırırım. "İyiyim baba. Neden?"

"Peki iyi görünüyorsun Elio. Sorun nedir?"

"Kötü bir rüyaya gördüm baba."

"Evet, Oliver diye bağırıyor muydun?" dedi, sorgulayan bir tonla.

Oliver, onun yazık asistanı. Her yıl bir asistan babamın arkeolojik araştırmalarına, kitap hazırlıklarına yardımcı olma için gelir. Yaz boyunca bizimle yaşar, birkaç öğle yemeği hayatımızın parçası olurdu.

"Oliver'a aranızda neler geçti Elio?"

Sustum, başım önümde "Acaba şüpheleni mi?" diye düşündüm. İçimi bir korku sardı.

"Eliol İkinci iyi arkadaş oldunuz," dedi. "Oliver iyi bir insan. Şanslısın böyle bir dost kazandığın için."

Evet şanslıydım. "Ama bildiğin gibi değil baba. Onu düşünmek bile t'm bedenimde sarımsıya neden oluyor," demek istedim, diydimeyim.

Babam devam etti, "Senin yaşındayken edindiğin arkadaşları, dostlukların çoğuhâlâ devameder. Bu yaşıtabiraz duygusal olur insan. Oliver'in gitmesine üzülün. Ama unuttu Elio, Oliver uzakta da olsa dostluğunuz devam edebilir."

"Ah babal Gerçeği sana anlatabilsem keşke," dedim içimden.

"Haklısın baba, biraz üzülürüm sanırım," diyebilirdim sadece.

★★★

Sabah uyanıp alt kanta indimide sessizlik hâkimdi. Makineden kendime kahve aldım. Pencereden bahçeye baktım. Kar serpiştiriyordu. Şömineden gelen ısıtıcı çir sesler salona ısıtıştı. Koltuğa gömüldüm. Babamın çalışma notları, yeni kitabının sayfaları ahaş sehanın üzerine yayılmıştı. Sayfalara kazılanından bazı fotoğraflar eklemişti. Oliver da vardı fotoğraflarda. Bir keresinde ben de gitmişim kaz alanına. Öğleden sonra babamdan izin almış, denize girmiştim. Bir kayaya

ROMAN MI? FİLM Mİ?

8-12 Kasım tarihleri arasında gerçekleşen Brand Week 2021'in ana konuşmacılarından biriydi André Aciman. Yazar, *Call Me by Your Name* romanını 2007'de yayımladı. 2017'de ise sinemaya uyarlandı. Luca Guadagnino'nun yönettiği film, tıpkı roman gibi eleştirilenlerden tam not aldı ve en iyi yapıtlama Oscar'ı kazandı. İnsanları yapıyla ilgilendirir... İki insan arasında yaşanan aşkın saflığı... 17 yaşın kaygı dolu iç dünyası... İki insanın birbirine olan tutkusu... 25 yaşla gelen rasyonelek... 501

Oliver beni ilk kez bu ağacın altında öptüğünde kalbim duracak sanmıştım.

doğru yüzüstü. Önce Oliver çıkmıştı kayaya, sonra elimden tutarak beni çıkmıştı. Her yanımın titrediğini hatırlıyorum. Kız arkadaşım Marzia'ya hiç yaşamadığım tarifsiz bir duyuydu.

Evden çıktım. Yalnız kalmak istediğimde yürüyüş yaptım, kitap okudum gök kenarına gittim. Kar tam tutmamıştı. Yürümek her zamankinden dahazordur. Yıkadık ağacın altına varınca biraz durdum.

Yazın bizi güneşten koruyan yapraklar dökülmüş, dallar yavaş yavaş kar tutmaya başlamıştı. Aşkımızın tonu diye düşündüm. Oliver beni ilk kez bu ağacın altında öptüğünde kalbim duracak sanmıştım. Peki ama Marzia'ya her gün öpüşürken neden böyle hissetmiyordum?

Sanırım bir karara varmalıyım. Sadece bir yazlık, duyguve şehvete hapsolmüş bir ruh değil Oliver. O benim diğer yarım. Onunla başlayan bu maceraya devam etmeliyim. "Onu aramalıyım" diye düşündüm. "Bu aşkın olmesine izin vermemeliyim. Ona gitmeliyim."

Akşam kadar zamanı nasıl akıtacağımı bilemedim. Evin içerisinden deli gibi dolandım. Defalarca dışarı çıktım, içeri girdim. Sevincim, içimden taşıyordu. Bir an önce New York'un uyanmasını bekledim sabırsızlıkla.

Akşam heyecanla çevirdim numarayı. Oliver'açtı telefonu.

Heyecandan sesim titriyordu.

"Oliver... Nasılsın?"

"Çok iyiyim Elio.sen nasılsın?"

"Ben de iyiyim Oliver. Seni çok özledim."

"Ben de seni," dedi çok kısık bir sesle, sanki birilerinin duymasından korkarcasına. Bunu daha sonra anlamlandıracaktım tabii.

Ben çoklu, konuşmaya devam ettim. Soluksuzca. Babamın kitabının çıkmak üzere olduğunu, kiptaki fotoğrafları... İtalya'da kışın bastırıldığı.

Yürüdüğüm, yüzdüğüm, öpüşüğüm yerlerin karlar altında kaldığını... Hiç durmadan konuşuyordum. Bir anlık sessizlikle Oliverkonuştu.

"Elio, okulkonusunudabir karara vardin mi?" Tuhay mıydı biraz sesi?

Önemsemeyen yine aynı coşkuyla devam ettim.

"Evet, evet. Henüz ailemle detayları konuşmadım ama Oliver biliyor musun üniversiteye Amerika'ya geymeye karar verdim. Hatta senin üniversitene..."

Çoklu bir sevinçbeğlekler telefonla dökülen "Elio, öyle mi?" sözcekləri bana varana dek dahada solmuştu. Bir gariplikvardı.

"Elio," dedi tereddütlü, durgun bir sesle. "Sana bir haberi var."

"Haber mi? Ne haberi?"

"Kız arkadaşla barıştım."

Kalbiminsizliği sesimeyanıdı.

"Kız arkadaşın mı? Hiç bahsetmemiştin?"

"Evet. Bir dargın, bir barsışık. İyiyiz şimdi. Artık aynı eve taşındık."

Sustum. Boğazım düğümlendi. Arkasından kısık,boğuk bir "Tebrik ederim,"döküldü.

Tercihlerimiz bedeli... Herkesin hayatından parçalar bulacağı bir hikaye.

Film mi, roman mı diye soracak olursanız, kesinlikle film derim. Ki Aciman da bazı söyleşilerinde filmi senaryosunun kiptadan daha iyi olduğunu söyler.

İtalya'nın mavi yeşil harika doğası filmi müzettegen kılan unsurlardan bapında geliyor. İsterken herken uçağı alıyıp, oraları keşfetmek istersiniz.

İtalya'nın mavi yeşil harika doğası filmi müzettegen kılan unsurlardan bapında geliyor. İsterken herken uçağı alıyıp, oraları keşfetmek istersiniz.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://irantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

İsmail Saymaz

ATATÜRK'LE MERHABA, NÂZİM'LA ELVEDA

Küba'da, okullar da dâhil bütün kamu binalarının duvarlarında, billboardlarda, sokakta grafitilerde, bedenlere kazınmış dövmelerde en çok o var: Ernesto Che Guevara.

Küba'da son gecemiz. Turistik gezide olduğumuzu haber alan büyükkelçliğimizin daveti üzerine Havana'da, İmana bakan lüks bir restoranda şarabımızı içip lezzetli bir yemiyoruz. Samir'ın, İsa'nın sonaşam yemeğindeyiz. Öyle zengin bir masa donatılmış.

Burası turizmde özel girişimlere izin verildikten sonra açılan birkaç lüks restorandan birisi. Fiyatlar, Kubalıların birkaç yıllık gelirlere denk. İnsanda, dünyaya diplomat gelişim izlenimi bırakan büyükelçilik görevlisi şarabımızı yudumlarken, "Şu kaderin işine baktı," diyor, "üniversitede Che'yö fotoğraf çektirseydim, muhtemelen Dışişleri Bakanlığında içeriye giremezdim. Şimdi resmi görevimiz gereği bol bol çektiyorum."

Kahkahalarla güldük.

Küba'da, okullar dadadâhl bütün kamu binalarının duvarlarında, billboardlarda, sokakta grafitilerde, bedenlere kazınmış dövmelerde en çok o var: Ernesto Che Guevara.

Che, Kubalı değil. Küba Devrimi için savaşan Arjantinli bir doktor. 1959'da Devrim'den sonra Merkez Bankası Başkanı ve Sanayi Bakanı oldu. 1967'de Bolivya'da savaşırken yakalandı ve işkenceye öldürüldü. O'nun ve 16 yoldaşının cesetleri 1997'de Küba'ya getirildi. Che'nin ölümünün 20. yılı olan 1987'de inşa edilen bu anıta denedildi.

Che Guevara'nın mozolesinde devasa heykeli yükseliyor. Ön yüzünde "Hasta la victoria siempre" yazıyor. Yanı... "Zafere karar daimal" Anıtın bir duvarında ise Fidel'e gönderdiği son mektup yer alıyor.

Küba'da, ulusal liderleri José Martí'den sonra herhâlde en çok Che'nin heykeli vardır. Fakat Fidel Castro'nun yok. Fidel'den sonraki devlet başkanı olan kardeşi Raul'un da... İstememişler heykellerinin dikilmesini.

Bu arada, Havana'daki Céspedes Parkı'nın denize bakan tarafında Atatürk'ün büstü bulunuyor. Atatürk büstü Türk turistlerin ilk uğrak noktası olduğu için etrafında çiçekler eksilmiyor.

Atatürk'ün iki komşusu var. Biri, Bülent Ecevit'in hayran olduğu kitaplarını çevirdiği Hintli yazar Tagore. Diğeri, Che'nin esinlendiği Portekizli yazar José Carlos Mariátegui.

Hotel Nacional, devrimin alaşağı ettiği Diktatör Batista döneminin sembollerinden. ABD emperyalizmini, kumarı, içkiyi ve fuhuşu ifade ediyor. 1959'da devletleştirilen bu otelin

bahçesinde siperler ve namululan denize doğrultulan toplar duruyor. Kubalı vatanseverler İspanyol sömürgecilere bu siperlerde direnmiş. ABD'nin antikomünist

Kubalıların gerçekleştirdiği Domuzlar Körfezi Baskını bu kıyıya yapılmış. Toplar o iş birlikçileri püskürtmüş.

Devrim Meydanı'ndayız. Havana'da 1 Mayıs ve 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü başta olmak üzere bütün kutlama ve protestolar bu meydanda gerçekleşir.

Meydanın bir ucunda José Martí için konulan 108 metrelik anıt... Anıtta Martí'nin 18 metrelik heykeli yükseliyor. Diğer uçta ise İçişleri Bakanlığı binasının ön yüzünde Che'nin demirden silüeti yer alıyor. Silüette "Hasta la victoria siempre" yazıyor.

İletişim Bakanlığı binasında da devrimin ikinci kahramanlarından, bir uçak kazasında can veren Camilo Cienfuegos'un silüeti var. Üzerinde "Vas bien Fidel" yazıyor. Yani... "Doğru yoldasın Fidel"

Devrim Meydanı'nda aynı anda onlarca ülkeden turist kafesi geziniyor. Sokaklarda ne ticari tanıtım ilanı ne de reklam aslı. Bolca Küba bayrağı dalgalanıyor. Sık sık "Viva Cuba libre" (Yaşasın özgür Küba!) afişi görünüyor.

Diktatör Batista'nın sarayı, bugün artık Devrim Müzesi.

Domuzlar Körfezi Baskını'nda Fidel'in kullandığı tank müzede sergileniyor.

Acıdır ki... Küba'nın İspanyollara ve Amerikalılara karşı ayaklanmasını, direnişini, bağımsızlık mücadelesini ve devrimi temsil eden müze oldukça özensiz tasarlanmıştır. Duvarlarda berbat baskılı fotoğraflar, pekâlâ internetten de bulunabilecek kimi propaganda afişleri, basit silah ve mermiler, kimi savaş aletleri var.

Müzenin duvarları çatlamış, boyas dökülmüş, mermerleri karamış, kapıların tozu alınmamış.

İnsan hayret ediyor. Böyle gururlu ve direngen bir millet, tarihine neden bu kadar duyarsız olur? Müzenin avlusunda Granma gemisi sergileniyor. Aslında gemiden çok ufak bir tekne sayılır. Fidel ve 82 arkadaş 1956'da Meksika'da bu tekneye binerek, Küba'ya geldi. Devrimcilerden 70'i can verdi.

Fidel, Raul ve 10 yoldaşı Sierra Maestra Dağı'na çekildi. Üç yıl savaşan gerillalar, 1959'da Havana'ya girdi.

Havana'da Kazablanka Körfezi'ne bakan La Cabaña tepesinde, şaşıracaksınız ancak Hazreti İsa'nın beyaz mermerden 20 metrelik heykeli var. Heykel, 1958'in Noel'inde dikildi. İlk hafta sonra devrim gerçekleşti. Hazreti İsa'nın yanında Che'nin ev ve ofis olarak kullandığı müze yer alıyor. Girişte, Che'nin şu sözleri yazıyor, "Benim ölümüm bir yıkım değildir. Nâzım Hikmet'in dediği gibi, yarım kalmış bir şarkıyı toprağa götürecek olmanın acısıdır."

Hiç değilse Che, Küba'da öncülük ettiği devrimin başarıya ulaştığını gördü. Nâzım Hikmet, göremeden ayrıldı bu dünyadan. Atatürk'e selam vererek adım attı. Bizim gözümüzde yarım kalmış bir şarkı...

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://ranet.org>

SIFIR ATIK NEDİR?

Sıfır Atık; israfın önlenmesini, kaynakların daha verimli kullanılmasını, atık oluşum sebeplerinin gözden geçirilerek oluşumunun engellenmesi veya minimize edilmesi, atığın oluşması durumunda ise kaynağında ayrıştırlanması ve geri kazanımının sağlanmasını kapsayan atık yönetim felsefesi olarak tanımlanan bir hedeftir.

SIFIR ATIK HAKKINDA

Atıkların geri dönüşüm ve geri kazanım süreci içinde değerlendirilmeden bertarafı hem maddesel hem de enerji olarak ciddi kaynak kaybı yaşanmasına neden olmaktadır. Dünya üzerindeki nüfus ve yaşam standartları artarken tüketimde de kaçınılmaz şekilde bir artış yaşanmakta ve bu durum doğal kaynaklarımız üzerinde baskıyı artırarak dünyanın dengesini bozmakta, sınırlı kaynaklarımızı artan ihtiyaçlara yetiştirememektedir. Bu durum göz önüne alındığında, doğal kaynakların verimli kullanılmasının önemi daha da ortaya çıkmaktadır. Bu nedenledir ki son yıllarda tüm dünyada sıfır atık uygulamaları hızla yaygınlaşmaktadır.

Sıfır atık yaklaşımının esas alınmasıyla sağlanacak avantajlar:

- Verimliliğin artması,
- Temiz ortam kaynaklı olarak performansın artması,
- İsrafın önüne geçilerek maliyetlerin azaltılması,
- Çevresel risklerin azaltılmasının sağlanması,
- Çevre koruma bilincinin kurum bünyesinde gelişmesine katkı sağlandığından çalışanlar "duyarlı tüketici" duygusuna sahip olmasının sağlanması,
- Ulusal ve uluslararası pazarlarda kurumun "çevreci" sıfatına sahip olmasının sağlanması, bu sayede saygınlığın artırılmasıdır.

NEDEN SIFIR ATIK?

Doğal kaynaklar, küresel ekonominin işleyişini ve yaşam kalitesini desteklemektedir. Bu kaynaklar yakıtlar, mineraller ve metaller gibi ham maddelerle birlikte gıda, toprak, su, hava, biyokütle ve ekosistemleri de içermektedir. İyi işleyen bir ekonomi, doğal kaynakların ve ham maddelerin kesintisiz akışına bağlıdır. Kaynakların sürdürülebilir ve verimli bir şekilde yönetimi, günümüzde kaçınılmaz bir gereklilik durumundadır. 1900 yılına kadar bugün; kişi başına enerji tüketimi üç katına, ham madde kullanımı iki katına, dünya nüfusu ise beş katına çıkmıştır.

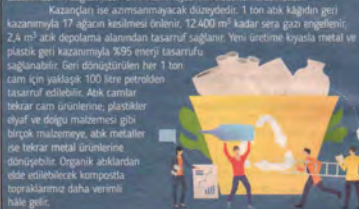
Sanayi devrimine bağlı olarak ortaya çıkan teknolojik yeniliklerle birlikte artan nüfus ve şehirleşme, yaşam standartlarının ve tüketim alışkanlıklarının farklılaşmasına yol açar; sonuçta da geçmişe nazaran daha çok atığın oluşmasına neden olur. Bu durum aynı zamanda, başta doğal kaynakların tükenmesi ve iklim değişikliği gibi hususlar olmak üzere tüm canlıları tehdit edecek boyutlara varan hava, su ve toprak kirliliğine neden olur.

Sürdürülebilir kalkınma ilkenin çerçevesinde atıklarımızı kontrol altına almak, gelecek nesillere temiz, gelişmiş bir Türkiye ve yaşanabilir bir dünya bırakmak için sıfır atık prensibi hedef alınmalı ve entegre bir yaklaşımla atıkların yönetimi sağlanmalıdır.

HEDEFLER VE KAZANÇLAR

Temiz ortam kaynaklı olarak performans ve verimliliğin artırılması, israfın önüne geçilerek maliyetlerin azaltılması, tasarruf ve ekonomik kazanç sağlanması, "duyarlı tüketici" duygusuna sahip olmasının ve çevresel risklerin azaltılmasının sağlanması "Sıfır Atık Projesi"nin hedefleri arasında yer almaktadır.

Kazandıran iş azımsanmayacak düzeydedir. 1 ton atık kâğıdın geri kazanımıyla 17 ağaçın kesilmesi önlenir, 12.400 m³ kadar sera gazı engellenir, 2,4 m³ atık depolama alanından tasarruf sağlanır. Yeni üretime kıyasla metal ve plastik geri kazanımıyla %95 enerji tasarrufu sağlanabilir. Geri dönüştürülen her 1 ton cam için yaklaşık 100 litre petrolekin tasarruf edilebilir. Atık camlar tezkar cam ürünlerine, plastikler elyaf ve dolgu malzemesi gibi birçok malzemeye, atık metaller ise tekrar metal ürünlerine dönüştürülebilir. Organik atıklardan elde edilebilen kompostla topraklarımız daha verimli hâle gelir.

SIFIR ATIK PROJESİ KAPSAMINDA YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR

Son 200 yılda, yaşanan teknolojik gelişmelerle medenileşme, sanayileşme hızla bir şekilde artış gösterdi. Bu artış, kıyıda kente göçü başlatmış; çarpık kentleşme, derinleşen çalma alışkanlıkları ve çevre kirliliği sorunlarını ortaya çıkarmıştır. Artık bütün devletler; çevre kirliliğine engel olmak için politikalar geliştirmektedir.

Türkiye, 2017 yılında ülkemizin en büyük çevre hareketi: "Sıfır Atık Projesi"ni başlattı. Sıfır Atık Projesi, sadece bir atık ve geri dönüşüm projesi değil. Sıfır Atık Projesi, aldığı uluslararası ödülleriyle bugün atık, sınırları aşan uluslararası bir projeye dönüştü. Şu ana kadar 116 bin kurum bünyesinde sıfır atık sistemi kurulmuş ve uygulanıyor. 24,2 milyon ton atık ekonomiyi kazandırdı, 3 milyon ton sera gazı salınımı önledi, 265 milyon ağaç kurtardı, %13 olan geri kazanım oranını %22'ye çıkardı, 30 milyar liralık ekonomik kazanç sağlandı. Bu

hüza, atıkların geri kazanım oranının 2023'te %30'a çıkarılması planlanıyor. Bu projeye beraber; ülkemizdeki plastik çöpün kullanımını %75 azalttı. Biyofare çöpü kaynaklı 354 bin ton plastik atığın oluşumunu engelledi. Ocak 2022 itibarıyla ise Türkiye Çevre Ajansı'yla depolama yönetim sistemi kuruldu... Online marketa ve satma ve internet bağlantılı depo

ekonomimizde yıllık 4 milyar lira katkıyla on binlerce vatandaşımıza işbirlik sağlanıyor olarak.

Atık azaltılma çalışmalarından yerel yönetimlerin çevre yatırımları için verilen finansal desteklere, deniz koruma projelerinden atık su ve katı atık yatırımlarına, insanlara daha sağlıklı bir şehir hayatı sunmak için geliştirilen binalar ve yerel yönetimlerin kaynakları ile denizim faaliyetlerine katkıda bulunarak koruma amacıyla yürütülen proje ve yatırımların katkısıyla sürdürülebilir.

Aralık 2021 – Sayı 87 – Atık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi
Atık Yığın Saniye Yayın – Yayıncı: KAFA A Grup Rediim Teycele LTD. STI
Sorumlu Müdür: Mert Çanga Genel Yayın Yönetmeni: Ayça Derin Karabulut
Görsel Yönetim: Volkan Gülerim Kapak: Hakan Arslan
Okuyucu Temsilcisi: Ayşe Nur Seyhan Rediim: netum@kafa1500.com
Adres: Kozayolu Mah. İsmailpaşa Sok. No: 44 Katkılık / Nispetiye Mah. 34398 408 888
Baskın: Biles Güvenlik A.Ş. 29 Ekim Cad. Biles Plaza No: 110A 61
Yenişehir / Beşiktaş / İstanbul Tel: (0212)45 30 00 Dağıtım: TOP(0212)35 39 09
www.kafa.com.tr kazyazin@kafadergi.com rediim@kafagrup.com

Kafa 18, 2021, İstanbul, Türkiye. Kağıt, geri dönüştürülebilir ve atık olarak değerlendirilmelidir. Kağıt, geri dönüştürülebilir ve atık olarak değerlendirilmelidir. Kağıt, geri dönüştürülebilir ve atık olarak değerlendirilmelidir.

Kafa 18, 2021, İstanbul, Türkiye. Kağıt, geri dönüştürülebilir ve atık olarak değerlendirilmelidir. Kağıt, geri dönüştürülebilir ve atık olarak değerlendirilmelidir. Kağıt, geri dönüştürülebilir ve atık olarak değerlendirilmelidir.

"RAP HER ZAMAN POPÜLERDİ, SADECE FAZLA AMBARGO VARDI"

JACK
TALKS
Sokrat

Fotoğraf: Ömer Çank

Röportaj: Ayça Derin Karabulut

Hayatım anlamı kılan şeyler neler?

Ailem öncelikle... Sonra iki kedi, bir köpekten oluşan evcil hayvanlarım ve dostlarım. Maneviyatla yaşıyorum. Dolayısıyla sevdiğim insanlar, benim hayatımı anlamı kılıyor.

Müziğe dair ne hatırlıyorsun çocukluğundan?

14-15 yaşlarındayken, ailemle babamın arabasında oturdum, radyo dinlerdik, ilk defa bir yabancı rap şarkısını duydum. Bir müzik var, birisi üstüne konuşuyor, 'Sonrasonra bunun rap müzik olduğuna' dedi; Ceza'yı, Sagopa'yı, Fuat Ergin'i dinlemeye başladım. Zaten hemen o ay müziğe başladım.

Şiir yazıyormuşsun küçükken... Yazdığın şeyleri mi söylemeye başladın mı?

Ben Trabzon'da büyüdüm, 14 yaşına kadar. Sonra babamın tayını çıktı, İstanbul'a geldik. Küçük bir mahallede büyümüş bir çocuk için zordu koca bir okyanusa girmek, ilk altı yedi ay zorlandım çok. Akşamları oturup melekeler hasretli üzerine bir şeyler yazmaya başladım. Çok bekten şiirleri aileme eve, onları rap yapmaya başladım. Zannediyordum ki bir şiiri dümdüz okursan, rap olur. Öyle değişti tabii.

Peki hayatını bu müziği yaparak geçireceğine ne zaman karar verdin?

Ümraniye'de stüdyosu olan arkadaşlarımın yanında takılmaya başlamıştım. Sonra Kadıköy'de Kamufle'yle beraber kendi stüdyomu açtım. Onunda da o Ümraniye'deki stüdyoda tanışmıştık. Birkaç şarkı sonrası o zamanki underground kültürde tanınmaya başladım. Konserler verdim. Hatta o sene ilk Türkiye rap turnesini yaptık; ben, Şanşer, Kamufle, Alef, Beta, Server o zamanki adıyla Pit 10. Hepimiz ergen çocuklardık.

O arada müziği bıraktığın bir dönem olmuş...

Evet, o dönem psikolojik bir buhran yaşıyordum. Kaldıramadım yaşadığım şeyi ve müziği bırakıp ailemin yanına döndüm. Yaptığım şeyi inancımı kaybettim. O işten para kazanacağıma da inanmıyordum. Konser konser gezdiklerimizde bile çok para kazanmıyorduk çünkü... Bir kız arkadaşım vardı, üniversite konusunda ısrar ediyordu; girdim, mezun oldum, bir yerde çalışmaya başladım.

Kaygılı bir insanmışın, bazı psikolojik problemler de yaşamışsın. Sahne dedi ki senin sana nasıl hissettiriyordu?

Sahne eskiden en keyif almadığım şeydi, şimdi en keyif aldığım şeylerden birine dönüştü. Çıkmadan kuliste volta atmaya başlıyordum. Başım dönüyordu artık ileri geri. Sonra çıkış alıp rahatlayarak çıkmayı denedim. İyi geldiğine inanıyordum. Kontrol etmeye başlayınca sevdim.

Peki üniversiteye girdin, çalışmaya başladın... Sonra nasıl döndün geri?

Rap TV'nin kuruluş yıl dönümü için bir konserle davet edildim. Aynı zamanda televizyondan canlı yayınlanıyordu. O gün sahne aldım, ertesi gün aynı montajla işe geldim. Şirkette yöneticilerden biri beni buldu ve 'Beni buldun, ben de seni buldum' dedi.

olabilir miyim, dedi. Evet, dedim. Buradan yapıyorsunuz, dün konser verip bugün buraya işe mi geldiniz, dedi. Sonra bir samimi sohbet başladı aramızda. Ben ona o zaman çok tıklanan, benim sonradan sildiğim birkaç şarkıyı yolladım. Onları görünce, "Nasıl oluyor da milyonları tıklanırken para kazanamıyorsunuz? Burada sizin yaptığınız biryanlıklar var" diyerek bir şeyler söyledi. Ben o hafta işten çıkmaya karar verdim. Kadın farkında değildi ama o konuşma sivilir bir dokunuştu benim için. İyi bıraktım. Albüm yaptım. Bir albüm daha yaptım. Sonra sonra bir şekilde ayağa kalabilmeye başladım. O dönemde Sarp'in etkisi de çok büyük. Bana "Sorumlulukların her defasında başkalarına yıkar, nasılsa ben para kazanamamam da ailem var dersin; asla para kazanamazsın. Bir girir kör kuyuya; eve ki, o ay sonu kirayı ödeyebilmek için elinden geleni yap, çalış, şarkı yap" dedi. Öyle de yaptım.

İyi ki yapmışsın. Seni dinlemek de izlemek de şöhane. Merak ettigim bir konu da şu: Eski şarkılarını cinsiyetçi bulup kaldırdırmışsın. Nasıl bir aydınlanma oldu bu konuda?

Sanırım büyüdüm ya. Yetişkinlerin dünyası burası, çocukken büyüdüğün çevrede ne görürsün, onu doğru biliyorsun. Ve oradan çıkmadığın sürece her şeyin çok normal olduğunu düşünüyorsun. Ta ki çevreni değiştirir, başka insanlarla tanışır, kendini sorgulayana kadar... "Aa bu söyledigim çok cinsiyetçiymiş, aa ben aslında homofobikmişim" demeye başlıyorsun. İlk başta bu bir farkındalık gibi geliyordu, sanki normaldi bu değilmiş de ben özlemişim gibi düşünüyordum. Şarkıları da bunları fark edince kaldırttım.

Sen örnek olmak gibi bir misyon taşıdığını düşünüyor musun?

Hayır, sadece geriye dönüp baktığımda pişman olacağım şeyler olsun istemiyordum. Örnek olma meselesini samimi bulmuyordum. Temelde en önemli şey elbette iyi bir insan olmak. Kütiyen iyi bir insanmış gibi davranmak kötü biriyi yapar kişiyi. Neysem o olmayı tercih ettim hep. Alışkanlıklarını saklamadım. Çünkü kimse mükemmel değil, kimse kahraman da değil.

Sence rap müzik neden bu kadar çok dinleniyor?

Rap patlamadan önce zaten Türkiye'de en çok dinlenen müzik tarzlarından biriydi. Ama fazla ambargo vardı. O duvan Ezel'le kıldı, Müptezel albümüyle. Gazapizm de aynı şekilde. Bu iki sanatçının önemli etkisi var. İlk onlar çok popüler oldu ve orada güzelenen şey ki iyi müziğe bunu başlardılar. Eskiden de iyi rap vardı ama hitap ettiği kitle küstüydü. Ek olarak Spotify'ın etkisi de konuşmak lazım. Gerçek rakamları görmeye başladık orada -gerçi şimdi manipülatörün konuşuluyor ama- bir giriyorsun en iyi 50'nin arası rap, e hani rap dinlenmiyordu?

Dinleyiciler ne buluyor bu müzikte?

Genel olarak samimiyet buluyorlar, o bir gerçek. Ama son zamanlarda sound'un gücü de eklendi. Türkiye, ürünükler anlamında dünyaya yetiştirdi bence. Oradazaten önemli bir çevre vardı ve o ortaya çıktı.

Çok fazla şarkı çalıyor, tek şarkıyla çok dinlenenler var, arada kaybolanlar da var... Bu hızlı tüketimin rap müziği bir yaran var mı?

Evet, çok hızlı tüketiliyor her şey. Bir seferde ev, araba alacak kadar da kazandırıyor aynı zamanda. Ama araya hasetle bakmak hoş olmaz, orada bir paşayın var. Herkes her şeyi yapar fakat nasıl yaptığı çok önemli. Ya çok manevi bir yol seçersen ya da endüstriyel bir yol. İkincisinde çok fazla sirkülasyon var. Birileri geliyor, patlıyor, acıyıp paralar kazanıyor, sonra yenisi geliyor, o diğeri psikolojik tedaviye gidiyor falan... Benim zevkleme hitap etmiyor diye buna başarsız demek çok ayıp olur. Bir tercih olarak değerlendirilebilir bu. Kişi "ben bu eğlence sektörünün bir parçasıyım" der, geçer. Herkes de "sanat sanat" diye bağırıyor zaten. Açıkçası ben de bağırıyor muyum. Tabii ki dinledigimiz şeylerin hepsi iyi var. Ama rap'in özünde bulunan anlayış ve tavır korumak lazım. "O da müzik mi?" demek isteyen desin, bu zamana kadar bu derdini içini duyur diğeri dinlenmediler.

Sen kimileri dinliyorsun bu ara?

Post Malone dinliyorum bu ara çok. Bir de uyurken Abel Korzeniowski dinliyorum, iyi geliyor. Türkiye'deki rapçilerden de Ezel'in Gazapizm'i en çok sevdiğim, iyi şey bakaram. Şanşer'in çıkardığı her şey bilirim, yine de bakaram. Onlar dışında Motive çok iyi rapçi bence. Bir de Baneva'yı çok beğeniyorum. Genel olarak Türkiye rap dinlenmiyor

YÜREKLER
AYNI YOLDA YÜRÜRKEN
BİRLER.

BİRLİKTE
YÜRÜYECEĞİMİZ
BİR YOL BULMALIYIZ.